

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ตัวตนที่หายไป

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

LOST IDENTITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS EDUCATION)

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2021

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	ตัวตนที่หายไป
โดย	นายธนวิษณุ มีเนตรทิพย์
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ อาจารย์ ดร. ประติมา ฉันทบุรณ์ตระกูล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. ประติมา ฉันทบุรณ์ตระกูล)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ เดชา วราชน)

636120007 : ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ตัวตนที่หายไป

นาย ธนวิชญ์ มีเนตรทิพย์: ตัวตนที่หายไป อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศาสตราจารย์
เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง ตัวตนที่หายไป มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างสรรคผลงานประติมากรรม จากเรื่องราวของการสูญเสียตัวตน เกิดจากสังคมที่มักจะตัดสินผู้คนจากความเป็นอยู่หน้าตาที่การทำงาน รูปลักษณ์ภายนอกเช่น ภาพลักษณ์ บุคลิกการแต่งกาย พฤติกรรมการใช้ชีวิต รสนิยม รวมถึงการแสดงออกทางความคิดและทัศนคติ สิ่งเหล่านี้ได้ถูกนำมาเป็นการตัดสินว่าดีงามหรือเลวร้ายและมีผลกระทบต่อเนื่องไปจนถึงคนรอบข้าง ที่มีวิธีการ ในลักษณะเดียวกัน ใช้วิธีคิดส่วนตัวของตนเองชี้้นำให้ผู้คนปฏิบัติตามและให้ผู้คนเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งที่ตนเองคิดว่าควรจะเป็น ข้าพเจ้าประสบกับสถานการณ์เช่นนี้อยู่เสมอมา ทั้งจากครอบครัว สังคม และคนรอบข้างต่างคิด กำหนดบทบาท และชี้้นำการตัดสินใจแก่ข้าพเจ้า เมื่อตกอยู่สภาวะนี้ จึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงและปฏิเสธได้ และปัญหาที่ถาโถมเข้ามาในชีวิต ทั้งเรื่องการทำงานภาระหน้าที่ของการทำงานและความรับผิดชอบที่กดดันความตึงเครียดที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้นั้นข้าพเจ้าต้องพบเจออยู่เสมอมา และการทำงานร่วมกับผู้คนที่หลากหลาย ทำให้เกิดสภาพของการสูญเสียตัวตน ความเครียดและความกดดันอยู่ตลอดเวลา

นำเอาผลงานสร้างสรรค์ในรูปแบบของผลงานประติมากรรม ซึ่งมีเนื้อหาในผลงานเกี่ยวกับ ตัวตนที่หายไป สภาวะความเครียดและความกดดัน ที่ได้รับจากสถานการณ์ที่เคยเกิดขึ้นกับตัวข้าพเจ้า การวิเคราะห์รวบรวมความรู้สึกภายในส่วนลึกจิตใจและสภาพแวดล้อม รวมถึงการหาเทคนิคที่นำมาสะท้อนความรู้สึกที่ต้องการถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานโดยการใช้ประติมากรรมโดยมีวัสดุเป็นตัวสื่อสัญลักษณ์ให้ตัวผลงานมีแนวคิดและมีความหมาย สะท้อนความรู้สึกถึงความเครียดและความกดดันนั้น จึงเกิดเป็นผลงานสร้างสรรค์ขึ้น

ผลของการศึกษาและสร้างสรรค์ในครั้งนี้ข้าพเจ้าได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงานให้ตรงต่อวัตถุประสงค์โดยแสดงออกเป็นผลงาน ประติมากรรม (sculpture) จำนวน 3 ชิ้น ดังนี้ ชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน “กักขัง” สะท้อนถึงการถูกกักขังทางด้านความคิด, ชิ้นที่ 2 ชื่อผลงาน “จองจำ” สะท้อนถึงการขาดอิสระ การถูกตีกรอบ, ชิ้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ร่องรอย” สะท้อนถึงความเค้งคว้างเปล่ากับปัญหาต่างๆที่หาทางแก้ไขไม่ได้ สภาวะความเครียดสะสม และการถูกกดดัน ผลงานชุดนี้สื่อถึง ความเครียดและความกดดันจากสภาพแวดล้อม สภาพสังคม สู่อารสูญเสียตัวตนที่ข้าพเจ้าได้พบเจอ

636120007 : Major (VISUAL ARTS EDUCATION)

Keyword : LOST IDENTITY

MR. TANAWITCH MEENETTIP : LOST IDENTITY THESIS ADVISOR : PROFESSOR EMERITUS PISHNU SUPANIMIT

Creative art thesis on The lost appearance aims to create the sculptures in the story of the human who was lost their appearance from the judgment of society in detail of working, body, taste, and behavior of their life. All the things have effects on human life to make humans be the other than yourself. A situation like this always has lots of effects on me in many ways. From my parent, society, or people around me. When this situation has come it's too hard to avoid, and problems that come in to my life about work. Which made the humans to lost their appearance of concern and pressure all the time.

This art thesis has presented by sculpture in the story of The lost appearance. The concern and pressure in the situation have got to me. Analysis and research in the deep of my mind and the environment include the technic to present this mixed media sculpture to make the symbol of artworks by the thinking and meaning has present about strain and pressure of artworks.

The result of the art thesis has analyzed information with the objective to present the mixed-media sculpture in 3 pieces. The first name's Imprison presents the imprisonment of thinking. The second is named Incarcerated presents the dependence and the frame of society. The third is name Castaway presents drifting in life, all problems that can't fix in life, Stressful conditions, and the pressure.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุด “ตัวตนที่หายไป” สำเร็จตามจุดประสงค์มาได้ ด้วยดี ด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำและให้การอนุเคราะห์ของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ศาสตราจารย์ เกียรติคุณพิชณุ สุภณมิตร อาจารย์ที่ปรึกษารองศาสตราจารย์ทินกร กาษรสุวรรณ และอาจารย์ดร.ประติมา ธัญบุรณ์ตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิทยานิพนธ์คณะกรรมการและศาสตราจารย์ เดชา วราชุน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก รวมถึงคณาจารย์ในภาควิชาทัศนศิลป์ศึกษาคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์และคณะศึกษาศาสตร์ทุกท่านผู้ที่ให้องค์ความรู้ ประสาทวิชาอบรมสั่งสอนและให้คำปรึกษาแนะนำ และแนวทางการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขส่วนที่เป็นข้อบกพร่องต่าง ๆ สู่การพัฒนาผลงานศิลปะของข้าพเจ้า และการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ตัวตนที่หายไป” ในครั้งนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณบิดามารดาผู้ให้กำเนิดเป็นผู้มอบความรัก ความอบอุ่น และส่งเสริมกำลังใจ รวมถึงกำลังใจสติปัญญา และเป็นแรงบัลดาลใจสูงสุดในการศึกษาครั้งนี้ ให้การสนับสนุนทั้งด้านทุนทรัพย์ในการศึกษาเล่าเรียน และมีความเข้าใจในการศึกษาเล่าเรียนของข้าพเจ้าเสมอมา

ขอขอบพระคุณ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์และคณะศึกษาศาสตร์ เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยงานทุก ๆ ท่าน เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านด้วยดีตลอดการศึกษา

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาสาขาทัศนศิลป์ศึกษาร่วมรุ่น ทุกท่านที่ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือตลอดการศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิตมาโดยตลอด

ทั้งนี้ข้าพเจ้ามีความปิติซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง ด้วยความเมตตา ความกรุณาจากทุกท่าน ขอให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และก่อให้เกิดผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ประสบแต่สิ่งดีงาม ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นาย ธนวิษณุ มีเนตรทิพย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
3. กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์	3
4. สมมุติฐานองค์การศึกษา.....	3
5. ขอบเขตการศึกษา.....	3
6. ขั้นตอนของการศึกษา.....	4
7. วิธีการศึกษา.....	4
8. นิยามศัพท์เฉพาะ	4
9. อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า.....	5
10. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	5
11. ประโยชน์ที่ได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 อิทธิพลที่มีต่อแนวคิดแรงบันดาลใจ.....	7
1. ความเครียด	7

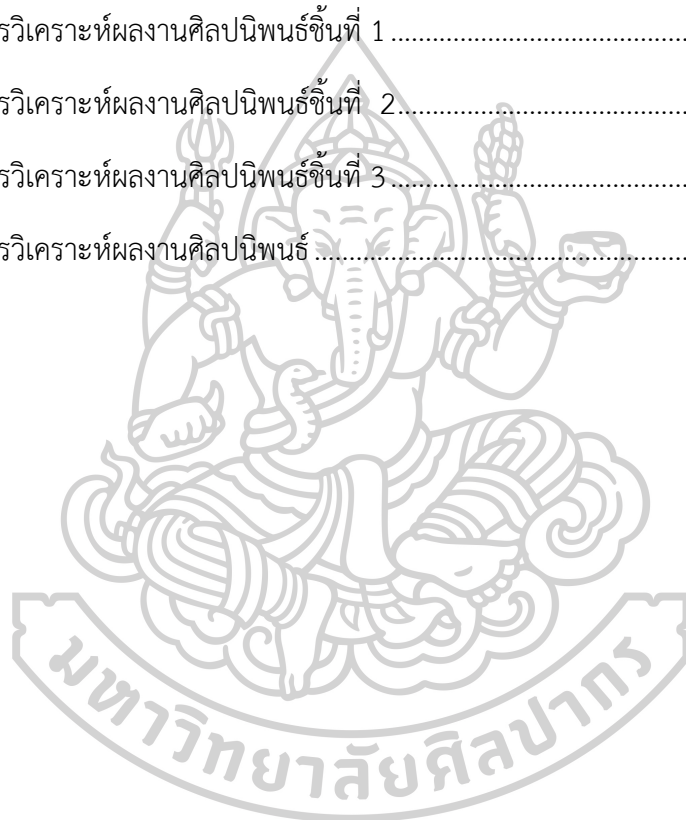
2. อัตลักษณ์.....	11
2. อิทธิพลด้านรูปแบบผลงานศิลปะ.....	17
1. ประติมากรรม (Sculpture).....	17
2. ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media).....	22
4. สัญลักษณ์ (Sign).....	31
2.3 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปินและผลงานของศิลปิน	33
1. ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปิน โอกุสต์ โรแต็ง (Auguste Rodin)	33
2. ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินไมเคิลแองเจโล(Michelangelo).....	35
3. ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินเคย์เยตาโน เฟอ์รรานเดซ (Cayetano Ferrandez).....	37
4. ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลัด นิมเสมอ	39
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานและกระบวนการการสร้างสรรค์	44
3.1 แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน	44
3.2 รูปแบบของงานสร้างสรรค์	44
3.3 วิธีการดำเนินงาน.....	45
3.4 วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานสร้างสรรค์.....	45
3.5 รายละเอียดของระยะการดำเนินงาน.....	46
3.6 ขั้นตอน และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปินนิพนธ์.....	48
บทที่ 4 ผลวิเคราะห์การสร้างสรรค์.....	63
4.1 ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปินนิพนธ์.....	64
1. วิเคราะห์ผลงานก่อนศิลปินนิพนธ์ช่วงที่ 1 จำนวน 3 ชิ้น	65
2. วิเคราะห์ผลงานก่อนศิลปินนิพนธ์ช่วงที่ 2 จำนวน 2 ชิ้น.....	67
3. วิเคราะห์ผลงานก่อนศิลปินนิพนธ์ช่วงที่ 3 จำนวน 2 ชิ้น.....	68
4.2 ผลงานสร้างสรรค์ช่วงศิลปินนิพนธ์.....	72
1. วิเคราะห์ผลงานศิลปินนิพนธ์ชิ้นที่ 1	73

2. วิเคราะห์ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน.....	74
3. วิเคราะห์ผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 3	76
บทที่ 5 สรุปอภิปรายและเสนอแนะ.....	80
สรุป80	
อภิปรายเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน	81
ข้อเสนอแนะในการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ครั้งต่อไป	85
รายการอ้างอิง	86
ประวัติผู้เขียน.....	89

สารบัญตาราง

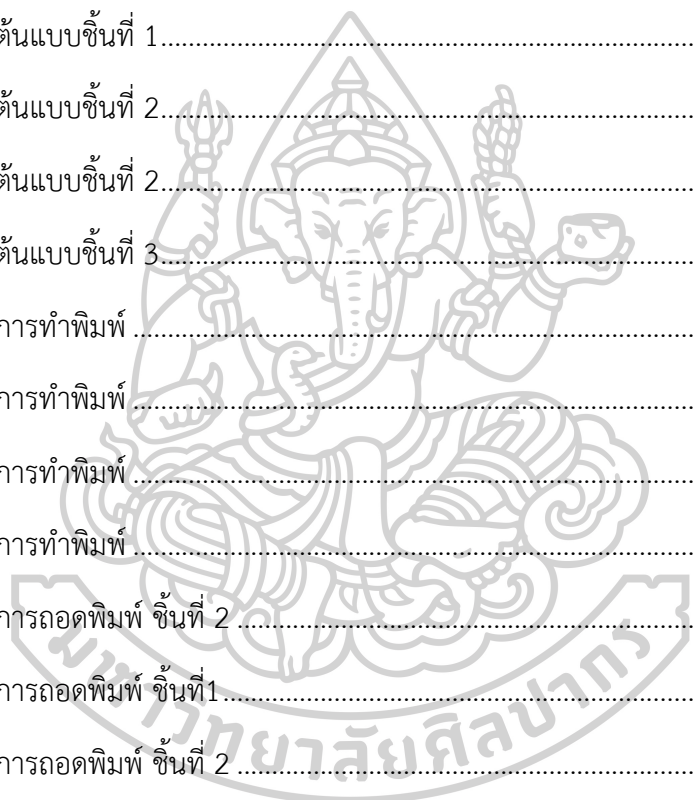
	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ผลงานศิลปกรรม.....	41
ตารางที่ 2 ระยะเวลาในการดำเนินงานศิลปะนิพนธ์.....	46
ตารางที่ 3 วิเคราะห์ผลงานผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์	69
ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 1	73
ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 2.....	75
ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 3.....	77
ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ผลงานศิลปะนิพนธ์.....	78

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปภาพที่ 1 โอกุสต์ โรแต็ง (Auguste Rodin).....	33
รูปภาพที่ 2 ผลงานโอกุสต์ โรแต็ง (Auguste Rodin) ชื่อผลงาน The Thinker.....	34
รูปภาพที่ 3 ไมเคิลแองเจโล (Michelangelo)	35
รูปภาพที่ 4 ผลงานของไมเคิลแองเจโล (Michelangelo) ชื่อผลงาน “Dying Slave”	36
รูปภาพที่ 5 เคย์เยตาโน เฟอรรานเดซ (Cayetano Ferrandez).....	37
รูปภาพที่ 6 ผลงานของเคย์เยตาโน เฟอรรานเดซ (Cayetano Ferrandez) ชื่อผลงาน "The Gray Man".....	38
รูปภาพที่ 7 ศาสตราจารย์เกียรติคุณชลุต นิมเสมอ	39
รูปภาพที่ 8 ผลงานของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณชลุต นิมเสมอ ชื่อผลงาน “นั่งดูน้ำ”	40
รูปภาพที่ 9 เตรียมซีผัง.....	48
รูปภาพที่ 10 อุปกรณ์เครื่องมือปั้น.....	48
รูปภาพที่ 11 เรซินและน้ำยาตัวเร่งเรซิน.....	49
รูปภาพที่ 12 อีพ็อกซีสำหรับการปั้น.....	49
รูปภาพที่ 13 สีสเปรย์และสีอะคริลิค.....	49
รูปภาพที่ 14 น้ำยาผสมยางซิลิโคน	50
รูปภาพที่ 15 อุปกรณ์เครื่องตัดเหล็ก	50
รูปภาพที่ 16 ภาพร่างชิ้นที่3	51
รูปภาพที่ 17 ภาพร่างชิ้นที่2	51
รูปภาพที่ 18 ภาพร่างชิ้นที่1	51
รูปภาพที่ 19 นำโครงร่างตามสัดส่วนยึดกับตัวฐาน	51
รูปภาพที่ 20 การขึ้นโครงสร้างชิ้นที่ 1	52

รูปภาพที่ 21 การขึ้นโครงสร้างชั้นที่ 2	52
รูปภาพที่ 22 การขึ้นโครงสร้างชั้นที่ 3	53
รูปภาพที่ 23 แก๊โซัดวงงานชั้นที่ 1	53
รูปภาพที่ 24 แก๊โซัดวงงานชั้นที่ 2	54
รูปภาพที่ 25 แก๊โซัดวงงานชั้นที่ 3	54
รูปภาพที่ 26 ต้นแบบชั้นที่ 1	55
รูปภาพที่ 27 ต้นแบบชั้นที่ 1	55
รูปภาพที่ 28 ต้นแบบชั้นที่ 2	55
รูปภาพที่ 29 ต้นแบบชั้นที่ 2	55
รูปภาพที่ 30 ต้นแบบชั้นที่ 3	56
รูปภาพที่ 31 การทำพิมพ์	56
รูปภาพที่ 32 การทำพิมพ์	56
รูปภาพที่ 33 การทำพิมพ์	57
รูปภาพที่ 34 การทำพิมพ์	57
รูปภาพที่ 35 การถอดพิมพ์ ชั้นที่ 2	57
รูปภาพที่ 36 การถอดพิมพ์ ชั้นที่ 1	57
รูปภาพที่ 37 การถอดพิมพ์ ชั้นที่ 2	58
รูปภาพที่ 38 การถอดพิมพ์ ชั้นที่ 3	58
รูปภาพที่ 39 การตกแต่งพิมพ์	58
รูปภาพที่ 40 การตกแต่งพิมพ์	58
รูปภาพที่ 41 ผลงานสำเร็จชั้นที่ 1	59
รูปภาพที่ 42 ผลงานสำเร็จชั้นที่ 3	59
รูปภาพที่ 43 ผลงานสำเร็จชั้นที่ 2	59
รูปภาพที่ 44 ชื่อผลงาน “กักขัง” ขนาด 80*30*30	60

รูปภาพที่ 45 ชื่อผลงาน “จองจำ” ขนาด 80*30*30	61
รูปภาพที่ 46 ชื่อผลงาน “ล่องลอย” ขนาด 50*80*30	62
รูปภาพที่ 47 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่1 ชั้นที่1 ชื่อผลงาน “ความสุข” เทคนิค ประติมากรรม .	64
รูปภาพที่ 48 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่ 1 ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “รอยรอย” เทคนิค ประติมากรรม	64
รูปภาพที่ 49 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่1 ชั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ย่อยสลาย” เทคนิค ประติมากรรม	65
รูปภาพที่ 50 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่ 2 ชั้นที่ ชื่อผลงาน “ดักฝัน” 2เทคนิค ประติมากรรม....	66
รูปภาพที่ 51 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่2 ชั้นที่3 ชื่อผลงาน “ภาวะ” เทคนิค ประติมากรรม	66
รูปภาพที่ 52 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่ 3 ชั้นที่ 1 เทคนิค ประติมากรรม	67
รูปภาพที่ 53 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่ 3 ชั้นที่ 2 เทคนิค ประติมากรรม	68
รูปภาพที่ 54 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ช่วงศิลปนิพนธ์ งานชั้นที่1	72
รูปภาพที่ 55 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ช่วงศิลปนิพนธ์ งานชั้นที่2	74
รูปภาพที่ 56 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ช่วงศิลปนิพนธ์ งานชั้นที่ 3.....	76

บทที่1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

ปัจจุบันในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกๆด้านในการใช้ชีวิตประจำวัน การทำงาน การอยู่อาศัย การสื่อสาร สิ่งเหล่านี้ได้ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่แปรเปลี่ยนไปจนเป็น กฎเกณฑ์หรือบรรทัดฐานของสังคมโดยไม่รู้ตัว ข้าพเจ้าได้เห็นถึงสังคมปัจจุบันที่มีมักจะตัดสินผู้คนจาก ความเป็นอยู่ ทั้งในเรื่อง หน้าทีการทำงาน รูปลักษณ์ภายนอก เช่น ภาพลักษณ์ บุคลิกการแต่งกาย พฤติกรรมการใช้ชีวิต รสนิยม รวมถึงการแสดงออกทางความคิดและทัศนคติ สิ่งเหล่านี้ได้ถูกนำไปเป็น การตัดสินว่าดีงามหรือเลวร้ายและมีผลกระทบต่อเนื่องไปจนถึงคนรอบข้าง ที่มีวิธีการ ในลักษณะเดียวกัน ใช้วิธีคิดส่วนตัวของตนเองซึ่งนำดีกรอบให้ผู้คนปฏิบัติตามและให้ผู้อื่น เปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งที่ตนเองคิดว่าควรจะเป็น ซึ่ง ณ ช่วงเวลาหนึ่งของข้าพเจ้าได้ประสบพบเจอ ปัญหาจากหลากหลายทาง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงาน ที่ได้ทำงานกับผู้คนหลากหลายทั้งหลายความคิด ทัศนคติและหลากหลายรูปแบบของการทำงาน ข้าพเจ้าต้องพบเจอผู้คนเหล่านั้นในเวลาขณะเดียวกัน ทำให้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในตัวของข้าพเจ้าช่วงเวลานั้น เกิดความรู้สึกอยู่ภายใต้ความตึงเครียด ความกดดัน ถูกจำกัดความคิดและถูกตีกรอบ อยู่ในข้อกำหนดกฎเกณฑ์ อยู่ทุกทิศทางของชีวิต จึงทำให้มีความเครียดและกดดันความรู้สึกเหล่านี้เป็นสิ่งที่ติดอยู่ในความคิดความรู้สึกในการใช้ชีวิต ของข้าพเจ้าเสมอมา และซึ่งทั้งหมดเหล่านี้สามารถพบเจออยู่เสมอตามสังคมปัจจุบัน แม้ข้าพเจ้า ประสบกับสถานการณ์เช่นนี้บ่อยครั้ง ทั้งจากครอบครัว สังคม และหน้าที่การทำงาน ด้วยภาระหน้าที่ การรับผิดชอบภาระหน้าที่เหล่านั้น การที่ได้ทำในสิ่งที่ตัวเองนั้นจึงเป็นไปได้อย่าง และ คนรอบข้างต่างคิดและกำหนดบทบาท และการตัดสินใจ โดยที่ข้าพเจ้าไม่สามารถหลีกเลี่ยงและ ปฏิเสธได้ ซึ่งการตีกรอบนี้ ไม่ได้ทำให้คน คนนั้นดีขึ้นแล้ว ทางกลับกันส่งผลทำให้คนคนหนึ่งเสีย ความคิดจินตนาการที่อยากจะนำเสนอในตัวเองอีกด้วย ความคิดและความมั่นใจนั้นเริ่มน้อยลงจน หลายครั้งข้าพเจ้ารู้สึกสูญเสียความมั่นใจในตัวเอง สำหรับการสูญเสียตัวตนของข้าพเจ้านั้น คือการมีเป้าหมายในชีวิต และถูกผู้คนหักห้ามในสิ่งที่ตัวเองคิด ตีกรอบความคิด การจมปักอยู่กับสิ่ง รอบตัวเดิม ๆ ในสิ่งที่เราไม่ได้ชวนขวยหา จนในที่สุดความคิดเหล่านั้นก็เริ่มเรื้อนราง ความเป็น ตัวเองนั้นเริ่มจางหายไป สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดสภาพของการสูญเสียตัวตนและความเครียดอยู่ ตลอดเวลาในปัจจุบัน

จากสภาวะที่ส่งผลต่อการสูญเสียตัวตน การมีอัตลักษณ์แสดงความเป็นตัวของตัวเองที่ ต้องการดำเนินชีวิตไปในทิศทางของตัวเองได้ถูกกระทบกระทั่งด้วยปัจจัยรอบตัวของข้าพเจ้านั้น ทั้ง

สภาวะความเครียดที่พบเจอ ความเครียดจากผู้คนใกล้ชิดที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ความเครียดจากภาระที่ไม่อาจละทิ้ง ความเครียดจากหลายสิ่งรอบตัวที่ส่งผลถึงสุขภาพจิตใจและสุขภาพร่างกายตามมา จากสภาวะความเครียดสู่ความกดดันในการดำรงชีวิต การมีความคิดและความรู้สึกในจิตใจ การตกอยู่ในสภาวะทางความคิดและอารมณ์เช่นนี้อยู่เสมอมา และการเจอสถานการณ์ที่ส่งผลถึงสภาวะเหล่านั้นส่งผลถึงการเข้าสู่สภาวะอารมณ์ความสูญเสียตัวตนที่ได้ อิทธิพลเหล่านี้ที่สะท้อนความรู้สึกโดยตรงของข้าพเจ้า

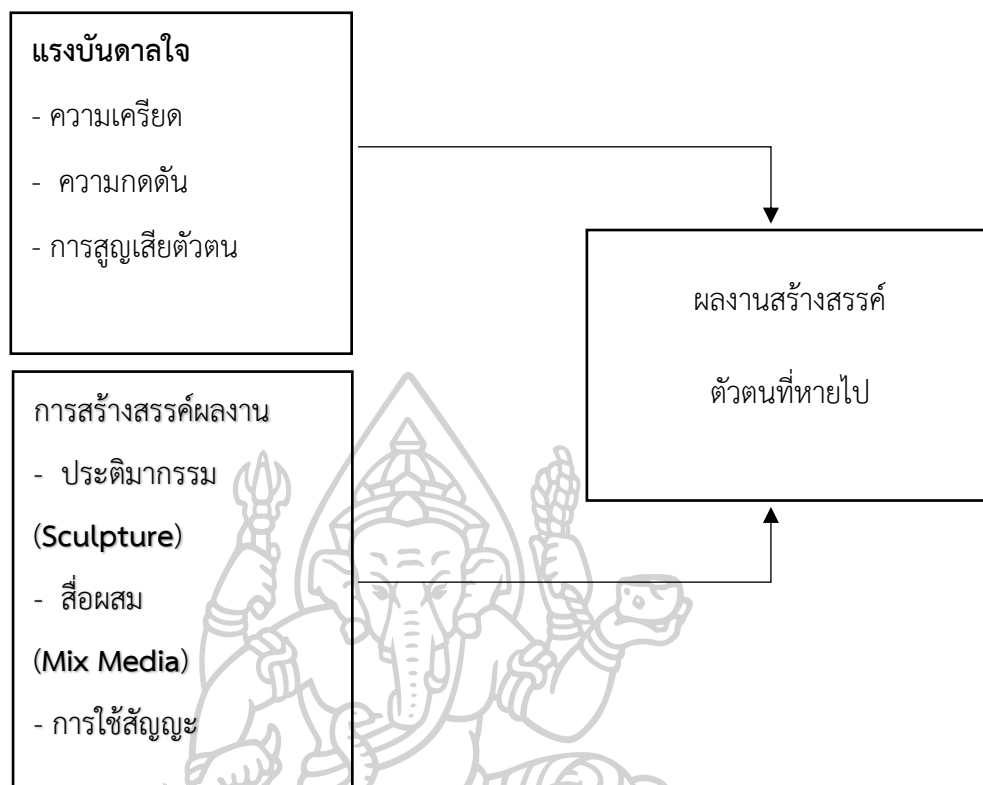
ข้าพเจ้าจึงมีความต้องการถ่ายทอดงานที่เกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกและประสบการณ์โดยตรงจากตัวข้าพเจ้าเองและหลักการในการใช้ชีวิตที่ส่งผลต่ออารมณ์ในสภาวะการสูญเสียตัวตนนี้เก็บเป็นความทรงจำ และสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก ในรูปแบบของประติมากรรมสื่อผสม ที่แสดงสีหน้าถ่ายทอดอารมณ์ หรือลักษณะอารมณ์ของบุคลิกอิริยาบถต่างๆ ที่แสดงอารมณ์ ในช่วง ณ เวลานั้น รวมถึงการหยิบยกวัสดุให้เกิดเป็นเอกลักษณ์เชื่อมโยงระหว่างอารมณ์และกับสภาวะที่พบเจอในชีวิตของข้าพเจ้าเอง

2. วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1 ศึกษาวิธีการสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนอารมณ์ ความรู้สึกและประสบการณ์โดยตรงจากตัวข้าพเจ้าเองและหลักการในการใช้ชีวิตที่ส่งผลต่ออารมณ์ในสภาวะการสูญเสียตัวตน ผ่านชิ้นงานประติมากรรม เพื่อเป็นแนวทาง ในการสร้างงานศิลปะและพัฒนาต่อไป

2 เพื่อการศึกษาค้นคว้าและสร้างสรรค์งานผลงานศิลปะในรูปแบบประติมากรรมและใช้วัสดุเป็นตัวสื่อสัญลักษณ์ นำมาประกอบเข้าร่วมกับผลงานประติมากรรมเพื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก

3. กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

4. สมมุติฐานองค์การศึกษา

สร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบประติมากรรมสื่อผสม แบบลอยตัว และนูนสูง ลักษณะที่สะท้อนอารมณ์ทางสีหน้า ประกอบกับการถ่ายทอดอิริยาบถต่างๆที่สะท้อนอารมณ์ในด้านของการสูญเสียความเป็นตัวตนของตนเอง

5. ขอบเขตการศึกษา

1. ด้านเนื้อหาศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกและประสบการณ์โดยตรงจากตัวข้าพเจ้าเองและหลักการในการใช้ชีวิต
2. ด้านเทคนิคศึกษาจากผลงานศิลปินที่ทำงานเกี่ยวกับงานศิลปะแบบ ประติมากรรม ถึงเทคนิคในการสร้างผลงานศิลปะ เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่ต้องการจะถ่ายทอดออกมา จากการหาวัสดุ เทคนิคอุปกรณ์และการศึกษาสีหน้าท่าทางที่บ่งบอกอารมณ์ได้
3. ด้านรูปแบบ เป็นการเสนอผลงานในลักษณะศิลปะรูปแบบประติมากรรม การใช้วัสดุในงานประติมากรรม

6. ขั้นตอนของการศึกษา

1. ศึกษาวิถีชีวิตจากประสบการณ์ของตัวข้าพเจ้า
2. เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม(ด้วยวิธีการจากสถานที่จริง) โดยวิธีการเก็บบันทึกข้อมูลปัจจุบันของข้าพเจ้า
3. ศึกษาข้อมูลรูปแบบผลงานของศิลปินที่มีลักษณะเรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าในรูปแบบประติมากรรมและศึกษา รูปแบบการสร้างสรรค์งานศิลปะ และเนื้อหาการสร้างสรรค์ผลงานตามวัตถุประสงค์
4. ร่างแบบและขยายงานจริงตามแนวที่ร่างไว้ ปฏิบัติจริง และแก้ปัญหาตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาตามการปฏิบัติงานจริง
5. การวิเคราะห์และสรุปการสร้างสรรค์ พร้อมกับเอกสารประกอบการทำวิทยานิพนธ์

7. วิธีการศึกษา

1. การศึกษาข้อมูล

การศึกษาข้อมูลเพื่อการสร้างสรรค์ผลงาน ได้ศึกษาจากแหล่งข้อมูลและศึกษาจากสถานที่จริงสภาพแวดล้อม การสังเกตพฤติกรรมบุคคลรอบข้างที่ส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึก รวบรวมเป็นข้อมูลเบื้องต้น ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้

2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ภาพร่าง

วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูล สถานที่จริง ผ่านการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้า การทดลองรูปแบบผลงานประติมากรรม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำไปสู่การปฏิบัติงานจริง

8. นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเครียด หมายถึง การหดตัวของกล้ามเนื้อส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนของร่างกายนั่นเอง ซึ่งทุกคนจำเป็นต้องมีอยู่เสมอในการดำรงชีวิต เช่น การทรงตัว เคลื่อนไหว ทั่วๆไป มีการศึกษาพบว่าทุกครั้งที่เราคิดหรือมีอารมณ์บางอย่างเกิดขึ้นจะต้องมีการหดตัว เคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อแห่งใดแห่งหนึ่ง ในร่างกายเกิดขึ้นควบคู่เสมอ

ความกดดัน หมายถึง สภาวะที่ผลักดัน บังคับให้บุคคลต้องกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีผลต่อการปรับตัวและการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งสาเหตุของความกดดันนั้นมาจากตัวบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ในสังคม เช่น ความคาดหวัง อุดมคติของบุคคล คนในครอบครัว และสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นๆ ความซับซ้อนและการเสียสุขภาพจิต

การสูญเสียตัวตน หมายถึง ความสูญเสียความเป็นตัวตน loss of identity นั้นที่จริงแล้ว คือ “loss of reference point” หรือ “สูญเสียจุดอ้างอิงของชีวิต” เช่น คนที่เคยมีสถานภาพสังคมจากหน้าที่การงาน พอออกจากงาน ก็รู้สึกตัวตนนั้นสูญหายไปพร้อมกับงานนั้นด้วย เพราะยามนี้ไม่รู้จะนิยามตนเองว่าอย่างไร ไม่รู้จะวางตัวในสังคมอย่างไร เนื่องจากเวลาที่ผ่านไป ไม่ว่าจะในการแนะนำตัวหรือการเข้าสังคม ก็ใช้หน้าที่การงานเป็นจุดอ้างอิงในการประกาศสถานภาพสังคมอยู่ตลอดเวลา

ประติมากรรม (Sculpture) เป็นผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการสร้างรูปทรง 3 มิติ มีปริมาตร มีน้ำหนักและกินเนื้อที่ในอากาศ โดยการใช้วัสดุชนิดต่าง ๆ วัสดุที่ใช้สร้างสรรค์งานประติมากรรม จะเป็นตัวกำหนดวิธีการสร้างผลงาน ความงามของงานประติมากรรม เกิดจากการแสงและเงา ที่เกิดขึ้นในผลงานการสร้างงานประติมากรรม

9. อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า

1. อุปกรณ์ที่ใช้บันทึกข้อมูล

กล้องถ่ายรูป สมุดบันทึก ดินสอ ปากกา คอมพิวเตอร์

2. อุปกรณ์ที่ใช้สร้างสรรค์ผลงาน

อุปกรณ์การปั้น แท่นปั้น โครงเหล็ก คีมตัดเหล็ก เครื่องตัดเหล็ก เครื่องเจียรไฟฟ้า

3. วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

ดินน้ำมัน เรซิน ยางซิลิโคน เชือก เหล็กเส้น ไม้ สี กาว แผ่นเหล็ก ลวด

10. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการสร้างสรรค์ผลงาน

95,000 บาท

11. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. มีความรู้และความเข้าใจของงานประติมากรรมและได้เรียนรู้เทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์งาน แบบ 3 มิติ ประติมากรรม ที่สะท้อนถึงเรื่องราวจินตนาของอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และปฏิกิริยาท่าทางของอารมณ์

2. ได้สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคประติมากรรม ที่สะท้อนความรู้สึกและอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์

3. ผู้รับชมผลงานสามารถรับรู้ถึงเรื่องราวที่ที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก และการแทนความหมายด้วย สัญลักษณ์ รวมถึงการเกิดจินตนาการร่วมกับผลงานที่จัดแสดง

บทที่ 2

เอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยงานสร้างสรรค์ครั้งนี้ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะชุดที่ชื่อว่า “ตัวตนที่หายไป” มาจากที่ช่วง ณ เวลาหนึ่งของการใช้ชีวิตและทำงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ร่วมงานกับผู้คนมากมายหลายตา ถูกคน กัดตั้น บังคับ กำหนดบทบาท กฎเกณฑ์ ให้อยู่ในกรอบที่เขา นั้นได้สร้างขึ้นมา จนข้าพเจ้าไม่มีโอกาสได้สัมผัสอย่างอื่นเลย นานวันเข้า จนข้าพเจ้ารู้สึก ความเป็นตัวตนของข้าพเจ้าเริ่มจางหายไป จนเกิดแรงบัลดาลใจ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ขึ้นมา และได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล เอกสาร ผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า รวมถึงเทคนิควิธีการ เพื่อทำไปใช้ประกอบการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าได้แบ่งออกมาเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1. อิทธิพลที่มีต่อแนวคิดแรงบันดาลใจ

1. ความเครียด
2. อัตลักษณ์
3. การสูญเสีย

2.2 อิทธิพลด้านรูปแบบผลงานศิลปะ

1. ประติมากรรม (Sculpture)
2. ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media)
3. องค์ประกอบศิลป์ (Composition Art)
4. สัญญา (Sign)

2.3 อิทธิพลทางศิลปกรรม

1. โอกุสต์ โรแต็ง (Auguste Rodin)
2. ไมเคิลแองเจโล (Michelangelo)
3. เคย์เยตาโน เฟอ์รานเดซ (Cayetano Ferrandez)
4. ศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิมเสมอ

2.1 อิทธิพลที่มีต่อแนวคิดแรงบันดาลใจ

1. ความเครียด

เป็นภาวะทางจิตใจที่ร่างกายตอบสนองต่อความทุกข์¹ และความกดดันในรูปแบบของอารมณ์ โกรธสับสนและเสียใจเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์รวมถึงสถานการณ์ใหม่ ความเครียดที่เกิดขึ้นสามารถพัฒนาความรุนแรงจนกลายเป็นปัญหาและสามารถส่งผลเสียต่อสุขภาพในระยะยาว ทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ รวมถึงด้านพฤติกรรม

นิยามของความเครียด

ซูทิตย์ ปานปรีชา² ให้ความหมายของความเครียดว่า เป็นภาวะจิตใจที่กำลังเผชิญปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะปัญหาในตัวคนหรือนอกตัวคน เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น ความเครียดเป็นความรู้สึกที่ไม่สบาย ไม่พอใจเหมือนจิตใจถูกบังคับให้เผชิญกับสิ่งเร้า ก่อให้เกิดความแปรปรวนทั้งทางร่างกายและจิตใจ

กนกรัตน์ สุขตุ่งคะ³ กล่าวว่า ความเครียดเป็น ภาวะความไม่สงบของจิตใจที่มีผลกระทบต่อ การแสดงออกทางร่างกายให้หลากหลาย ความเครียด เกิดขึ้นจากการรับรู้ไม่สมดุลกับสิ่งมากระตุ้น ความสามารถในการตั้งรับของบุคคล เช่นเมื่อต้องการทำ อะไรบางอย่างแต่ไม่แน่ใจในความสามารถ ของตนว่าจะสามารถทำสิ่งนั้นให้สำเร็จหรือไม่

สุปราณี ผลชีวิน⁴ ได้อธิบายไว้ว่า ความเครียด หมายถึง ความกดดันที่บุคคล ได้รับซึ่งบางครั้ง บุคคลนั้นเข้าใจเองว่ามากเกินไป หรือสุดที่จะทนได้ทั้งยังหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทาง ร่างกายและ จิตใจที่ตอบสนองความกดดันเหล่านั้นด้วย

สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด

ซูทิตย์ ปานปรีชา⁵ กล่าวถึงสาเหตุของความเครียดไว้ ดังนี้ สาเหตุ ภายใน หมายถึง ความเครียดที่เกิดจากสาเหตุหรือปัจจัยต่างๆที่มาจากตัวคนสามารถแยกสาเหตุ ในตัวคนได้เป็น 2 ชนิด คือ

¹ Raksa Content Team, **ความเครียด(stress)** , เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2565 ,เข้าถึงได้จาก <https://www.doctoraksa.com/th-TH/blog/stress.html>

² ซูทิตย์ ปานปรีชา, **สภาวะใต้ความกดดัน** ,หน้าที่6 , เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2565 , เข้าถึงได้จาก <http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/bachelor/p22559016/p22559016.pdf>

³ กนกรัตน์ สุขตุ่งคะ, **ความเครียด**, วารสารจิตวิทยาคลินิก

⁴ สุปราณี ผลชีวิน, **อยู่อย่างไรจึงจะไม่เครียด** , กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา

⁵ ซูทิตย์ปานปรีชา , **จิตวิทยาทั่วไป** , นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

1. เนื่องจากร่างกายและจิตใจเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้เมื่อร่างกายเครียด จะทำให้ จิตใจเครียดไปด้วย ภาวะต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุของความเครียดนี้ ได้แก่

1.1 ความเมื่อยล้าทางร่างกายเป็นสภาพทางร่างกายที่ไม่สมบูรณ์แข็งแรง หรือได้ผ่านการทำงานที่หนักและนาน

1.2 ร่างกายได้รับการพักผ่อนไม่เพียงพอ เป็นสภาพของร่างกายที่ตรากตรำ ทำงานติดต่อกันนาน

1.3 รับประทานอาหารไม่เพียงพอ ไม่ถูกสุขลักษณะ ทำให้ร่างกายทิวโหย ร่างกายขาดส่วนประกอบ ที่สำคัญในการให้พลังงานแก่ร่างกายทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย

1.4 ความเจ็บป่วยทางร่างกาย เช่น มีโรคประจำตัว ได้รับการผ่าตัดใหม่ ๆ ทำให้ไม่ออกกำลังกาย เนื้อเยื่อของอวัยวะถูกทำลายหรือทำงานได้ไม่ดี เป็นผลทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย

1.5 ภาวะติดสุรายาเสพติด สุราและยาเสพติดไปกดประสาท ทำให้ร่างกายต้องใช้พลังงานมากเป็นผลทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย อ่อนแอมากขึ้นทุกขณะ

2. สาเหตุทางจิตใจ สภาพทางจิตใจบางอย่างสามารถก่อให้เกิดความเครียดได้ คือ

2.1 อารมณ์ไม่ดีทุกชนิด ได้แก่ ความกลัว ความวิตกกังวล ความโกรธ ความเศร้า อารมณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดความทุกข์ใจ ไม่สบายใจ โดยเฉพาะความเศร้า ทำให้เกิดความรู้สึกสิ้นหวัง ไม่คิดต่อสู้ ความรู้สึกทั้งหมดนี้ทำให้เกิดความเครียด

2.2 ความคับข้องใจเป็นภาวะทางจิตใจเกิดขึ้นเมื่อความต้องการถูกขัดขวางทำให้มีปัญหาต้องเผชิญ เกิดความรู้ สึกไม่พอใจ โกรธ วิตกกังวล จิตใจเหมือนถูกบังคับให้เกิด ความเครียดขึ้นมา

2.3 บุคลิกภาพบางประเภททำให้เกิดความเครียด ได้แก่

- เป็นคนจริงจังกับชีวิต (Perfectionist) ทำอะไรต้องทำให้สมบูรณ์แบบ เจ้าระเบียบ เป็นคนตรง มีมาตรฐานในการดำเนินชีวิตสูง ความสามารถในการทำงานเหนือกว่าผู้อื่น ทำให้ตลอดชีวิตต้องทำงานหนัก ทุกอย่างด้วยตัวของตัวเองจึงเกิดความเครียดได้ง่าย

- เป็นคนใจร้อน รุนแรง ก้าวร้าวควบคุมอารมณ์ไม่อยู่ คนประเภทนี้อารมณ์เปลี่ยนแปลงได้มาก มีการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาด้วย ทำให้เกิดความเครียด

- เป็นคนต้องพึ่งพาผู้อื่น คนประเภทนี้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้สึกว่าตนเองไม่เก่ง ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่กล้าทำอะไรด้วยตนเอง สาเหตุภายนอก หมายถึงปัจจัยนอกตัวคนที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดความเครียด ได้แก่

1. สูญเสียสิ่งที่รัก ได้แก่ การสูญเสียคนรัก ของรัก ทรัพย์สิน หน้าที่ การงาน การแต่งงาน หรือถูกให้ออกจาก งาน ถูกลดตำแหน่ง หรือย้ายงาน ธุรกิจล้มละลาย

2. การเปลี่ยนแปลงในชีวิต พบว่าในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ทุกคนจะมีจิตใจ แปรปรวน (Psychological) ทำให้เกิดความเครียดไม่มากก็น้อย ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ได้แก่เข้าโรงเรียนครั้งแรก มีบุตรคนแรก วิทยุมตประจำเดือน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทำให้ต้องปรับตัว ก็เป็นสาเหตุของความเครียดชนิดหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงกะทันหัน โดยไม่คาดคิด หรือไม่ได้เตรียมตัวไว้ก่อน เช่น การย้ายโรงเรียน ย้ายงาน การย้ายที่อยู่ หรือการอพยพย้ายถิ่น เป็นต้น

3. ภัยอันตรายที่คุกคามชีวิตและทรัพย์สิน ไม่ว่าจะเป็นภัยที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือภัยธรรมชาติ เช่น อยู่ในถิ่นที่มีผู้ร้ายชุกชุม ถูกขู่จะทำร้ายร่างกาย อยู่ในสนามรบ นำท่วมและไฟไหม้ ภาวะดังกล่าวทำให้เกิดความกดดันบีบบังคับจิตใจอย่างรุนแรง เกิดความเครียดรุนแรง

4. การทำงานที่ทำให้เกิดความเครียด เช่น ขาดความปลอดภัยในทำงาน งานเสียง อันตรายงานที่ไม่พึงพอใจ มองไม่เห็นความสำคัญของงานที่ทำอยู่

5. ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ยากจน เป็นหนี้สินทำให้สภาวะการเจริญเติบโตไม่สมบูรณ์ขาดอาหาร เรียนได้ไม่เต็มที่ อยู่ในชุมชนแออัด ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทำให้เกิด ความวิตกกังวล หวาดกลัว คิดมาก บีบบังคับจิตใจ เกิดความเครียดได้

6. สภาพของสังคมเมือง มีคนหลังไหลเข้ามาอยู่หางานทำในเมืองมากขึ้นเรื่อย ๆ อยู่กันแออัดยัดเยียด ชีวิตต้องแข่งขัน ชิงดีชิงเด่น การเดินทางไปไหนมาไหนไม่สะดวก เพราะการจราจร ติดขัด ชีวิตครอบครัวไม่อบอุ่น ต่างคนต่างอยู่ ขาดอากาศบริสุทธิ์หายใจสภาพดังกล่าวทำให้เกิด ความเครียดได้

มุกดา ศรียงค์ และคณะ⁶ กล่าวถึงสาเหตุของความเครียดได้ดังนี้

1. สภาพสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอากาศ น้ำ ดิน รวมทั้งเสียงต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าเมื่อเราออกจากบ้านไปยังถนนสายต่าง ๆ สิ่งแรกที่เราจะต้องพบคือ สภาพการจราจร ที่ติดขัด คว้นดำ คว้นขาวที่เป็นพิษจากยวดยานพาหนะที่เป็นพิษต่าง ๆ และเสียงแตรที่มาจากผู้ ขับขี่ยานพาหนะที่ต่างรีบเร่ง สิ่งเหล่านี้ย่อมก่อให้เกิดอารมณ์ขุ่นมัวได้ทั้งสิ้น

2. สภาพเศรษฐกิจ การมีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่ำอาการเครียดเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจจะมีให้เห็นเป็นประจำ

⁶ มุกดา ศรียงค์และคณะ, **จิตวิทยาทั่วไป** , กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3. สิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น ระบบการแข่งขันในการทำงาน ในการเรียนหนังสือ รวมไปถึงการสอบเข้าเรียนซึ่งรับจำนวนจำกัดแต่จำนวนผู้สมัครสอบมากมาย ทำให้เกิดสภาวะแข่งขัน มีการแพ้-ชนะในชีวิตประจำวันเสมอ

4. การใช้ชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งเวลาทำสิ่งต่าง ๆ นิัยการกินการดื่ม บางคนชอบรับประทานขนมหวานหรือชอบดื่มน้ำชา กาแฟ ที่มีสารกระตุ้นการเต้นของหัวใจ สิ่งเหล่านี้ ล้วนมีผลต่อการเพิ่มความเครียดทั้งสิ้น

5. อุปนิสัยส่วนตัว เช่น บางคนมีนิสัยก้าวร้าวรุนแรงชอบหาเรื่องทะเลาะกับผู้อื่นเป็นประจำหรือบางคนรู้สึกว่าตนเองสู้คนอื่นไม่ได้ มีความรู้สึกต่ำต้อย หดหู่ใจ บางครั้งดูถูกตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัวอยู่เสมอสิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลทำให้บุคคลเครียดได้ทั้งสิ้น

Cooper & Davidson⁷ (1987:99-108) ได้แบ่งปัจจัยที่ ทำให้เกิดความเครียดไว้ดังนี้

1. ปัจจัยจากการทำงาน ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ ที่รับผิดชอบ บทบาทในหน่วยงาน ปริมาณงาน สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ความปลอดภัย การสนับสนุนในหน่วยงาน สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนนโยบายกฎระเบียบของหน่วยงาน

2. ปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว การได้รับแรงสนับสนุนจากคู่สมรส ความปลอดภัยของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ

3. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ การศึกษา เชื้อชาติ ศาสนา เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงในชีวิตความสามารถในการปรับตัว บุคลิกภาพ ปัจจัยจากการทำงาน จากสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน จากสังคมและวัฒนธรรมนั้นเป็นปัจจัยร่วมกัน เมื่อเกิดผลจากปัจจัยหนึ่ง ก็จะมีผลกระทบต่อปัจจัยอื่น ๆ ทั้งหมด ส่งผลให้บุคคลเกิดความเครียดได้

จากสภาวะอารมณ์ความเครียดของข้าพเจ้านั้นคือความรู้สึกส่วนลึกที่ติดอยู่ในจิตใจส่งผลต่อความคิดและกระตือรือร้นสุขภาพ ความรู้สึกที่ได้รับแรงกดดันภายใต้ความกดดันจากภาระงาน การร่วมงานจากหลายบุคคลหลายรูปแบบความคิดที่ข้าพเจ้าจะต้องแบกจากบุคคลเหล่านั้นไว้ การมีความคิดทบทวนทวนเวียนติดอยู่กับความรู้สึกเหล่านั้น ความคิดการทำงานการแก้ปัญหาและการหาทางออก หลายครั้งปัญหาไม่ได้เกิดจากสิ่งเดียวแต่เกิดจากหลายปัจจัยรอบด้าน การคิดแก้ไขอยู่เสมอ นั้น ส่งผลต่อสุขภาพจิตใจและร่างกายของข้าพเจ้ารวมถึงปฏิสัมพันธ์กับคนรอบตัวที่แสดงออกของข้าพเจ้า

⁷ Cooper, C. L, & Davidson, M. J. , **The Stress** , Survivors.London: Gration.

2. อัตลักษณ์

อัตลักษณ์^๘ ตามความหมายของคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติคำว่า อัตลักษณ์ (อ่านว่า อัด-ตะ-ลัก) ประกอบด้วยคำว่า อัด (อัด-ตะ) ซึ่งหมายถึง ตน หรือ ตัวเอง กับ ลักษณะ ซึ่งหมายถึง สมบัติเฉพาะตัว คำว่า อัตลักษณ์ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า identity (อ่านว่า ไอ-เด็น-ตี-ตี) หมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือ จำได้ เช่น นักร้องกลุ่มนี้มีอัตลักษณ์ทางด้านเสียงที่เด่นมาก ใครได้ยินก็จำได้ทันทีที่สังคมแต่ละสังคมมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเอง โลกาวัดันทำให้อัตลักษณ์ของสังคมไทยเปลี่ยนไป

อัตลักษณ์ (Identity) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียนตามปรัชญา ปณิธานวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงาน ต้นสังกัด อัตลักษณ์ เป็นตัวบ่งชี้ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการประเมินในสองรอบที่ผ่านมาที่ได้มีการตรวจสอบปรัชญาปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษาว่ามีการกำหนดไว้หรือไม่เท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติทุกสถานศึกษาจะต้องกำหนดไว้ตั้งแต่เมื่อก่อตั้งสถานศึกษา ส่วนการประเมินภายนอกจะประเมินผลว่า

ตัวผู้เรียนว่ามีคุณลักษณะเป็นไป ตามสาระที่กำหนดไว้ในปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือไม่ยกตัวอย่างง่ายๆ ถ้าสถานศึกษากำหนดปรัชญาไว้ว่า "ความรู้คู่คุณธรรม" นักเรียนหรือบัณฑิตที่จบมาต้องมีความรู้ เป็นคนดีมีจิตสาธารณะ หรือสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษากำหนดปรัชญาไว้ว่า "อดทน มุ่งมั่น สู้งาน" แล้วผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีลักษณะอดทนตั้งใจ มุ่งมั่น และสู้งาน ก็ถือว่าบรรลุอัตลักษณ์โดยจะนำผลมาพิจารณาตามหลักเกณฑ์การให้คะแนนของแต่ละระดับการศึกษาต่อไป ในการเก็บข้อมูลเรื่องอัตลักษณ์นั้น สถานศึกษาจะต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อใช้ประเมินผลความเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา โดยอาจจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากประชาคมภายในสถานศึกษา หรือทำแบบสำรวจความคิดเห็นจากบุคลากรภายในต่อคุณลักษณะของผู้เรียนที่สะท้อนปรัชญา ปณิธานวิสัยทัศน์ พันธกิจที่กำหนดหรือไม่ และให้ระดับคะแนนตามระดับผลกระทบที่ดีต่อชุมชนท้องถิ่น และระดับการยอมรับจากชุมชนหรือหน่วยงานภายนอก ผลที่ได้จากการดำเนินการจะส่งผลดีให้สถานศึกษาได้ทบทวน พิจารณาและดำเนินการต่อไปอย่างมีเป้าหมายชัดเจน สำหรับระดับอุดมศึกษาสถาบันและคณะจะต้องกำหนดอัตลักษณ์เป็นเรื่องเดียวกัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า "หนึ่งสถานศึกษา หนึ่งอัตลักษณ์"

^๘ อัตลักษณ์, เอกลักษณ์-อัตลักษณ์-ความเหมือนและความต่างที่ต้องใช้ให้ถูกต้อง, เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2565 , เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/450615>

นิยามของอัตลักษณ์

สังคมมนุษย์คือการอยู่ร่วมกันของมนุษย์โดยมีลักษณะความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันหลายรูปแบบ เช่น อาชีพ อายุ เพศ ศาสนา ฐานะ ที่อยู่อาศัย สังคมของมนุษย์เกิดจากกลุ่มบุคคลที่มีความสนใจร่วมกันไม่ว่าจะในด้านใด เช่น ประเทศ จังหวัดและอื่น ๆ และมักจะมิมีวัฒนธรรมหรือประเพณีรวมถึงภาษา การละเล่นและอาหารการกินของตนเองในแต่ละสังคม การที่มนุษย์รวมกันเป็นสังคมนั้น เพราะมนุษย์มีพฤติกรรมกรอยู่ร่วมกันในสังคมพฤติกรรมเหล่านั้นได้ขัดเกลามาโดยลำดับจนกลายเป็นวัฒนธรรม ดังนั้นในแต่ละสังคมจึงยอมมีวัฒนธรรมเฉพาะตัวถือเป็น เอกลักษณ์อันโดดเด่นแม้ว่าจะที่เป็นเอกลักษณ์อย่างเด่นชัดและหลากหลายจนกลายเป็นวัฒนธรรมหลักของประเทศ

มนุษย์ได้สร้างวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคมทำให้เกิดการหล่อหลอมให้สมาชิกในสังคมมีทัศนคติความเชื่อความสนใจ ความคิดสร้างสรรค์ไปในทางเดียวกัน ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือการนิยามตัวตน หรือบอกว่าตนนี้เป็นใครตรงกับศัพท์ทาง วิชาการด้านมานุษยวิทยาที่ว่า “อัตลักษณ์”⁹

อัตลักษณ์ คือจิตสำนึกส่วนตัวและจิตสำนึกร่วมในสังคมที่เกิดจากการนิยามตัวเองว่าตัวเองคือใครมีความเป็นมาอย่างไร แตกต่างจากคนอื่นอย่างไรและจะใช้อะไรเป็นเครื่องหมายของการแสดงออกคำว่า “อัตลักษณ์” นั้น หมายถึงอะไร ซึ่งถ้าพูดกันง่าย ๆ ก็คือสิ่งที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของคน ซึ่งส่วนหนึ่งก็จะเป็นลักษณะของตัวตนภายนอก เช่น กริยาท่าทาง ภาษาและการแสดงออกต่อบุคคลอื่นกับลักษณะของตัวตนภายใน ได้แก่ความรู้สึกรู้สึกนึกคิด นิสัยใจคอคตินิยม ความเชื่อและสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ อัตลักษณ์นั้นเป็นเพียงคำที่ต้องการสื่อถึงคำพูดบางประการเพื่อแสดงความเป็นตัวตนของ บุคคลและเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะของตัวบุคคล สังคม ชุมชน เช่น เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมท้องถิ่นและศาสนา ฯลฯ ซึ่งมีคุณลักษณะที่ไม่ทั่วไปหรือสากลกับสังคมอื่น ๆ กล่าวคือลักษณะที่ไม่เหมือนกับของคนอื่น ๆ¹⁰

ฉลาดชาย รมิตานนท์¹¹ ได้กล่าวไว้ว่า อัตลักษณ์มีความสำคัญต่อระบบสังคมกล่าวคือ ประการแรกทำให้เรารู้สึกว่าเป็นตัวเราหรือพวกเราแตกต่างจากคนอื่น โดยไม่จำเป็นต้องมีเพียงหนึ่ง แต่อาจมีหลายลักษณะที่ประกอบขึ้นมา อัตลักษณ์ไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับคน

⁹ ดำรงค์ ฐานดี, **ความรู้เรื่องสังคมและวัฒนธรรม**, คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹⁰ ยุธัตถ์ บุญสนิท, **ลักษณะความสัมพันธ์ของวรรณกรรมกับสังคม**, พัฒนาการวรรณคดีนทบุรี, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช

¹¹ ฉลาดชาย รมิตานนท์, **แนวคิดในการศึกษาอัตลักษณ์ความเป็นไทย**, กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

หรือสิ่งของแต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้ซึ่งบ่งบอกถึงลักษณะเฉพาะลักษณะพิเศษที่จะบ่งบอกตัวตนของสิ่งนั้น หรือบุคคลนั้น

อภิญา เพื่อฟูสกุล¹² ได้กล่าวว่า อัตลักษณ์มีความหมายเป็นปัจเจกที่เชื่อมต่อและสัมพันธ์กับสังคม ซึ่งสังคมกำหนดบทบาทหน้าที่และคุณค่าที่ติดตามมากความเป็นสามิ-ภรรยาความเป็นศิษย์ -อาจารย์ อัตลักษณ์จึงเป็นเรื่องของสัญลักษณ์ด้วย อัตลักษณ์ (Identity) เป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า “ฉันคือใคร” ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์ระหว่างตัวเรากับคนอื่นโดยผ่านการมองเห็นและการที่คนอื่นมองเรา อัตลักษณ์ต้องการความตระหนัก (Awareness) ในตัวเราและพื้นฐานของการเลือกบางอย่าง นั่นคือเราจะต้องแสดงตนหรือ ยอมรับอย่างตั้งใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตนก็คือ การระบุได้ว่าเรามีอัตลักษณ์เหมือนกลุ่มหนึ่ง และมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไรและ “ฉันเป็นใคร” ในสายตาคนอื่น

3. การสูญเสีย

การสูญเสีย¹³ นั้นคือสิ่งที่มนุษย์ทุกคนสามารถพบเจอได้ตลอดชีวิตตั้งแต่เกิดจนตายไม่มีใครสามารถหลีกเลี่ยงการสูญเสียได้โดยเฉพาะกับการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักซึ่งถือว่าการสูญเสียอย่างถาวรและสมบูรณ์และเมื่อมีการสูญเสียเกิดขึ้นบุคคลจะมีปฏิกิริยาต่อการสูญเสียต่าง ๆ โดยมากจะเกิดภาวะเศร้าโศก ซึ่งเป็นภาวะทางอารมณ์ที่ตอบสนองต่อการสูญเสียเป็นสิ่งที่พบได้เป็นประจำหลังจากการสูญเสีย แต่ละบุคคลจะมีปฏิกิริยาการตอบสนองต่อการสูญเสียที่ไม่เหมือนกันบางคนสามารถเผชิญกับการสูญเสียสิ่งสำคัญหรือรุนแรงไปได้อย่างปกติ ในขณะที่บางคนไม่สามารถเผชิญต่อการสูญเสียได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง 1 หลายประการ เช่น ความรู้สึกหรือความผูกพันต่อสิ่งที่สูญเสีย ประสบการณ์การสูญเสีย บุคลิกภาพและความพร้อม รวมถึงแหล่งสนับสนุนครอบครัวและสังคม การที่บุคคลไม่สามารถเผชิญการสูญเสียไปได้นั้นจะส่งผลกระทบต่อหลายอย่างทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และพฤติกรรม ก่อให้เกิดความรู้สึกที่รุนแรงขึ้นไม่ว่าจะเป็น มีความวิตกกังวลสูง กลัว ละอายใจ ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ และพบบ่อยที่สุดคือความซึมเศร้า จนถึงขั้นทำร้ายตนเองไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียตามวัย เช่น วัยเด็กที่ต้องหย่านมต้องจากบ้านไปโรงเรียนเพื่อเรียนหนังสือ วัยผู้ใหญ่ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทเมื่อต้องทำงานหรือแต่งงาน การสูญเสีย ภาพลักษณ์หรืออัตมโนทัศน์จากการเจ็บป่วย การสูญเสียสิ่งของภายนอก ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน เงินทองที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก จะทำให้เกิดความรู้สึกเศร้าโศกได้มากจากการสำรวจข้อมูลของ

¹² อภิญา เพื่อฟูสกุล , **อัตลักษณ์** , การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิดกรุงเทพฯ , คณะกรรมการสภาวิจัย แห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา

¹³ วารสารวิทยาตาสตรและเทคโนโลยีทิพย์สุตา สำเนียงเสนาะ , **การสูญเสีย** , คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สุภาพบุรุษ และคณะพบว่าหญิงที่สูญเสียทารกในครรภ์มีความโศกเศร้าที่อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ประกอบกับการศึกษาของ Prommanart ซึ่งความเศร้าโศกนั้นเป็นปฏิกิริยาที่มีต่อการสูญเสียเป็นกระบวนการธรรมชาติ ที่เกิดจากการสูญเสียสิ่งที่เป็นที่รัก สิ่งที่น่าจดจำหรือจินตนาการไว้

การสูญเสีย (Loss) หมายถึงสภาพการณ์ที่บุคคลต้องแยกจาก สูญหายหรือต้องปราศจากบางสิ่งบางอย่างที่เคยมีอยู่ในชีวิตซึ่งมีลักษณะเกิดขึ้นทันทีทันใดหรือค่อยเป็นค่อยไป โดยสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการสูญเสียนั้นมีลักษณะ 4 ประการได้แก่

- (1) มีการแทรกจากหรือปราศจากบางสิ่งที่เคยมีอยู่
- (2) มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการที่ทำให้บุคคลไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย
- (3) บุคคลรับรู้ถึงคุณค่าของสิ่งที่สูญเสียหรือคาดหวังว่ากำลังสูญเสีย
- (4) ประสบการณ์การสูญเสียในอดีตมีผลต่อการแสดงออก

ในปัจจุบัน ซึ่งประเภทของการสูญเสียนั้นแบ่งออกเป็นได้ 4 ประเภท

(1) การสูญเสียสิ่งของภายนอก(Loss of External Object) คือการสูญเสียสิ่งของต่าง 1 ภายนอกร่างกาย เช่น ทรัพย์สินเงิน ทองเครื่องประดับบ้าน หรือการถูกแยกจากสภาพแวดล้อมเดิมชั่วคราวและถาวร เช่น การย้ายที่อยู่ การเปลี่ยนที่ทำงาน ซึ่งทำให้เกิดความไม่มั่นคง ส่งผลให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้เป็นต้น

(2) การสูญเสียตามวัยต่าง ๆ (Maturational Loss) เช่น เด็กที่ต้องหย่านมแม่ การต้องออกจากโรงเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา ออกจากครอบครัวเมื่อไปใช้ชีวิตคู่ การสูญเสียบทบาทครอบครัวเมื่อต้องมีลูกหลาน การเปลี่ยนแปลงบทบาทเมื่อแต่งงาน การเปลี่ยนแปลงด้านสรีระตามวัยเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งเป็นการสูญเสียจากการเปลี่ยนแปลงตามวัยที่เลี่ยงไม่ได้

(3) การสูญเสียภาพลักษณ์หรืออัตมโนทัศน์ (Loss Of Body Image Or Some Aspect Of Self) เป็นการสูญเสียด้านร่างกายหรือจิตสังคม เช่น การสูญเสียอวัยวะในร่างกาย หรือการสูญเสียการทำหน้าที่ของร่างกายอาจจากโรคมะเร็งไข้เจ็บหรืออุบัติเหตุซึ่งการการศึกษาพบว่าผู้ที่มีปัญหาสุขภาพร่างกาย เช่น เกิดการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง จะส่งผลให้เกิดภาวะทุพพลภาพและการสูญเสียความสามารถด้านกิจวัตรประจำวัน ก่อให้เกิดความรู้สึกว่าไม่สามารถจัดการตนเองได้ และมักจะทำให้เกิดภาวะซึมเศร้าได้ง่าย

(4) การสูญเสียบุคคลสำคัญหรือบุคคลอันเป็นที่รัก (loss of a love or a significant other) เช่นการตายของบิดา มารดา ญาติพี่น้อง คู่สมรส บุตร เพื่อนสนิท ซึ่งอารมณ์เศร้าโศกจากการสูญเสียที่ผิดปกตินั้นมักจะเกี่ยวข้องกับการสูญเสียบุคคลที่มีความผูกพันใกล้ชิดอย่างมาก [9] ประกอบกับ การเสียชีวิตของบุคคลอันเป็นที่รัก พบได้บ่อยครั้งว่านำไปสู่อารมณ์เศร้าโศก ซึ่งบางครั้งอาจรุนแรงจนเกิดอาการซึมเศร้าตามมา

ความเศร้าโศก (grief)

คือปฏิกิริยาตอบสนองปกติของบุคคลหรือครอบครัวเมื่อประสบกับการสูญเสีย ความเศร้าโศกเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากการสูญเสียซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงผู้ที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับปฏิกิริยาเศร้าโศกจากการสูญเสีย (Grieving Process) เป็นที่รู้จักกันดีคือ 2 ท่านได้แก่ Kubler-Ross และ Engle โดย Kubler-Ross ที่ได้แบ่งปฏิกิริยาเศร้าโศกจากการสูญเสียเป็น 5 ระยะได้แก่ปฏิเสธ (Denial) เป็นระยะเวลาที่บุคคลพยายามปฏิเสธไม่ยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นกลไกปกป้องของบุคคลที่ต้องเผชิญความจริงที่เจ็บปวด โดยพยายามรวบรวมแหล่งประโยชน์ภายในและภายนอกเพื่อพยายามผ่อนคลายนผลกระทบจากความสูญเสีย อาจมีอาการ ไข้ ขาดความรู้สึกไปชั่วขณะ รู้สึกตัวเองไม่ใช่ตัวเอง และ ไม่สามารถที่จะตั้งสติเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับตนเองและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้

โกรธ (Anger) โดยแสดงความโกรธต่อการสูญเสียที่เกิดขึ้น โทษบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือสิ่งแวดล้อม รู้สึกว่าทำไมต้องเกิดเหตุการณ์แบบนี้กับตนเอง ทำไมไม่เกิดกับคนอื่น พยายามโทษว่าเป็นความผิดของคนใดคนหนึ่ง

ต่อรอง (Bargaining) ในระยะนี้เริ่มมีการรับรู้การสูญเสียแต่ยังพยายามมองหาสิ่งต่อรองเพื่อปลอบใจใบบการที่ยังไม่สามารถยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ เช่น ยังไม่สมควรที่จะเกิดเหตุการณ์แบบนี้ พยายามให้ผ่านช่วงเวลานี้ไปก่อนจะได้หรือไม่รวมถึงการพยายามหาที่ย้ำความมั่นใจที่ใหม่ เช่นกรณี ที่คิดว่าแพทย์วินิจฉัยผิด หรือรักษาไม่ดี น่าจะมีคนที่ช่วยได้ดีกว่าหรือขอแลกเปลี่ยนด้วยชีวิตของตนเองแทนจะได้หรือไม่ ซึ่งในความเป็นจริงการสูญเสียดังกล่าวไม่สามารถแก้ไขหรือหาอะไรมาทดแทนได้

ซึมเศร้า (Depression) เป็นระยะที่มีพฤติกรรมแยกตัว แสดงความรู้สึกเสียใจต่อการสูญเสียที่เกิดขึ้น เนื่องจากคิดว่าไม่สามารถจัดการแก้ไขกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้แล้ว ซึ่งเป็นความรู้สึกปกติที่สามารถเกิดขึ้นได้ในขณะนี้ และยังไม่ถือว่าเป็นความเจ็บป่วยแต่อย่างใด แต่ให้พึงระวังไว้ว่าอาจจะเป็นช่วงเวลาที่มีความเสี่ยงในการที่ผู้เสียใจจะกระทำการใด 1 อันเป็นอันตรายต่อตนเองหรือผู้อื่นเช่น การทำร้ายตนเองหรือแม้กระทั่งทำร้ายผู้อื่น

ยอมรับ (Acceptance) เป็นระยะที่เริ่มกลับสู่สภาพเดิม ยอมรับการสูญเสีย เมื่อเวลาผ่านไป ความรู้สึกและอารมณ์เศร้า รามถึงสติด้อยพินกลับมาร่วมกับการได้รับข้อมูลที่ทำให้ทราบว่าจะอย่างไรเสียก็ไม่สามารถจะแก้ไขการสูญเสียที่เกิดขึ้น ได้แล้วการยอมรับจะค่อยๆเกิดขึ้นในที่สุดอย่างไรก็ตาม แม้จะเกิดการยอมรับแล้ว แต่อาจจะกลับไปสู่ขั้นตอนของการซึมเศร้าสลับไปมาได้ถ้าขาดการประคับประคองจิตใจให้เข้มแข็งขึ้นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นจากการสูญเสียในแต่ละระยะอาจใช้เวลาไม่เท่ากัน ไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับจากระยะที่ 1 ถึงระยะที่ 5 แต่อาจจะเกิดกลับไปกลับมาหรือเกิดพร้อมกันหรือเกิดที่ระยะ และยังมีอาการเปลี่ยนแปลงทางการรับรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรม

เมื่อมีการสูญเสียเกิดขึ้นโดยแต่ละระยะอาจมีพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างกับ ต้องการความเข้าใจและการประเมินปัญหาเพื่อการวางแผนการ พยาบาล ให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้สูญเสียสามารถปรับตัวยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นได้ปฏิกิริยาต่อการสูญเสียของบุคคลนั้น ออกเป็น 3 ระยะคือ

(1) ระยะ Shock and Disbelief อาการตื่นตลึงเป็นปฏิกิริยาตอบสนองในระยะแรกเมื่อรับรู้ถึงการสูญเสียจะมีความรู้สึกตกใจ ไม่เชื่อ ปฏิเสธสิ่งที่เกิดขึ้น เกิดความรู้สึกมึนชา ใช้เวลา 2-3 ชั่วโมงถึง 2-3 สัปดาห์

(2) ระยะ Developing Awareness เป็นระยะที่บุคคลเริ่มมีสติรับรู้มากขึ้นและได้ตระหนักถึงการสูญเสีย ซึ่งระยะนี้อาจเกิดขึ้นภายในไม่กี่นาทีหรืออาจเป็นชั่วโมงหลังการสูญเสียเกิดขึ้น อาการที่เด่นชัดในระยะนี้คือการร้องไห้ คร่ำครวญ ซ้ำนึ้ถึงบุคคลที่เสียชีวิต ความอยากอาหารลดลง นอนไม่หลับ หรืออาจทำให้หน้าที่กิจวัตรตามปกติลดลงจากเดิมบ้าง หรือบางครั้งอาจแสดงอาการ โกรธใช้เวลา 2-3 สัปดาห์ แล้วดีขึ้นเองในเวลา 2-4 เดือน โดยส่วนใหญ่มักจะไม่เกิน 6 เดือน

(3) ระยะ Restitution เป็นระยะการปรับตัวเพื่อฟื้นคืนสู่สภาวะปกติ บุคคลจะรวบรวมความรู้สึกต่อการสูญเสียได้ยอมรับความจริง การหมกมุ่นคิดถึงสิ่งที่เสียไปน้อยลง มองหาสิ่งใหม่มีความหวังใหม่ในชีวิตการสูญเสีย ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียสิ่งของภายนอก การสูญเสียตามวัยต่าง ๆ

การสูญเสียภาพลักษณ์หรืออัตมโนทัศน์และการสูญเสียบุคคลสำคัญหรือบุคคลอันเป็นที่รัก จะทำให้เกิดความรู้สึกเศร้าโศกซึ่งเป็นสิ่งที่พบได้เป็นปกติหลังจากการสูญเสีย เป็นปฏิกิริยาตอบสนองโดยรวมที่มีต่ออารมณ์ที่เป็นทุกข์อันเนื่องมาจากการสูญเสีย

จากการที่ข้าพเจ้านั้นได้กลั่นกรองความรู้สึกจากสภาวะที่เกิดขึ้นนั้น ข้าพเจ้าจึงคิดว่าความรู้สึกเหล่านี้คือความรู้สึกแห่งการสูญเสียความเป็นอัตลักษณ์ของข้าพเจ้า ความคิด จิตใจ วิถีชีวิตในการดำรงชีวิตความเป็นมาของตัวข้าพเจ้าเอง เมื่อขาดหายอัตลักษณ์ของตนเองนั้น จึงเกิดความรู้สึกรับรู้ถึงความสูญเสีย ความขาดหาย ความโหยหาสิ่งที่เป็นตัวเองควรจะเป็น

สรุปอิทธิพลที่มีต่อแนวคิดแรงบันดาลใจ

จากสภาวะที่ส่งผลต่อการสูญเสียตัวตน การมีอัตลักษณ์แสดงความเป็นตัวของตัวเองที่ต้องการดำเนินชีวิตไปในทิศทางของตัวเองได้ถูกกระทบกระทั่งด้วยปัจจัยรอบตัวของข้าพเจ้านั้น ทั้งสภาวะความเครียดที่พบเจอ ความเครียดจากผู้คนใกล้ชิดที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ความเครียดจากภาระที่ไม่อาจละทิ้ง ความเครียดจากหลายสิ่งรอบตัวที่ส่งผลถึงสุขภาพจิตใจและสุขภาพร่างกายตามมา จากสภาวะความเครียดสู่ความกดดันในการดำรงชีวิต การมีความคิดและความรู้สึกในจิตใจ การตกอยู่ในสภาวะทางความคิดและอารมณ์เช่นนี้อยู่เสมอมา และการเจอสถานการณ์ที่ส่งผลถึงสภาวะเหล่านี้

ส่งผลถึงการเข้าสู่สภาวะอารมณ์ความสูญเสียตัวตนที่ได้ อิทธิพลเหล่านี้ที่สะท้อนความรู้สึกโดยตรงของข้าพเจ้าเกิดเป็นแรงบัลดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่ต้องการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกเหล่านี้ผ่านผลงานศิลปะประติมากรรมสื่อผสม โดยการสื่อสารผ่านอริยะบท ท่าทางต่างๆของชิ้นงานทั้ง 3 ชิ้น การใช้สัญลักษณ์ทางวัตถุที่นำมาใช้แสดงออกทางความคิดที่มีต่อสภาวะอารมณ์ความรู้สึกการสูญเสียตัวตนนั้น

2. อิทธิพลด้านรูปแบบผลงานศิลปะ

1. ประติมากรรม (Sculpture)

ประติมากรรม¹⁴ (sculpture) เป็นงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการปั้น แกะสลัก หล่อ และการจัดองค์ประกอบความงามอื่น ลงบนสื่อต่างๆ เช่น ไม้ หิน โลหะ สัมฤทธิ์ ฯลฯ เพื่อให้เกิดรูปทรง 3 มิติ มีความลึกหรืออนุหนา สามารถสื่อถึงสิ่งต่างๆ สภาพสังคม วัฒนธรรม รวมถึงจิตใจของมนุษย์โดยชิ้นงาน ผ่านการสร้างของประติมากร ประติกรรมเป็นแขนงหนึ่งของทัศนศิลป์ ผู้ทำงานประติมากรรมมักเรียกว่า ประติมากรงานประติมากรรมที่เกี่ยวกับศาสนามักสะกดให้แตกต่างออกไปว่า ปฏิมากรรม ผู้ที่สร้างงานปฏิมากรรม เรียกว่า ปฏิมากร

งานประติมากรรม แบ่งเป็น 3 ประเภท ตามมิติของกความลึก ได้แก่

1. ประติมากรรมนูนต่ำ
2. ประติมากรรมนูนสูง
3. ประติมากรรมลอยตัว

นอกจากนี้ยังมีประติมากรรมโมบาย ที่แขวนลอยและเคลื่อนไหวได้ และประติมากรรมติดตั้งชั่วคราวกลางแจ้ง (Installation Art) ที่เรียกว่าศิลปะจัดวาง

1. ประติมากรรมลอยตัว (Round - Relief) ได้แก่ ประติมากรรมที่ปั้น หล่อ หรือ แกะสลักขึ้นเป็นรูปร่างลอยตัวมองได้รอบด้าน ไม่มีพื้นหลัง เช่น รูปประติมากรรมที่เป็นอนุสาวรีย์ ประติมากรรมรูปเหมือน และพระพุทธรูปลอยตัวสมัยต่าง ๆ ตลอดไปจนถึงประติมากรรมสำหรับประดับตกแต่ง เป็นต้น ประติมากรรมประเภทลอยตัวของไทยที่รู้จักกันดี คือ พระพุทธรูปสมัยต่าง ๆ โดยเฉพาะพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย ซึ่งถือว่าเป็นพระพุทธรูปคลาสสิก ของไทยนั้นนับเป็นประติมากรรมลอยตัวที่สมบูรณ์แบบที่สุดของไทย

¹⁴ ประติมากรรม , เข้าถึงเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565 , เข้าถึงได้จาก <https://www.trueplookpanya.com/learning/detail/18051#>

ประติมากรรมประเภทนี้สร้างมากในสมัยปัจจุบัน คือ อนุสาวรีย์และรูปเคารพหรือพระบรมรูปของเจ้านายชั้นสูง เช่น อนุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เชียงสะพานพุทธยอดฟ้า กรุงเทพ ฯ อนุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราช ที่วงเวียนใหญ่ กรุงเทพ ฯ อนุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่สวนลุมพินี กรุงเทพ ฯ อนุสาวรีย์ในจังหวัดต่าง ๆ มากมาย เป็นต้น

2. ประติมากรรมประเภทนูนสูง (High – Relief) ได้แก่ ประติมากรรมที่ไม่ลอยตัว มีพื้นหลัง ตัวประติมากรรมจะยื่นออกมาจากพื้นหลังค่อนข้างสูง แต่มีพื้นเป็นฉากหลังประกอบอยู่ ประติมากรรมประเภทนี้มักใช้ตกแต่งอาคารสถาปัตยกรรมพุทธศาสนาฐานอนุสาวรีย์อาคารทั่วไป เป็นประติมากรรมที่นิยมสร้างขึ้นเพื่อประดับตกแต่งอาคารสถาปัตยกรรมพุทธศาสนาแต่อดีต เช่น ประติมากรรมตกแต่งพระวิหารวัดไชโย อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี ซึ่งเป็นประติมากรรมปูนปั้นแบบนูนสูง กล่าวกันว่าเป็นศิลปะสมัยอู่ทอง สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 17 โดยด้านหน้าวิหารปั้นเป็นเรื่องปฐมสมโพธิ์และทศชาติด้านหลังเป็นเรื่องการแบ่งพระบรมสารีริกธาตุ ประติมากรรมปูนปั้นพระพุทธรูปปางลีลาที่วัดเจติยเจ็ดแถว อำเภอศรีสขนาลัย จังหวัดสุโขทัย ประติมากรรมปูนปั้นที่วิหารทรงม้า วัดมหาธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราชและประติมากรรมปูนปั้นประดับเจติยเจ็ดยอด วัดเจติยเจ็ดยอดอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น ประติมากรรมประเภทนูนสูงที่ใช้สำหรับตกแต่งนี้ควรจจะรวมถึง ประติมากรรมที่เป็นลวดลายประดับตกแต่งด้วย เช่น ประติมากรรมปูนปั้นประดับกระจกหน้าบ้าน พระอุโบสถและวิหารต่าง ๆ ตลอดจนถึงการประดับตกแต่งสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน เช่น ประติมากรรมที่ปั้นเป็นเรื่องราวหรือเป็นลวดลายประดับตกแต่งอาคาร ตกแต่งฐานอนุสาวรีย์ ตกแต่งสะพาน และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เป็นต้น

3. ประติมากรรมประเภทนูนต่ำ (Bas – Relief) ได้แก่ งานประติมากรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประติมากรรมประเภทนูนสูง แต่จะแบนหรือบางกว่าประติมากรรมประเภทนี้ ไม่ปรากฏมากนักในอดีต ซึ่งมักจะ ได้แก่ ประติมากรรมที่เป็นลวดลายประดับตกแต่ง เช่น แกะสลักด้วยไม้ หิน ปูนปั้น เป็นต้น ในปัจจุบันมีทำกันมากเพราะใช้เป็นงานประดับตกแต่งได้ดี ซึ่งอาจจะปั้นเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ตามวัตถุประสงค์ของสถาปัตยกรรมที่นำประติมากรรมนั้นไปประกอบนอกจากนี้ ประติมากรรมประเภทนี้ยังใช้ได้ดีในการปั้นเหรียญชนิดต่าง ๆ รวมถึงการปั้นเครื่องหมาย ตรา เครื่องหมายต่าง ๆ กันอย่างแพร่หลาย

การทำพิมพ์และการหล่อประติมากรรม

การทำพิมพ์และหล่อของไทยมีมานานแล้วอาจสืบย้อนหลังขึ้นไปได้จนถึงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ มนุษย์รู้จักการทำแม่พิมพ์เพื่อใช้ในการหล่อมาตั้งแต่ยุคโลหะ โดยมีการค้นพบโบราณวัตถุที่เกิดจากการหล่อสำริดจำนวนมาก ได้แก่ กลองมโหระทึก อาวุธ เครื่องใช้ เครื่องประดับต่าง ๆ แผลงที่ค้นพบอยู่บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคเหนือของประเทศไทย เช่น แผลง

อารยธรรมบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ส่วนมากเป็นการรับใช้ทางคติความเชื่อ ศาสนา คนไทยสมัยโบราณมีความชำนาญการทำพิมพ์และหล่อพระพุทธรูปจากโลหะมาก สามารถหล่อพุทธปฏิมากรขนาดใหญ่ๆได้ เช่น พระศรีศากยมุณี วัดสุทัศนเทพวราราม กรุงเทพมหานคร พระพุทธรชินราช วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก พระพุทธรชินสีห์ วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร พระมณฑลพิตร วัดมณฑลพิตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ฯลฯ ล้วนแต่เป็นพระพุทธรูปปฏิมาสวยงามขนาดใหญ่ที่สร้างและทำพิมพ์หล่อเป็นผลสำเร็จในยุคสมัยดังกล่าวทั้งสิ้น อาจกล่าวได้ว่าการทำพิมพ์และหล่อมีความเจริญรุ่งเรืองที่สุดเป็นที่น่าภูมิใจ ความชำนาญการทำพิมพ์และหล่อมากโดยกรรมวิธีเฉพาะตน ซึ่งปัจจุบันนี้ยังไม่มีใครคิดหาวิธีได้ดีกว่า แม้ว่าจะมีความเจริญทางวัตถุ ด้านวิทยาศาสตร์มากเพียงใด แต่กรรมวิธีการทำพิมพ์และหล่อของไทยยังไม่ล้ำสมัย ชาวต่างชาติเห็นยังต้องยอมรับในภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเราได้ชื่อว่าเป็นชาติแรกของโลกที่รู้จักการทำพิมพ์และหล่อทองสำริดและหล่อได้บางที่สุด สื่อวัสดุที่ใช้ในการทำพิมพ์

¹⁵ชนิดการทำพิมพ์และหล่อโลหะที่นิยมทำในบ้านเรากการทำพิมพ์และหล่อแบบสำรอกขี้ผึ้ง หรือขี้ผึ้ง หรือสูญขี้ผึ้ง (Lost wax or Investment Cast) เป็นวิธีการทำพิมพ์และหล่อที่เก่าแก่ของชาติและของโลกแม้ประเทศที่เจริญแล้วของโลกหลายประเทศก็ยังใช้วิธีนี้อยู่ เช่น ประเทศอเมริกา ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมัน อังกฤษ ฯลฯ เป็นกระบวนการที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากการทำพิมพ์ดิบ (Sand Casting) เป็นการทำพิมพ์และหล่อใช้เทคนิคกระบวนการหล่อ เทโลหะลงในแม่พิมพ์ ที่เกิดจากการอัดแกลบกับทรายละเอียดที่มีความชื้น เป็นกระบวนการทำพิมพ์และหล่อที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากวิธีหนึ่งเหมือนกับวิธีสำรอกขี้ผึ้งการทำพิมพ์และหล่อวิธี Ceramic shell เป็นกระบวนการทำพิมพ์และหล่อทางอุตสาหกรรมที่นิยมมากในปัจจุบันนี้ นำมาใช้ในการสร้างงานหล่อประติมากรรม เป็นเทคนิคการหล่อที่ทำให้ผลงานหล่อสำเร็จออกมามีผิวเรียบ คงรายละเอียดสวยงามตามงานต้นแบบในปัจจุบันนี้กระบวนการทำพิมพ์และหล่อได้มีการพัฒนาปรับปรุงการทำพิมพ์และหล่อให้มีความเหมาะสมกับความเจริญก้าวหน้าของโลกเทคโนโลยีหรือเครื่องจักรกลรวมถึงความต้องการทางพาณิชย์ของยุคปัจจุบัน เช่น แต่ก่อนการปั้นแกนทรายจะนำดินเหนียวมาผสมกับทรายละเอียดแม่น้ำแต่ปัจจุบันจะใช้ปูนปลาสเตอร์มาผสมกับทรายทดแทนหรือปัจจุบันใช้พลาสติกสังเคราะห์มาทดแทนขี้ผึ้งแท้ที่มีราคาแพงต้นทุนสูงหายาก และเสียเวลาในการทำงานมาก ปัจจุบันนี้ถ้ามีการหล่อรูปขนาดเล็กจะมีการนำยางซิลิโคนมาเป็นแม่พิมพ์ในการหล่อ เพราะยางซิลิโคนมีคุณสมบัติเฉพาะตัวดีมาก

¹⁵ กระบวนการทำพิมพ์และการหล่อมีความสำคัญต่อการปั้นรูปประติมากรรมจริงหรือ , การทำพิมพ์และการหล่อของมนุษย์ยุคประวัติศาสตร์ , ชัยชาญ จันทรศรี , มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ , เข้าถึงเมื่อ 18 มิถุนายน 2565 , เข้าถึงจาก<https://repository.rmutr.ac.th/bitstream/handle/123456789/560/Fulltext.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

คือ มีความยืดหยุ่นมาก มีความถาวร ทนต่อความร้อนสูง สามารถผลิตงานได้มากต่อจำนวนพิมพ์หนึ่งชิ้นจะเห็นได้ว่าบทบาทของการทำพิมพ์และหล่อในปัจจุบันไม่ได้ถูกจำกัดอยู่แค่การตอบสนองความต้องการของงานประติมากรรมเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทกว้างขวางในการสร้างสรรค์งานประยุกต์ศิลป์ในเชิงอุตสาหกรรมเพื่อการพาณิชย์เช่น เครื่องประดับ ของที่ระลึก สิ่งของหรือเครื่องใช้ เครื่องตกแต่งภายในและภายนอกต่างๆ ฯลฯ ความเจริญทางด้านสังคมและเทคโนโลยี เศรษฐกิจแนวคิดความเชื่อ

อาจเป็นปัจจัยที่ช่วยให้งานการทำพิมพ์และหล่อประเภทชนิดต่างๆพัฒนาต่อไป ดังนั้นเพื่อให้การทำพิมพ์และหล่อประสบความสำเร็จอย่างเรียบร้อย ประติมากรหรือช่างปั้นจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้สิ่งใหม่ๆถึงขั้นตอน กระบวนการ เทคนิค หลักการทำพิมพ์และหล่อ รวมถึงองค์ประกอบต่างๆที่ช่วยให้มีประสิทธิภาพได้แม้พิมพ์ที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์งานหล่อตามลำดับต่อไป วิชาการทำพิมพ์และหล่อมีความสำคัญต่อหลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนศิลปะโดยเฉพาะสาขาวิชาเอกประติมากรรมยิ่งสมควรจะต้องศึกษา ฝึกฝน ทักษะ เทคนิค ขั้นตอนให้เข้าใจ การทำพิมพ์และหล่อมีความสำคัญต่อประติมากรหรือช่างปั้นและนักศึกษาผู้ที่เรียนศิลปะวิชาเอกประติมากรรม จำเป็นจะต้องเข้าใจการทำพิมพ์และหล่อเพื่อจะได้นำไปใช้ประกอบการ

การทำพิมพ์

การทำพิมพ์คือการถอดแบบออกมาจากของจริงที่มีตัวตนหรือรูปแบบรูปทรงที่จับต้องได้ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งของตามธรรมชาติ มีพืช สัตว์ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ รูปปั้น รูปแกะสลัก เป็นต้น การทำพิมพ์ คือ การถอดแบบออกมา จากของจริงที่มีตัวตนหรือรูปแบบรูปทรงให้จับต้องได้ ซึ่งยกว่ารูปต้นแบบแล้วเอาสิ่งของหรือวัสดุบางอย่างที่ทำให้มีลักษณะเป็นของเหลวเสียก่อนพลาสติกหรือปูนซีเมนต์ ฯลฯ เป็นต้น เทหุ้มรูปต้นแบบเพื่อลอกแบบพื้นผิวและรูปทรง แล้วปล่อยให้แห้งให้วัสดุที่เป็นของเหลวอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวจับตัวแข็งมีพื้นผิวและรูปทรงด้านในกลับทางกับพื้นผิวและรูปทรงของรูปต้นแบบ เมื่อล้างหรือแกะเอารูปต้นแบบออกมาแล้ว ก็จะได้สิ่งที่ต้องการคือแม่พิมพ์ หรือเรียกว่า "แบบหล่อ" (จาร์ซิส เกตุศาราร)

แม่พิมพ์

แม่พิมพ์ คือรูปเว้าหรือแบบสำหรับทำรูปหล่อ โดยทั่วไปทำจากปูนพลาสติกของพารีไซต์โดยเคลือบรูปคลุมบนรูปต้นแบบที่ต้องการหล่อจนหนาตามต้องการ แล้วแกะออกในภายหลัง ถ้าต้องการจะหล่อรูปด้วยปูนพลาสติกเช่นกัน ก็นำปูนพลาสติกเหลวเทลงไปในบริเวณที่กลวงของแม่พิมพ์นี้ ถ้าแม่พิมพ์เป็นแบบใช้เพียงครั้งเดียว จะหุบแม่พิมพ์ทิ้ง เรียกแม่พิมพ์แบบนี้ว่า แม่พิมพ์แบบสิ้นเปลือง ซึ่งเป็นแม่พิมพ์เดียวถ้าแม่พิมพ์มีหลายชิ้นคือ 2 ชิ้นขึ้นไป เรียก แม่พิมพ์แยกชิ้น ซึ่งทำให้รูปหล่อแยกออกจากแม่พิมพ์ได้โดยไม่ต้องทำลายแม่พิมพ์ การหล่อแบบนี้จะต้องใช้สารเคลือบกันติดเคลือบผิวภายในเสียก่อน แม่พิมพ์ยางซึ่งพัฒนาขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ยี่สิบ ก็เป็นแม่พิมพ์ประเภทที่นิยมใช้กันในการหล่อรูปปูนพลาสติกกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งบางครั้งก็ใช้วัสดุตัวอื่นทำแทนยางเช่น กาว เจ

ลาติน และยางลาเท็กซ์ ถ้ารูปหล่อโลหะมักใช้แม่พิมพ์ในกระบวนการหล่อด้วยทราย หรือกระบวนการ สูญซี่ผึ้ง ซึ่งแม่พิมพ์อาจทำด้วยเจลาตินพลาสติก ทราย หรือซี่ผึ้ง (มะลิฉัตร เอื้ออานันท์)

การหล่อ

ความหมายของการหล่อวิธีการถอดแบบ (Molding) เป็นกระบวนการถ่ายแบบออกมาจากของจริง หรือจากรูปต้นแบบที่มีรูปทรงซึ่งอาจจะเป็นสิ่งของตามธรรมชาติ เช่น คน สัตว์ หรือพืชก็ตาม ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับการหล่ออันเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน (จิรพันธ์ สมประสงค์)

ช่างหล่อแต่ก่อนนั้นมักเป็นช่างปั้นพร้อมไปในตัวช่างคนเดียว โดยเฉพาะช่างหล่อทำพระพุทธรูปนั้น ช่างจะต้องทำการปั้นแล้วหล่อสำเร็จเองโดยตลอด กระบวนการหล่อของช่างไทยเรานั้นเป็นการหล่อแบบ "สำรอกซี่ผึ้ง" ซึ่งเป็นวิธีเดียวกับทางตะวันตก (สัญญา รัตนโนภาค)

ในปัจจุบันกระบวนการหล่อมีวิวัฒนาการไปมาก อาจกล่าวได้ว่าวัสดุที่นำมาใช้หล่อเป็นตัวกำหนดกระบวนการหล่อ และเป็นตัวกำหนดคุณภาพของชิ้นงานหล่อ และเป็นตัวกำหนดคุณภาพของชิ้นงานหล่อด้วย ส่วนความต้องการหรือการนำผลงานหล่อไปใช้เป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาของรูปแบบ ดังนั้นความเจริญทางสังคมการพัฒนาทางภาคอุตสาหกรรม เทคโนโลยีเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางความคิดความเชื่อยอมเป็นปัจจัยที่ช่วยให้งานหล่อประเภทต่างๆ พัฒนาต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง (สุวิทย์ วิทยาจักร)

การเอาสิ่งของ หรือวัสดุบางอย่างที่ทำให้มีลักษณะเป็นของเหลวเสียก่อนมีดิน ซี้ผึ้ง ปูนพลาสติก ปูนซีเมนต์ โลหะ สารเคมี ฯลฯ เป็นต้น ใส่ลงไปแม่พิมพ์หรือแบบหล่อ แล้วปล่อยให้แห้งให้วัสดุที่เป็นของเหลวอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวจับตัวแข็ง มีรูปทรงเป็นไปตามแบบหล่อบังคับ เมื่อทุบหรือถอดแบบหล่อออกมาแล้ว ก็จะได้รูปหล่อเหมือนกับรูปต้นแบบ(Original from) ซึ่งเป็นวิธีการสร้างรูปประติมากรรม ให้ได้จำนวนเพิ่มขึ้นจากรูปต้นแบบโดยไม่จำกัดจำนวน หรืออีกนัยหนึ่งก็ต้องการที่จะเปลี่ยนสภาพรูปต้นแบบซึ่งสร้างด้วยวัสดุอ่อนไม่คงทน มีซี่ผึ้งหรือดินน้ำมัน ฯลฯ เป็นต้น ไปใช้วัสดุที่มีคุณสมบัติดีกว่า เช่น ปูนพลาสติก ปูนซีเมนต์ โลหะ พลาสติกเหลว ซึ่งแข็งแรง คงทนเข้ามาแทนที่จะทำได้ด้วย"การหล่อ" (พจน์ศิลป์ ทวلمانพ)

การหล่อ Casting มีความหมายโดยทั่วไป หมายถึง กระบวนการสร้างงานประติมากรรมที่จะทำให้เกิดงานที่เกิดจากการปั้น ที่เรียกว่ารูปต้นแบบนั้นมีความคงทนแข็งแรงมากขึ้นและสามารถสร้างชิ้นงานได้เป็นจำนวนมากๆด้วยการนำรูปต้นแบบมาถอดพิมพ์ เพื่อเก็บรูปร่างและรายละเอียดเอาไว้ให้ได้เรียกว่าแม่พิมพ์แล้วจึงนำแม่พิมพ์นั้นมาเทหล่อด้วยวัสดุของเหลวที่สามารถเปลี่ยนสภาพเป็นของแข็งได้ (สุวิทย์ วิทยาจักร)

การหล่อ คือ การนำเอาสื่อวัสดุต่างๆที่เป็นของเหลวสามารถเปลี่ยนสภาพเป็นของแข็งได้ตามเวลาที่กำหนดเช่น ปูนพลาสติก เรซิน โลหะ ฯลฯ เทลงในแบบพิมพ์หรือแม่พิมพ์ ตามทฤษฎีและทักษะขั้นตอนที่ปฏิบัติ ปล่อยให้แห้งให้เกิดการแข็งตัวจึงแกะแบบพิมพ์หรือถอดแบบพิมพ์ออก

ก็จะได้ผลงานหล่อตามต้องการการทำพิมพ์และหล่อ หมายถึง เทคนิครูปแบบกระบวนการหนึ่งทาง ประติมากรรมเพื่อต่อยอดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เป็นการ เพิ่มมูลค่าให้กับตัวชิ้นงาน เป็นการปรับเปลี่ยนสื่อวัสดุตัวใหม่จากเดิมให้มีความคงทนแข็งแรงถาวร เป็นการรักษาต้นแบบไว้ไม่ให้ผิผิวสามารถผลิตผลงานซ้ำได้มากกว่าหนึ่งชิ้น การทำพิมพ์จะควบคู่ กับการหล่อเสมอจนแยกออกจากกันไม่ได้ กล่าวคือถ้ามีการทำพิมพ์ก็จะต้องมีการหล่อ ถ้ามีการหล่อก็ จะต้องมีการทำพิมพ์เช่นนี้เสมอ

2. ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media)

ศิลปะสื่อผสม¹⁶ เป็นการใช้สื่อมากกว่า 2 สื่อขึ้นไป พูด่ง่ายๆก็คือใช้ศิลปะมากกว่า 2 แขนง มาผสมผสานจนสามารถสร้างเป็นงานชิ้นเดียวกันได้อย่างลงตัว ส่วนใหญ่แล้วจะนิยมใช้สื่อซึ่งมี รูปแบบแตกต่างกันมาก โดยนำจุดเด่นเฉพาะตัวของแต่ละสื่อมาใช้ร่วมกัน เช่น การสร้างงานศิลปะ ภาพชีวิตของ Saint Francis of Assisi ซึ่งประดับอยู่ตามโบสถ์ขนาดใหญ่ เล็กต่าง ๆ หรือ ณ ภูเขา คักดีลีทธีแห่ง Piedmont และ Lombardy ซึ่งอยู่ทางเหนือของประเทศ Italy ในภูเขาคักดีลีทธีแห่ง นี้ใช้ทั้งประติมากรรมกับจิตรกรรม มาผสมให้เป็นงานศิลปะชิ้นเดียวกัน จนทำให้เป็นงานศิลปะแบบ 3 มิติเกิดขึ้นมามากมาย อีกทั้งยังอุดมไปด้วยความสวยงามศิลปะสื่อผสม เน้นไปที่การแสดงออกของ อารมณ์ความรู้สึกสะท้อนใจของศิลปินหรือผู้สร้าง ส่วนวัสดุที่ใช้ในการสร้างศิลปะสื่อผสม หาได้จาก วัสดุธรรมชาติทั่วไป เช่น พืช , สัตว์ หรือวัสดุสังเคราะห์ เช่น กระดาษ , โลหะ เป็นต้นซึ่งนิยามอัน แท้จริงของมันนั้นเป็นการนำสิ่งที่มีอยู่แล้ว มาประยุกต์ผสมผสานเข้าด้วยกัน จนก่อให้เกิดผลงาน ทางด้านศิลปะอันเป็นชิ้นงาน เพื่อให้ผู้ชมสามารถรับรู้ถึงสิ่งที่เราต้องการจะสื่อออกมาได้เป็นอย่างดี โดยการถ่ายทอดเรื่องราว ถ้าศิลปินสามารถถ่ายทอดเรื่องราวในรูปแบบ 3 มิติได้ ก็จะทำให้ผู้ชม ผลงาน สามารถดูดซับข้อมูลได้เร็วขึ้นหลังจากนั้นเขาก็จะได้เห็นถึงข้อแตกต่างระหว่างเรื่องเล่ากับ เหตุการณ์จริง เพราะฉะนั้นจึงได้มีการนำความรู้ทางด้านศิลปะทางด้านอื่น ๆ มาผสมผสานให้มีความ สอดคล้องไปในทางเดียวกัน จนกลายมาเป็น ศิลปะสื่อผสม นั่นเอง จากการทำเราสร้างภาพ 3 มิตินี้เอง ทำงานศิลปะชิ้นนั้นสามารถมองได้หลายมุมมอง ไม่ว่าจะเป็นส่วนลึกส่วนกว้าง ส่วนนูนส่วนโค้งนั้นเอง

¹⁶ Tony labat , ศิลปะสื่อผสม (mixed media) คืออะไร ? , เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน 2565 ,เข้าถึง ได้ จาก <https://tonylabat.com/%e0%b8%a8%e0%b8%b4%e0%b8%a5%e0%b8%9b%e0%b8%b0%e0%b8%aa%e0%b8%b7%e0%b9%88%e0%b8%ad%e0%b8%9c%e0%b8%aa%e0%b8%a1-mixed-media-%e0%b8%84%e0%b8%b7%e0%b8%ad%e0%b8%ad%e0%b8%b0%e0%b9%84%e0%b8%a3/>

แน่นอนว่านักออกแบบหลายๆคนพยายามอย่างหนักในการศึกษาข้อมูลอันเกี่ยวข้องกับศิลปะสื่อผสม เพื่อจะนำความรู้ที่นำมาต่อยอดในการออกแบบผลงานของตัวเองให้มีจุดเด่นอันเป็นเอกลักษณ์ รวมทั้งช่วยดึงดูดผู้ชมทั้งหลายให้เกิดความสนใจในผลงานให้ได้มากที่สุด โดยในปัจจุบันนี้ศิลปะสื่อผสม มีการพัฒนามากขึ้นซึ่งมีหลายๆคนได้นำจุดเด่นของด้านนี้มาใช้กันจำนวนมากในทางธุรกิจ เนื่องจากศิลปะสื่อผสมให้ผลงาน 3 มิติออกมาช่วยดึงดูดคนดูนั่นเอง ยกตัวอย่างศิลปะสื่อผสมที่เราเห็นกันได้ทั่วไป เช่น ภาพยนตร์ 3D เป็นต้น

อารี สุทธิพันธ์¹⁷ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสื่อผสม ไว้ดังนี้ สื่อผสม (Mixed Media) ได้แก่ ผลงานทัศนศิลป์ที่เกิดจากการผสมผสานสื่อหรือวัสดุ ศิลปะสาขา เดียวกันหรือต่างสาขาเข้าไว้ด้วยกัน ในผลงานชิ้นใดชิ้นหนึ่งด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลากหลาย วิธีการ เพื่อเป้าหมายการสร้างงานศิลปะชิ้นนั้นบรรลุผลทั้งนี้ โดยมีสื่อหรือวัสดุสาขาทัศนศิลป์เป็นส่วนประกอบหลัก และมีสื่อสาขาอื่นเป็นส่วนประกอบ

วิรุณ ตั้งเจริญ¹⁸ ได้กล่าวถึงสื่อผสม (Mixed Media) ไว้ว่าสื่อผสมเป็นปรากฏการณ์ทางศิลปะที่เกิดจาก การผสมผสานกันอย่างมีเป้าหมายของสื่อทางศิลปกรรมที่แตกต่างกันดังนี้

1. สื่อทางทัศนศิลป์ คือ ผ้าใบ สี วัสดุจริง ฯลฯ
2. สื่อทางวรรณกรรม คือ ภาษา ตัวอักษร
3. สื่อทางดนตรี คือ เสียง

ดังนั้นสื่อผสมจึงเป็นผลงานศิลปะที่รวมถึงปรากฏการณ์ทางศิลปะทั้งกรณีเกิดจากการรวมกันของสื่อศิลปะสาขาเดียว และกรณีการรวมกันของสื่อศิลปะต่างสาขา

“สื่อผสม”¹⁹ (หรือในกรณีของการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติจะใช้คำว่า “สื่อประสม”) คือ Mixed Media ในภาษาอังกฤษ ไม่ใช่ลัทธิหรือแนวคิดปรัชญาทางศิลปะใดๆ คำๆนี้เป็นเพียงการระบุถึง ศิลปะที่มีการผสมผสานสื่อทางศิลปะที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น การผสมกันระหว่างงานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ภาพเคลื่อนไหวอย่างเช่นภาพจากโทรทัศน์ วิดีโอ เสียง กลิ่น หรือการสัมผัสทางกายภาพ

¹⁷ อารี สุทธิพันธ์, ศิลปะนิยม, **สื่อผสม (Mixed Media)**, บทความ โดย พิษณุ มะโนชัย , เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน 2565 , เข้าถึงได้จาก ศิลปินหนังสือประสม 10.pdf

¹⁸ วิรุณ ตั้งเจริญ , **สื่อประสม (Mixed Media)** , บทความ โดย พิษณุ มะโนชัย , เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน 2565 , เข้าถึงจาก ศิลปินหนังสือประสม 10_2.pdf

¹⁹ **ARTISTIC MOVEMENT** , เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน 2565 , เข้าถึงจาก Mixed Media - DESIGNER

ศิลปะที่จะเข้าข่าย “สื่อผสม” ควรจะต้องมีการผสมสื่อที่แตกต่างกันเหล่านี้น้อยอย่างน้อย 2 สื่อขึ้นไป แต่ถ้าเป็นการผสมกันระหว่างเทคนิคในสื่อเดียวกัน เช่น จิตรกรรมที่มีการใช้เทคนิคสีน้ำผสมกับการเขียนภาพในบางส่วนด้วยสีน้ำมันและสีฝุ่น ก็ควรจะถือว่าเป็น “เทคนิคผสม” มากกว่า “สื่อผสม”

อย่างไรก็ตามศัพท์ต่างๆ เหล่านี้ถูกบัญญัติขึ้นอย่างค่อนข้างกว้างและมีความยืดหยุ่น ทำให้เกิดการตีความที่แตกต่างกัน ทั้งจากคนดู, นักวิจารณ์และศิลปินผู้ที่สร้างงานขึ้นมาเอง อีกทั้งยังมีการเรียกขานสิ่งเดียวกันในชื่อที่แตกต่างกันออกไปอีกด้วยเช่น บ้างก็เรียกว่า “inter media” “multi media” แต่ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2547) เป็นที่เข้าใจกันในวงการศิลปะและการออกแบบว่า คำว่า “multi media” และ “hyper media” จะใช้กับงานที่ทำขึ้นจากคอมพิวเตอร์กราฟฟิคที่มีทั้งภาพเคลื่อนไหวที่กินเวลา (อาจจะ) มีตัวหนังสือและเสียงประกอบกันขึ้นมา ส่วนคำว่า “Mixed Media” จะใช้กับงานทางด้านทัศนศิลป์ (visual arts) อย่างที่กล่าวไปในข้างต้นเสียมากกว่า

โดยพื้นฐานของ สื่อผสม แล้ว การผสมผสานสื่อที่แตกต่างกันไม่ใช่สิ่งประดิษฐ์ที่คิดค้นขึ้นใหม่แต่อย่างใด เพราะผลงานศิลปะและงานหัตถกรรมในวัฒนธรรมต่างๆ ทั่วโลกที่ทำสืบทอดกันมาหลายศตวรรษ ต่างก็มีลักษณะผสมสื่อที่ต่างกันอยู่ค่อนข้างมาก เช่น งานประติมากรรมของชนเผ่าในทวีปแอฟริกา ที่มีการแกะสลักไม้ให้เป็น 3 มิติ ผสมกับการแกะลายเบา ติดปะด้วยวัสดุธรรมชาติต่างๆ เช่น เปลือกหอยและยังมีการระบายสีต่าง ๆ ผสมเข้าไปด้วย

เมื่อศิลปวิทยาการแบบตะวันตกนิยมแบ่งศาสตร์ต่างๆ ออกจากกัน (สันนิษฐานว่าคงจะหลังจาก ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา ในคริสต์ศตวรรษที่ 16) ด้านการจัดการและการศึกษาจิตรกรรม ประติมากรรม และสื่ออื่นๆ จึงถูกแยกออกจากกัน ในศิลปะร่วมสมัยช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 20 ความเคร่งครัดในการแบ่งประเภทแยกศาสตร์ต่างๆ เริ่มคลายตัว การผสมสื่อจึงได้กลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติปกติในการศึกษาและการทำงานศิลปะ แนวโน้มการรวมศาสตร์นี้สอดคล้องไปกับกระแสการศึกษาและการพัฒนาแบบองค์รวม ไม่แยกย่อยเฉพาะทางจนคับแคบอย่างที่ผ่านมา

สมพร บุญรอด²⁰ ได้ให้ความหมายของ Mixed media ในงานศิลปะนั้น คือ การใช้วัสดุที่หลากหลายชนิดผสมกัน หรือการใช้กรรมวิธีหรือวิธีการในการสร้างสรรค์ในลักษณะผสม เช่น กรรมวิธีของจิตรกรรมผสมผสานกับกรรมวิธีของประติมากรรมในงานศิลปะประเภทต่างๆ สามารถมีลักษณะสื่อ เรียกว่า Mixed media sculpture ภาพพิมพ์สื่อประสม เรียกว่า Mixed media prints และในงานศิลปะประเภทอินสตอลเลชันอาร์ต(ศิลปะการจัดวาง) ศิลปินจำนวนไม่น้อยใช้วัสดุและ

²⁰ สมพร บุญรอด, บทความสู่จิตศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 37, เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน 2565, เข้าถึงได้ จาก <https://issuu.com/artcentre/docs/cff2045517cd57>

กรรมวิธีทางศิลปะ ผสมผสานเรียกว่า Mixed media installation ศิลปะแนวนี้มิได้เจาะจงเฉพาะผลงานที่ใช้เพียงวัสดุนานาชนิดผสมผสานเท่านั้น

3. องค์ประกอบศิลป์

ศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยฝีมือจิตร มีเอกลักษณ์และความคิดสร้างสรรค์ ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เองตามธรรมชาติ มีความหมายกว้างขวาง และเฉพาะเจาะจง ซึ่งขึ้นอยู่กับแนวคิดของแต่ละคน หรือหน้าที่ของงานศิลปะ หรือตามแนวความคิดของนักคิดในยุคสมัยนั้นๆ

ส. ศิษย์คณศ²¹ ได้ให้ความหมายของศิลปะเอาไว้ดังนี้ ศิลปะ ART หมายถึงงานอัน เป็นความพากเพียรของมนุษย์ ซึ่งต้องใช้ความพยายามด้วยฝีมือและความคิด

ชลุต นิมเสมอ²² ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับศิลปะเอาไว้ว่า ศิลปะเป็นคำที่มีความหมายทั้งกว้างและเฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ย่อมแล้วแต่ทัศนะของนักปราชญ์แต่ละคน แต่ละสมัย ที่จะกำหนดแนวคิดของศิลปะ ให้แตกต่างกันออกไป หรือแล้วแต่จะมีใครนำคำว่าศิลปะไปใช้ ในแวดวงที่กว้างหรือจำกัดอย่างไร

อันที่จริงการที่จะจำกัดความหมายของ “ศิลปะ” ให้ชัดเจนนั้นเป็นเรื่องยาก มีนักคิดนักปราชญ์ นิยามไว้แตกต่างกันหลายตามความเชื่อ ตามยุค ตามสมัย ตั้งแต่โบราณกาล (อิทธิพลตั้งโฉลก, 2550, น. 10)

ความหมายของศิลปะสามารถนิยามโดยภาพรวมได้ดังนี้

1. ศิลปะคือ การแสดงออกของความคิดมนุษย์
2. ศิลปะคือ สื่อที่ใช้ติดต่อกัน
3. ศิลปะคือ การแสดงออกถึงบุคลิกภาพอันสำคัญของมนุษย์
4. ศิลปะคือ การแสดงออกซึ่งฝีมืออันยอดเยี่ยม
5. ศิลปะคือ การสร้างสรรค์ความงามและความคิด

กิริติ บุญเจือ²³ ได้จำแนกองค์ประกอบศิลป์เป็น 4 ด้าน 1) สื่อ (Media) คือ สิ่งที่ศิลปินนำมาถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ได้ เช่น สี หิน ไม้ หมึก ดินสอ ทองเหลือง เหล็ก ฯลฯ 2) เนื้อหา (Content) คือ เรื่องราวที่ศิลปินแสดงออก 3) สุนทรียธาตุ (Aesthetical elements) มี 3 อย่างคือ ความงาม (Beauty) ความแปลกตา (Pictures queness) ความน่าทึ่ง หรือความเป็นเลิศ

²¹ ส. ศิษย์คณศ , ศิลปะเข้าใจง่าย , กรุงเทพฯ โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.

²² ชลุต นิมเสมอ , องค์ประกอบของศิลปะ , กรุงเทพฯ บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

²³ กิริติ บุญเจือ , ปรัชญาศิลปะ , กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช.

(Sublimity) 4) ชาติ ศิลปิน ซึ่งศิลปินอาจจะตั้งใจเขียนภาพหรือไม่ตั้งใจก็ตาม ชาติเหล่านี้จะสอดแทรกอยู่เสมอ

ศิลปะนั้นมีองค์ประกอบ²⁴ (Art Composition) ที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น ได้แก่ โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสส่วนหนึ่ง กับส่วนที่เป็นหารแสดงออกอัน เป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุอีกส่วนหนึ่ง เรียกองค์ประกอบของรูปทรง (Form) คือ องค์ประกอบทาง 16 รูปธรรม และองค์ประกอบของเนื้อหา (Content) คือ เป็นองค์ประกอบทางนามธรรม ดังนั้นองค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างหลักของศิลปะก็คือ รูปทรง กับเนื้อหา

1. รูปทรง (Form) หรือองค์ประกอบทางรูปธรรม คือสิ่งที่มองเห็นได้ในทัศนศิลป์ เป็นส่วนที่ศิลปิน สร้างขึ้นด้วยการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุ (Visual Elements) ซึ่งได้แก่ เส้นน้ำหนักอ่อนแก่ ของขาว-ดำ ที่ว่าง สีและลักษณะผิว รูปทรงที่ให้ความพอใจต่อความรู้สึกสัมผัส เป็นความสุขทางตา พร้อมกัน นั้นก็สร้างเนื้อหาให้กับรูปทรงตัวเอง และเป็นสัญลักษณ์อารมณ์ความรู้สึก หรือปัญญาความคิดที่เกิดขึ้นใน จิตใจด้วย ถ้าจะเปรียบเทียบกับชีวิต รูปทรงคือส่วนที่เป็นกาย เนื้อหาคือส่วนที่เป็นใจ

2. เนื้อหา (Content) คือ องค์ประกอบที่เป็นนามธรรม หรือโครงสร้างทางจิต ตรงกันข้ามกับส่วนที่เป็นรูปทรง หมายถึง ผลที่ได้รับจากงานศิลปะ ส่วนที่เป็นนามธรรมนั้นนอกจากเนื้อหาแล้วยังมีเรื่อง (Subject) และแนวเรื่อง (Theme) รวมอยู่ด้วย ทั้งสามส่วนนี้ต่างก็มีส่วนเชื่อมโยงและซ้อนทับกันอยู่ เรื่องกับเนื้อหาใน งานบางประเภทเกือบแยกจากกันไม่ออก แต่ในงานบางประเภทเกือบไม่เกี่ยวข้องกันเลย แนวเรื่อง คือ แนวทางของเรื่อง เป็นต้นทางที่จะนำไปสู่เนื้อหา ซึ่งเป็นผลขั้นสุดท้าย เรื่องกับแนวเรื่องบางแห่งมีความหมาย ต่างกันไม่มากนัก โดยทั่วไปอาจใช้แทนกันได้

3. ทัศนธาตุ ทัศนธาตุ (Elements) หมายถึง ชาติแห่งการมองเห็นหรือส่วนประกอบต่างๆ ที่สำคัญในงาน ศิลปะ หรือทัศนศิลป์ ได้แก่ จุด เส้น สีแสงเงา รูปร่าง-รูปทรง พื้นผิว และพื้นที่ว่าง สามารถนาส่วนประกอบ แต่ละอย่างมาสร้างเป็นผลงานศิลปะได้หลายรูปแบบ จะทำความรู้สึกในการมองเห็นที่แตกต่างกันออกไป ทัศน ชาติสามารถสร้างอารมณ์ต่างๆให้กับคนดูได้ ทัศนธาตุประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

²⁴ สุรศักดิ์ สุขวิเศษ , เรื่อง การสร้างสรรค์ประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผา เรื่อง ร่องรอยของความงามใน ธรรมชาติ , รายงานการวิจัย , มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม , เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน , เข้าถึงจาก Sukvises Surasak.pdf

3.1 จุด (Point) หมายถึง สิ่งที่ปรากฏบนพื้นระนาบที่มีขนาดเล็กที่สุด ไม่มี ความกว้าง ความยาว ความสูง ความหนา หรือความลึก เป็นทัศนธาตุที่เล็กที่สุด เป็นพื้นฐานเบื้องต้น ในการสร้างงานทัศนศิลป์ จุด เป็นต้นกำเนิดของทัศนธาตุอื่นๆ เช่น เส้น รูปร่าง-รูปทรง พื้นผิว ค่า ความอ่อนแก่ แสง-เงา เป็นต้น

ชูลุด นิมเสมอ อธิบายเอาไว้ว่า จุดเป็นธาตุเบื้องต้นที่สุดของการเห็น จุดมี มิติเป็นศูนย์ ไม่ มีความกว้างความยาว หรือความลึก เป็นธาตุที่ไม่สามารถแบ่งได้อีก เป็นสิ่งเล็กที่สุดที่ จะใช้ในการสร้างรูปทรง และสร้างพลังความเคลื่อนไหวของที่ว่างในภาพได้

4. เส้น (Line) เส้นเป็นทัศนธาตุเบื้องต้นที่สำคัญที่สุด เป็นแกนของทัศนศิลป์ทุกๆ แขนงเส้น สามารถแสดงความรู้สึกด้วยตัวของมันเอง และสามารถนำเส้นมาประกอบกันสร้างให้เป็น รูปทรงต่างๆได้เส้น ที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้นได้แก่ เส้นตรง และเส้นโค้ง ซึ่งเส้นทุกประเภทเราสามารถ นำมาแยกออกเป็นเส้นตรงและ เส้นโค้งได้ทั้งหมด ศิลปินสามารถนำเส้นในลักษณะต่างๆมาสร้างสรรค์ เป็นผลงานศิลปะ โดยเส้นแต่แบบ สามารถสร้างความรู้สึกให้เกิดขึ้นได้ดังนี้

4.1 เส้นตรง ให้ความรู้สึกมั่นคง แข็งแรง แน่นอน จริงจัง

4.2 เส้นนอน ให้ความรู้สึกราบเรียบ นิ่ง ให้ความรู้สึกไปในทางความกว้าง

4.3 เส้นเฉียง ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว ไม่มั่นคง ไม่สมบูรณ์

4.4 เส้นหยัก หรือเส้นซิกแซ็กแบบฟันปลา ให้ความรู้สึก น่ากลัว ชัดแย้ง

รุนแรง และ อันตราย

4.5 เส้นโค้งวงแคบ ให้ความรู้สึกการเปลี่ยนทิศทางอย่างรวดเร็ว และพลัง

ความเคลื่อนไหว ที่รุนแรง

4.6 เส้นโค้งแบบคลื่น ให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวอย่างช้าๆ ต่อเนื่อง

อ่อนโยน และ นุ่มนวล

4.7 เส้นโค้งแบบก้อนหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวที่ไม่สิ้นสุด คลื่นคลาย

หรือเติบโตใน ทิศทางที่หมุนออกมา และการขยายตัวที่ไม่มีจุดจบ

4.8 เส้นประ ให้ความรู้สึกถึงความไม่ต่อเนื่อง การขาดหาย ความคลุมเครือ

และความไม่ ชัดเจน

5. สี (Color) หมายถึง ปรากฏการณ์ที่แสงกระทบวัตถุแล้วสะท้อนเข้าตาสู่มนุษย์ใน วัตถุต่างๆก็มี สีของตัวเอง สีมีผลต่อความรู้สึกของมนุษย์ แมสีมี 2 ประเภท

5.1 แม่สีวัตถุธาตุ เป็นสีที่ได้มาจากธรรมชาติ ประกอบไปด้วย สีแดง สี เหลือง และสีน้ำเงิน แม่สีวัตถุธาตุเมื่อนำมาผสมกันตามหลักเกณฑ์จะทำให้เกิดวงจรสี ซึ่งเป็นวงจรสีที่ เกิดจากการผสมของแม่สีวัตถุ ธาตุเป็นสีหลักที่ใช้ในงานทั่วไป

5.2 วงจรสีประกอบไปด้วยสี 3 ชั้นดังนี้

5.2.1 สีขั้นที่ 1 (Primary Colors) คือ แม่สี ได้แก่ สีแดง สีเหลือง และสีน้ำเงิน

5.2.2 สีขั้นที่ 2 (Secondary Colors) คือ สีที่เกิดจากการผสมกันของแม่สีขั้นที่ 1 ในอัตราส่วนที่เท่ากัน ทำให้เกิดสีใหม่ขึ้นมาคือ สีขั้นที่ 2 ซึ่งประกอบไปด้วย สีส้ม สีเขียว และสีม่วง

5.2.3 สีขั้นที่ 3 (Tertiary Colors) คือ สีที่เกิดจากการผสมกันของแม่สีขั้นที่ 1 และสี ขั้นที่ 2 ในอัตราส่วนที่เท่ากัน ทำให้เกิดสีใหม่ขึ้นมาคือ สีขั้นที่ 3 ซึ่งประกอบไปด้วย สีส้ม-แดง สีม่วง-แดง สี เขียว-เหลือง สีเขียว-น้ำเงิน สีม่วง-น้ำเงิน และสีส้ม-เหลือง

5.3 แม่สีแสง (Spectrum) สีมียู่ในแสงแดด เป็นคลื่นแสงชนิดหนึ่ง จะปรากฏให้เห็นเมื่อ แสงแดดส่องผ่านละอองน้ำในอากาศ หรือให้แสงวิ่งผ่านแท่งปริซึม (Prism) จะเกิดการหักเหของแสงเกิดเป็น แสงสีรุ้ง เรียกว่า สเปกตรัลคัลเลอร์ (spectral colors)

5.4 วรรณะของสี คือ สีที่ให้ความรู้สึกร้อน หรือเย็น สามารถแบ่งได้เป็น 2 วรรณะ ได้แก่ สี วรรณะร้อนหรือสีวรรณะอุ่น และสีวรรณะเย็น ในวงจรสีทั้งหมด 12 สี จะมีสีเย็น และสีร้อนอย่างละ 7 สี โดย แบ่งที่สีม่วงและสีเหลือง ซึ่งสีม่วงและสีเหลืองสามารถเป็นได้ทั้งสอง วรรณะ

5.5 สีคู่ หรือสีตรงข้าม (Complementary Colors) สีที่อยู่ตรงข้ามกันในวงจรสี มีค่าความ เข้มตัดกันอย่างรุนแรง บางทีเรียกว่าสีตัดกันอย่างแท้จริง (True Contrast) ถ้านำสี คู่นี้มาผสมกันจะได้เป็นสี กลาง แต่ถ้านำสีใดสีหนึ่งเจือลงไปเพียงเล็กน้อย จะทำให้สีนั้นหม่นลง ถ้าเจือลงไปมากสีก็จะทำให้หม่นมากขึ้น

5.6 สีกลาง (Neutral Colors) ถ้านำสีทุกสีในวงจรสีมาผสมกัน จะได้เป็น สีเทาแก่ ๆ เรียกสี กลาง หรือนำเอาแม่สีทั้งสามสี คือ สีแดง สีเหลือง และสีน้ำเงิน มาผสมกันก็จะได้ สีกลางเช่นเดียวกัน

5.7 จิตวิทยาของสี สีมียผลต่อความรู้สึก และมีผลต่อจิตใจของมนุษย์ ซึ่งจะ ให้ความรู้สึกแตกต่าง กันไปตามลักษณะของสีนั้นๆ เราจึงใช้สีเพื่อสื่อแทนความรู้สึกออกมา สีต่างๆ ให้ความรู้สึกได้ดังนี้

5.7.1 สีเหลืองให้ความรู้สึก อบอุ่น สว่าง ร่าเริง มั่นคง ความ ศรัทธา

5.7.2 สีแดงให้ความรู้สึกเร่าร้อน อันตราย ความรุนแรง ความ ตื่นเต้น

5.7.3 สีน้ำตาลให้ความรู้สึกแห้งแล้ง ไร้ชีวิต

5.7.4 สีเขียวให้ความรู้สึกสดใส สดชื่น เย็น ปลอดภัย

- 5.7.5 สีฟ้าให้ความรู้สึกปลอดภัย โปร่ง แจ่มใส กว้าง
- 5.7.6 สีม่วงให้ความรู้สึก เศร้าหม่นหมอง ลึกลับ
- 5.7.8 สีดำให้ความรู้สึก มืดมิด เศร้า น่ากลัว หนักแน่น
- 5.7.9 สีขาวให้ความรู้สึก ว่างเปล่า บริสุทธิ์ จืดชืด
- 5.8.1 สีเทาให้ความรู้สึก เศร้า สงบ เจ็บ ขร
- 5.8.2 สีน้ำเงินให้ความรู้สึก เย็นขรึม สงบ จริ่งจ้ง มีสมาธิ
- 5.8.3 สีทองให้ความรู้สึก มั่งคั่ง สูงส่ง อุดมสมบูรณ์

6. น้ำหนัก (Value) คือ ความอ่อนแก่บริเวณที่ถูกแสงสว่าง หรือค่าความมืดกับความสว่าง ซึ่ง เป็นความแตกต่างระหว่างค่าน้ำหนักขาวและดำ นักสร้างสรรคศิลป์เรียกว่า “ค่าต่างแสง” ค่าน้ำหนักนี้จะ ช่วยทำให้เกิดปริมาตรของรูปทรง ทำให้เกิดระยะใกล้-ไกล เกิดความลึก-ตื้น เกิดความแตกต่างในเรื่องของ ขนาด ทำให้เกิดความรู้สึกต่างๆ การประสานความอ่อนแก่ในตัวของมันเอง

7. รูปร่าง-รูปทรง (Shape and Form)

7.1 รูปร่าง คือ การนำเอาเส้นมาประกอบกันให้เกิดความกว้าง และความยาว มีลักษณะ เป็น 2 มิติ เช่น ผลงานจิตรกรรม วาดเส้น ภาพพิมพ์ เป็นต้น รูปร่างในทางศิลปะอาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ รูปร่างธรรมชาติ รูปร่างเรขาคณิต รูปร่างนามธรรม

7.2 รูปทรง คือ การนำเส้นมาประกอบกันทำให้เกิดความกว้าง ความยาว และความสูง มี ลักษณะเป็น 3 มิติ เช่น ผลงานประติมากรรม รูปทรงในทางศิลปะอาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ รูปทรงจาก สิ่งมีชีวิต รูปทรงเรขาคณิต รูปทรงอิสระ

7.3 พื้นผิว (Texture) คือ ลักษณะภายนอกของรูปทรงที่ปรากฏให้เห็นเป็น ลักษณะพื้นผิวที่รับรู้ และสัมผัสได้ พื้นผิวสามารถทำให้เกิดความรู้สึกต่างๆได้ เช่น ลื่น มันวาว ใส ชุ่มหยาบ ขรุขระ เป็นต้น พื้นผิว สามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ

7.4 พื้นผิวจริง (Real Texture) คือ พื้นผิวที่สามารถจับต้องได้ เช่น ก้อนหิน กระดาษทราย กระจก ผิวหนัง เปลือกไม้ ผ้า ขนสัตว์ เป็นต้น

7.5 พื้นผิวเทียม (Artificial Texture) คือ พื้นผิวที่สามารถรับรู้ได้ด้วยการเห็นทางสายตา เป็นลักษณะพื้นผิวที่ทำเลียนแบบขึ้นเช่น การทาลายไม้ หรือลายหินอ่อน เป็นต้น

8. พื้นที่ว่าง (Space) หมายถึง เป็นทัศนธาตุที่มองเห็นก็ต่อเมื่อมีรูปร่างหรือรูปทรงเข้ามา กำหนดจึงเกิดปรากฏให้เห็น จิตรกรรมใช้พื้นที่ว่าง 2 มิติ แต่สามารถสร้างภาพลวงตาให้เห็นเป็น 3 มิติได้ ประติมากรรม และสถาปัตยกรรมใช้ที่ว่าง 3 มิติ สามารถเจาะทะลุรูปทรงและสามารถเข้าไปอยู่ภายในได้

9. หลักการของทัศนศิลป์ (The Principles of Visual art) หลักการของทัศนศิลป์ คือ หลักการในการนำเอาทัศนธาตุมาประสานเข้าด้วยกันเพื่อให้ได้ผลงาน ที่มีเอกภาพ หรือความงามตามความต้องการ หลักการทัศนศิลป์ ประกอบด้วย ดุลยภาพ (Balance) การ เน้น (Emphasis) ความกลมกลืน (Harmony) ความหลากหลาย (Variety) ความลดหลั่น (Gradation) จังหวะและความเคลื่อนไหว (Rhythm and Movement) และสัดส่วน (Proportion) ซึ่งแต่ละอย่างมีความหมายดังต่อไปนี้

9.1 ดุลยภาพ (Balance) คือ การนำทัศนธาตุมาประกอบเข้าด้วยกันให้มีความรู้สึกในสภาพคงที่ โดยทั่วไปหมายถึงการถ่วงน้ำหนัก ในทางศิลปะยังรวมไปถึงการประสานกลมกลืน ความพอเหมาะพอดีของ งานศิลปะ การจัดองค์ประกอบในงานศิลปะต้องคำนึงถึงถึงจุดศูนย์ถ่วงของผลงาน ถ้าเอนเอียง หรือหนักไป ทางด้านใดด้านหนึ่ง ทำให้เกิดความรู้สึกไม่สมดุลถือว่าเป็นความไม่ลงตัวในงานศิลปะ

9.2 การเน้น (Emphasis) คือ การทำให้เด่นเป็นพิเศษกว่าปรกติ โดยการวิธีการในการนำทัศน ธาตุ มาประกอบเข้าด้วยกันและเน้นให้เห็นความแตกต่างระหว่างส่วนต่างๆ เพื่อให้เกิดจุดสนใจ การทำให้เด่น หรือการทำให้เกิดจุดสนใจมากกว่าส่วนอื่นๆ หรือเรียกกว่าการเน้นนั้น เป็นการสร้างความแตกต่างในพื้นที่ที่ คล้ายกัน เช่น พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้รูปทรงสี่เหลี่ยมลดหลั่นไปในทางเดียวกัน สภาพอย่างนี้ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว อย่างธรรมดา ภาพอย่างนี้สามารถเน้นให้เกิดจุดสนใจได้หลายวิธี เช่น ปรับทิศทางของรูปทรงอันหนึ่งหรือใช้สี ตัดกับโทนสีส่วนใหญ่ หรืออาจแก้ปัญหาโดยใช้ความสว่างในความมืด หรือทำเส้นขอบรูปทรงให้มีขนาดหรือ ความหนามากกว่ารูปทรงอื่นๆ เป็นต้น

9.3 ความกลมกลืน (Harmony) คือ วิธีการในการนำเอาทัศนธาตุต่างๆมาผสมผสานกันใน ลักษณะเน้นหนักให้คล้ายคลึงกัน และเชื่อมโยงทุกส่วนมาเป็นส่วนเดียวกันทั้งภาพ เพื่อให้เกิดเอกภาพ ทำให้ผลงานมีความกลมกลืนกันโดยรวม และหลีกเลี่ยงความแตกต่าง หรือมีลักษณะที่ตรงกันข้ามกัน เช่น ผลงาน จิตรกรรมที่ใช้สีโทนเดียวกัน หรือผลงานที่ใช้เส้นโค้งเป็นส่วนมาก เป็นต้น

9.4 ความหลากหลาย (Variety) คือ การนำเอาทัศนธาตุที่มีลักษณะแตกต่างกันหลายๆ อย่าง ไม่ ว่าจะเป็นความแตกต่างของเส้น สี หรือรูปทรง นำมามาผสมผสานกันจนกลายเป็นความซับซ้อน สับสน วุ่นวาย การเคลื่อนไหว หรือสนุกสนาน เป็นต้น

9.5 ความลดหลั่น (Gradation) คือ การนำเอาทัศนธาตุมาสร้างเพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลง ในผลงานที่ละเอียดละน้อย เช่น การเปลี่ยนแปลงรูปทรงเล็กๆ ค่อยๆ เปลี่ยนไปสู่รูปทรงขนาดใหญ่ หรือการ เปลี่ยนแปลงสีตาไปสู่เทา และขาวในที่สุด ซึ่งทำให้มองเห็นทิศทางของการเปลี่ยนแปลงนั้นด้วย

9.6 จังหวะและความเคลื่อนไหว (Rhythm and Movement) คือ การนำเอาทัศนธาตุแต่ละ อย่างที่มีลักษณะคล้ายกันมาจัดวางซ้ำๆกันอย่างมีทิศทาง โดยการวางจุดหนึ่ง เชื่อมต่อไปยังอีกจุดหนึ่งอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อสร้างให้เกิดความรู้สึกของเคลื่อนไหวขึ้นภายในผลงาน

9.7 สัดส่วน (Proportion) คือ ความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของทัศนธาตุทั้งหมดและส่วนอื่น ๆ ในภาพ ซึ่งเกิดจากจากลักษณะของการเปรียบเทียบกัน เช่น การใช้สีแดงที่มีความเข้มมากกว่าสีแดงที่อ่อน จาง หรือใช้ลักษณะพื้นผิวที่หยาบมากกว่าลักษณะผิวเรียบ หรือการใช้รูปร่างที่มีขนาดใหญ่เปรียบเทียบกับ รูปร่างที่มีขนาดเล็กกว่า เพื่อให้เกิดจุดเด่น และดึงดูดความสนใจ

นอกจากนี้ศิลปะยังมีความเกี่ยวข้องกับสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) ซึ่งเป็นการศึกษาเรื่องมาตรฐานของความงาม ซึ่งเป็นการค้นคว้าหาคำตอบที่เกี่ยวข้องกับความงาม

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556) ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า สุนทรียศาสตร์ เป็น ปรัชญาสาขาหนึ่ง ที่ว่าด้วยความงามและสิ่งทีงามทั้งในศิลปะและธรรมชาติ

จี ศรีนิวาสนัน ได้กล่าวถึงสุนทรียศาสตร์ เอาไว้ว่า สุนทรียศาสตร์เป็นสาขาหนึ่งของคุณวิทยา (Axiology) หรือทฤษฎีคุณค่า สาขาย่อยของคุณวิทยาอีก 2 สาขา คือตรรกศาสตร์และจริยศาสตร์ (Logic and Ethics) ศาสตร์ทั้งสามนี้เป็นศาสตร์แห่งการหาคคุณค่าอัน เป็นคุณค่าขั้นพื้นฐานของมนุษย์ 3 ประการ คือ ความจริง ความดี และความงาม

มัช ตะตียะ กล่าวไว้ว่า สุนทรียภาพ หมายถึง ความซาบซึ้งในคุณค่าแห่งความงาม ความประณีต และเรื่องราว โดยเกิดจากการรับรู้ของมนุษย์

4. สัญญา (Sign)

สัญญา²⁵ คือสิ่งที่สร้างขึ้นมาจากแทนของจริงที่ปรากฏ ทฤษฎีทางด้านสัญญาวิทยาได้เข้ามามีบทบาทในการตีความ หมายถึงความงามของศิลปะหลังสมัยใหม่ และเมื่อกล่าวถึง การมองคุณค่าทางความงามของศิลปะหลังสมัยใหม่ สิ่งที่เราเรียกว่าสัญญา (Sign) การตีความ (Hermeneutics) บริบท (Text) เวลา (Time) และพื้นที่ (Space) ได้เข้ามาแทนที่การถอดรหัส คุณค่าทางความงามแบบเดิมที่ว่าด้วยองค์ประกอบทางศิลปะ เส้น สี แสงเงา เป็นการตีความจากสัญลักษณ์ไม่ว่าจะเป็นภาษา รหัส เครื่องหมายสัญญาณ รวมทั้งการสื่อสารอื่น ๆ อีกมากมายของมนุษย์ การศึกษาเกี่ยวกับระบบสัญลักษณ์ หรือ สัญญาวิทยา จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการเข้าใจในคุณค่า ของการ

²⁵ ก้องเกียรติ มหาอินทร , สัญญาที่ปรากฏในงานออกแบบแฟชั่นกับการสะท้อนวัฒนธรรมหลังสมัยใหม่ , วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สื่อสารเป็นอย่างยิ่ง สัญญะวิทยา (Semiology) นั้นเป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการ ให้คำอธิบายต่อสิ่งที่เรียกว่าสัญญาณ (Sign) คือ อธิบายการเกิดขึ้น การพัฒนา การแปรเปลี่ยน รวมทั้งการเชื่อมโยงตลอดจนการ สูญสลายของสัญญาณหนึ่ง ๆ ที่ปรากฏออกมาอย่างมีระบบระเบียบ สัญญาณเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้มีความหมายแทน ตัวจริงหรือของจริง ซึ่งความหมายของสัญญาณนั้นขึ้นอยู่กับตัวบท (Text) และบริบท (Context) ที่แวดล้อมสัญญาณนั้น ๆ จากงาน เขียนเรื่องสัญญะวิทยา (Semiology) โดย Guiraud, Pierre กล่าวสรุปได้ว่า หน้าที่ของสัญลักษณ์ คือ การสื่อความคิด เนื้อหา สารที่ปรากฏในสื่อที่ผู้รับสารเป็นผู้ตีความ (Interpretation) หรือถอดความ (Decoding) ซึ่งการรับรู้ในสัญลักษณ์ที่ปรากฏ มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์การรับรู้ของผู้รับสารด้วย ในส่วนของประสบการณ์การถอดความหรือการ ตีความด้านสัญลักษณ์วิทยา Pierre Guiraud ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทกล่าวคือประเภทแรกเป็นประสบการณ์ในเชิงรับรู้ หรือเข้าใจ มีความเด่นชัดในอัตวิสัย เป็นประสบการณ์ที่เราอาจ จะต้องถูกบังคับให้รับรู้ในสิ่งนั้น ๆ ประเภทที่สองเป็นประสบการณ์ ในเชิงอารมณ์ความรู้สึก มีความเด่นชัดในอัตวิสัย ซึ่งความรู้สึกของผู้ถอดความหรือตีความในสัญญาณนั้น มีประสบการณ์ในการ รับรู้ที่ต่างกัน รวมทั้งมีความต่างกันในด้านนิยาม ความเชื่อ เป็นต้น

สัญศาสตร์กับภาพแทนความในทัศนศิลป์²⁶ โดยเหตุที่ การแทนความ (representation) นั้นมีองค์ประกอบสำคัญคือ ความคล้ายคลึง (resemblance) และ กรอบจำกัด (limitation), เราจึงมักคิดว่า ภาพสามารถสื่อสารได้ตรงไปตรงมาภาษาพูด/เขียนซึ่งมักแปรปรวนไปตาม แต่ละวัฒนธรรม. กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มีแนวโน้มอย่างสูงที่คนเราจะจะไม่คิดถึง ภาพในฐานะที่เป็นภาษาแบบหนึ่ง แต่มักคิดถึงภาพในฐานะสิ่งที่สื่อความได้ตรงไปตรงมาและมีความหมายที่เป็นสากลการที่ศิลปะมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่น กับแนวคิดเกี่ยวกับการแสดงออก (expression) คนทั่วไปจึงมักคิดว่าทัศนศิลป์เป็น ผลของการใช้สัญชาตญาณ (intuitive) คิดว่าทัศนศิลป์เป็นผลของจิตไร้สำนึก (the unconscious) และคิดว่าทัศนศิลป์มีลักษณะดิบ (basic) กว่าภาษา (พูด/เขียน) ด้วยเหตุนี้ คนทั่วไปจึงคิดว่าทัศนศิลป์ไม่อาจถูกจำกัดด้วยบริบททางวัฒนธรรมใดๆ ที่ศิลปะชิ้นนี้ถือกำเนิดขึ้นมา

สรุปอิทธิพลที่มีต่อด้านรูปแบบผลงานศิลปะ

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลโดยตรงจากรูปแบบผลงานประติมากรรมประเภทลอยตัวที่สามารถมองเห็นผลงานได้รอบด้าน รูปแบบประติมากรรมสร้างสรรค์จากอิริยาบถที่แสดงออกทางร่างกายมนุษย์ สัดส่วนตามมาตรฐาน การยืนเอนที่ขาดน้ำหนักการทรงตัว

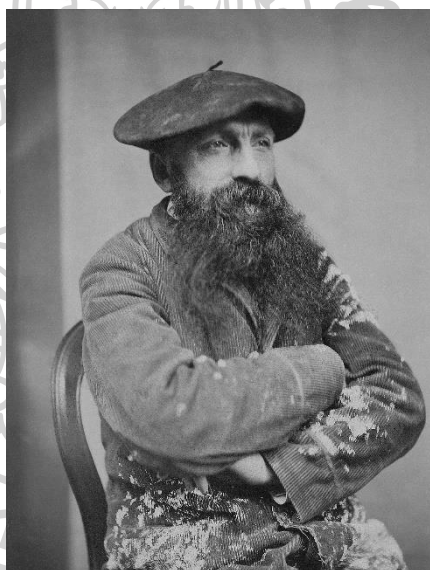
²⁶ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.เถกิง พัฒโนภาส , สัญศาสตร์กับภาพแทนความ , จาก บทความ Semiotics and Visual Representation โดย อาจารย์ดร. Brian Anthony Curtin , เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน 2565 , เข้าถึงจาก qyYaZ1mab3Sun103124.pdf

การก้าวเดินที่งอหน้าอกที่ไม่สมดุลทางร่างกายและการทิ้งตัวลงนอนของร่างกาย อริยะบทเหล่านี้สื่อถึงสภาวะอารมณ์ ความคิด และจิตใจที่ส่งผลต่อการแสดงออกของร่างกาย และสีหน้า การใช้ทัศนธาตุลักษณะเป็นเส้นโค้งคล้ายเคลื่อนไหว และรูปร่างรูปทรงที่ขาดความสมดุล รวมถึงการใช้สีเขียวแบบสนิมเขียวที่มีเอกลักษณ์โลหะที่ผุกร่อน ผนวกกับการนำอิทธิพลจากรูปแบบสื่อผสมการใช้วัตถุเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสารความรู้สึก

2.3 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปินและผลงานของศิลปิน

ในการสร้างสรรค์ผลงานผลงานศิลปะประติมากรรม(Sculpture) ตัวตนที่หายไป ผู้สร้างสรรค์ผลงาน ได้คัดเลือกผลงานศิลปะประติมากรรม มาเป็นอิทธิพลทางศิลปกรรมจากศิลปินทั้ง 4 ท่านดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปิน โอ กุส ต์ โร แด็ง (Auguste Rodin)

รูปภาพที่ 1 โอ กุส ต์ โร แด็ง (Auguste Rodin)

ที่มา : <https://th.wikipedia.org/w/index.php?title>

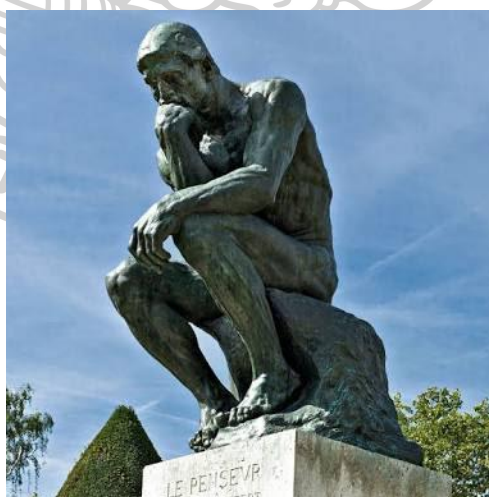
โร แด็ง เริ่มศึกษาประติมากรรมที่ปารีส มีชื่อเสียงจากการสร้างรูปปั้นจำลอง งานชิ้นหลัง ๆ ของเขาได้รับแรงบันดาลใจจากดันเต อาลีกีเอรี กวีคนสำคัญ โดยผลงานชิ้นสำคัญได้แก่ "ประตูนรก" ซึ่งได้แรงบันดาลใจจากฉาก "นรกภูมิ" (Inferno) ใน ตีวีนา กอมเมเดีย ของดันเต และรูปปั้น "คนครุ่นคิด" ที่นำเสนอภาพของดันเตเมื่อยามครุ่นคิด²⁷

²⁷ โอ กุส ต์ โร แด็ง , เข้าถึงเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565 , เข้าถึงจากโอ กุส ต์ โร แด็ง - วิกีพีเดีย (wikipedia.org)

แม้ว่าโรแต็งจะถือกันว่าเป็นผู้ที่มีส่วนริเริ่มการประติมากรรมสมัยใหม่ แต่ความจริงแล้วโรแต็งมิได้มีความตั้งใจจะปฏิรูปศิลปะแบบที่ทำกันมา โรแต็งได้รับการศึกษาจากสถาบันวิจิตรศิลป์แห่งฝรั่งเศส (Académie des beaux-arts) การสร้างงานก็เป็นไปตามวิธีช่างอย่างที่เรียนมาเพื่อที่จะได้เป็นที่ยอมรับกันทางสถาบัน ในการสร้างงานประติมากรรมโรแต็งมีความสามารถที่ทำให้เห็นถึงความซับซ้อนและความปั่นป่วนภายในเนื้อดินที่ปั้น

งานชิ้นสำคัญ ๆ ของโรแต็งถูกนักวิจารณ์โจมตีโดยพร้อมเพรียงกัน เพราะลักษณะงานขัดแย้งกับการทำประติมากรรมตามแบบแผนดั้งเดิมซึ่งเป็นการสร้างงานเพื่อการตกแต่ง, เป็นสูตร, และมีจุดมุ่งหมายในการสื่อใจความของภาพ แต่งานของโรแต็งจะต่างออกไปจากการปั้นเรื่องเทพกรีกโรมันและการใช้สัญลักษณ์แฝงคิตอย่างที่ทำกันมา งานของโรแต็งจะเป็นรูปสรีระที่เหมือนจริงและเป็นการเทิดทูนความงามของร่างกาย โรแต็งมีความสะท้อนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์แต่ก็ไม่ได้ทำให้เปลี่ยนวิธีสร้างงานของตนเอง และงานของโรแต็งในที่สุดก็เป็นที่ยอมรับกันมากขึ้นจากรัฐบาลและสังคมศิลปิน

จากงานชิ้นสำคัญ ๆ ซึ่งมีอิทธิพลจากการท่องเที่ยวอิตาลีในปี ค.ศ. 1875 ไปจนถึงงานที่แปลกไปจากแนวที่ได้รับสัญญาจ้าง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1900 โรแต็งก็กลายมาเป็นประติมากรที่มีชื่อเสียงที่สุดคนหนึ่งของโลก มีลูกค้ำผู้มีฐานะดีที่เสาะหางานของโรแต็งตั้งแต่นำงานไปแสดงที่งานมหกรรมสินค้าโลก ค.ศ. 1900 (1900 World's Fair) ที่สหรัฐอเมริกา นอกจากนั้นโรแต็งยังสังคมอยู่ในแวดวงศิลปินและผู้รู้ผู้มีชื่อเสียง โรแต็งแต่งงานกับโรซ เบอแร ผู้ที่โรแต็งอยู่ด้วยกันมาตลอดชีวิตเมื่อปีสุดท้ายของชีวิตของทั้งสองคน

รูปภาพที่ 2 ผลงานโอกุสต์ โรแต็ง (Auguste Rodin) ชื่อผลงาน The Thinker
ที่มา: https://art-manman.blogspot.com/2010/11/blog-post_25.html

คนครุ่นคิด (The Thinker) เป็นประติมากรรมที่สร้างโดย"โอกุสต์ โรแต็ง" ประติมากรชาวฝรั่งเศส ที่ปัจจุบันตั้งแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑน์โรแต็ง กรุงปารีส ในประเทศฝรั่งเศส "คนครุ่นคิด" เป็นประติมากรรมบронซ์และหินอ่อนที่เป็นรูปชายนั่งคิดเหมือนมีความขัดแย้งภายใน รูปปั้นมักจะใช้เป็นสัญลักษณ์ของปรัชญา

2. ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินไมเคิลแองเจโล(Michelangelo)

รูปภาพที่ 3 ไมเคิลแองเจโล (Michelangelo)

ที่มา : <https://www.britannica.com/biography/Michelangelo>

มีเกลันเจโล²⁸ หรือที่มักรู้จักกันในชื่อ ไมเคิลแองเจโล มีชื่อเต็มว่า มีเกลันเจโล ดิ โลโดวิโก บูโอนาร์โรตี ซิโมนี เป็นจิตรกร สถาปนิก และประติมากรชื่อดังในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา (Renaissance)

มีเกลันเจโลเกิดเมื่อวันที่ 6 มีนาคม ค.ศ. 1475 ในเมืองกาเปรเซ เขาเติบโตที่เมืองฟลอเรนซ์ หลังจากที่เขาไปอยู่ที่กรุงโรมเมื่ออายุ 21 ปี และใช้ชีวิตอยู่ที่นั่นถึง 5 ปี มีเกลันเจโลสร้างประติมากรรมรูปสลัก เดวิด ขณะมีอายุ 26 ปี จากหินอ่อนก้อนมหึมาที่ถูกทิ้งไว้กลางเมืองฟลอเรนซ์เป็นเวลาหลายปี จึงกลายเป็นที่ฮือฮาของชาวเมือง ด้วยเหตุผลที่ว่า ไม่มีใครกล้าพอที่จะแกะต่อมันความสำเร็จหลังจากงานชิ้นนี้ ทำให้ชื่อเสียงของเขาโด่งดังไปทั่วยุโรป มีเกลันเจโล เดิมทีเป็นคนทีเกลียดเลโอนาร์โด ดา วินชี ถึงแม้ว่าทั้งคู่จะมีอายุห่างกันถึง 23 ปี และไม่ค่อยได้พบกันบ่อยนัก ในช่วงนี้ (ค.ศ. 1497–1500) เขาก็ได้สร้างประติมากรรมหินอ่อนอีกชิ้นหนึ่งที่มีชื่อว่า ปีเอตา (Pietà) ซึ่งปัจจุบันอยู่ในมหาวิหารนักบุญเปโตรที่กรุงโรม

²⁸ มีเกลันเจโล , เข้าถึงเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565 , เข้าถึงจาก มีเกลันเจโล - วิกีพีเดีย (wikipedia.org)

ตอนอายุได้ 30 ปี เขาได้ถูกเชิญให้กลับมาที่กรุงโรม เพื่อออกแบบหลุมฝังศพให้กับสมเด็จพระสันตะปาปาจูเลียสที่ 2 ซึ่งใช้เวลาประมาณ 40 ปี หลังจากแก้หลายครั้งหลายครา จนมาสำเร็จใน ค.ศ. 1545 ต่อมาใน ค.ศ. 1546 เขาเป็นสถาปนิกคนสำคัญในการสร้างมหาวิหารนักบุญเปโตรที่กรุงโรม ที่มีความยิ่งใหญ่และงดงามเป็นอย่างมาก ซึ่งถือเป็นสถาปัตยกรรมชิ้นเอกของโลก โดยเฉพาะส่วนที่เป็นโดมเขาใช้ชีวิตในบ้านปลายอยู่ในกรุงโรม ตลอด 30 ปี ช่วงนี้นั่นเองที่เขาเขียนภาพระดับโลกไว้มากมาย โดยเฉพาะภาพ คำพิพากษาครั้งสุดท้าย (The Last Judgment) ซึ่งเขาใช้เวลาในการเขียนภาพขนาดยักษ์นี้นานถึง 6 ปี เสียชีวิตที่โรมเมื่อ ค.ศ. 1564 รวมอายุได้ 88 ปี

รูปภาพที่ 4 ผลงานของไมเคิลแองเจโล (Michelangelo) ชื่อผลงาน “Dying Slave”
ที่มา : <https://www.artsy.net/artwork/michelangelo-buonarroti-lesclavage-mourant-dying-slave>

รูปปั้นประติมากรรม Dying Slave (ทาสใกล้ตาย) สลักโดยไมเคิล แองเจโล ระหว่างปี ค.ศ. 1513ถึงปี ค.ศ. 1516 เป็นประติมากรรมคู่กับประติมากรรม “Rebellious Slave” (ทาสหัวรั้น) ที่สร้างขึ้นประดับอนุสรณ์ของสมเด็จพระสันตะปาปาจูเลียสที่ 2 แสดงถึงชายหนุ่มที่ยืนยาวเต็มตัวและมีความงามที่ไม่ธรรมดา ร่างกายที่กลมกลืนกันอย่างราบรื่นนั้นแสดงให้เห็นในท่าที่ผิดเพี้ยนในขณะที่ราวกับว่าเขาหลับสนิทเขาถูกจับโดยความตายทำให้การต่อสู้ดิ้นรนเพื่อการดำรงอยู่ของเขา

สิ้นสุดลง จากลักษณะอิริยาบถของประติมากรรม Dying Slave มีอวางอยู่บนหน้าอกพยายามทำลายพันธนาการของการถูกจองจำ ขณะที่มือซ้ายวางอยู่บนศีรษะซึ่งเอียงไปทางไหล่ขวา ขาขวาของเขาตั้งขาซ้ายอ่อนคลายโดยยกส้นเท้าขึ้น ซึ่งเป็นตำแหน่งที่เอียงกระดูกเชิงกรานไปทางซ้าย สะท้อนถึงอารมณ์ความรู้สึกต้องการหลบไหลตลอดกาลเพื่อหลบหนีความหลุดพ้นชีวิตแห่งการจองจำ

3. ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินเคย์เยตาโน เฟอรรานเดซ (Cayetano Ferrandez)

รูปภาพที่ 5 เคย์เยตาโน เฟอรรานเดซ (Cayetano Ferrandez)

ที่มา : Cayetano Ferrandez on Behance

Cayetano Ferrandez²⁹ เป็นศิลปินชาวสเปน ช่างภาพและประติมากร จากชีวิตในวัยเด็กของเขาทักษะด้านศิลปะที่ไม่ได้มีความโดดเด่นแต่อย่างใด แต่ส่วนตัวเขานั้นแล้วมีความชื่นชอบในการวาดภาพและงานฝีมือ เมื่อช่วงชีวิตหนึ่งของชีวิตเขานั้นจำได้ว่าได้เข้าร่วมชั้นเรียนวาดภาพแบบฝึกหัดการคัดลอกตัวเลขปูนปลาสเตอร์คลาสสิกเป็นการเรียนศิลปะที่เขาเรียนรู้สึกว่ามั่นคงก่อนข้างน่าเบื่อและเซื่องช้า เขาไม่มีความอดทนหรือวินัยมากพอในการทำงานให้เสร็จ

ต่อมาเขาได้ให้ความสนใจการถ่ายภาพ มันแตกต่างจากสิ่งที่เขาเคยทำมาและหลังจากนั้นเมื่อเขาได้ตัดสินใจร่วมกับเพื่อนของเขา เพื่อเริ่มเรียนหลักสูตรทางเทคนิคและห้องปฏิบัติการอย่างจริงจังตามหลักสูตรและฝึกหัดอยู่เป็นเวลานาน (การถ่ายภาพแบบอนาล็อกในปี 1986)

การประกวดการประชุมเชิงปฏิบัติการและอื่น ๆ ใน สมาคม ของ ศิลปิน เขาได้พบกับภรรยาของเขา เบโกญา มาร์ติเนซ เธอเป็นประติมากร เธอเป็นผู้แนะนำให้เขารู้จักกับโลกแห่งศิลปะจริงๆ จึงทำให้พวกเขาร่วมกันก่อตั้งศูนย์ศิลปะที่เปิดสอนศิลปะทุกประเภทในปัจจุบัน

²⁹ Cayetano Ferrandez , GRAY BRINGING COLOUR TO THE HUMAN CONDITION. เข้าถึงเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565 , เข้าถึงจาก CAYETANO FERRANDEZ-GRAY BRINGING COLOUR TO THE HUMAN CONDITION. - ITCHY SILK

และต่อมาในช่วงกลางยุค 90 เขาได้พบกับศิลปินและช่างภาพ **Javier Vallhonrat** เป็นผู้ที่เปิดกว้างด้านศิลปะการถ่ายภาพให้แก่เขา ทั้งงานศิลปะเกี่ยวกับร่างกาย ภาพเปลือยและงานอื่นเกี่ยวกับการถ่ายภาพแฟชั่นเชิงพาณิชย์ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกของร่างกาย เขาทำให้เขาตระหนักถึงหลายสิ่งที่แตกต่างกันของผู้คน ณ จุดหนึ่งในชีวิตเขาพบว่ามันยากและซับซ้อนในการตั้งค่าเซสชันการถ่ายภาพกับนางแบบ เขาเริ่มถ่ายภาพด้วยตุ๊กตาเป็นครั้งแรกกับตุ๊กตาบาร์บี้และเคนของลูกสาวของเขา (Es plastic 2001) และต่อมาเกี่ยวกับพวกโมเดลแมนในวัยเด็กของเขาเอง จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นประติมากรของเขาการสร้างประติมากรรมขนาดเล็กเพื่อสะท้อนถึงความรู้สึกที่หลากหลายของผู้คน และสะท้อนถึงความรู้สึกของศิลปินเอง

รูปภาพที่ 6 ผลงานของเคย์เยตาโน เฟร์รานเดซ (Cayetano Ferrandez)

ชื่อผลงาน "The Gray Man"

ที่มา : [https://i0.wp.com/www.itchysilk.com/wp-](https://i0.wp.com/www.itchysilk.com/wp-content/uploads/2021/02/Resizer_16124757128190.jpg?resize=682%2C1024&ssl=1)

[content/uploads/2021/02/Resizer_16124757128190.jpg?resize=682%2C1024&ssl=1](https://i0.wp.com/www.itchysilk.com/wp-content/uploads/2021/02/Resizer_16124757128190.jpg?resize=682%2C1024&ssl=1)

ผลงานชุดชายสีเทา **The Gray Man** เป็นบทสรุปของทุกอย่างที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้และเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการรวมองค์ประกอบทั้งหมดในสีเดียว สีเทาเป็นสีที่ดีที่สุดสำหรับช่างภาพพื้นหลังไปยังตัวรูปปั้นฉากที่วาดด้วยสีเทาชวนให้นึกถึงवादดำของการถ่ายภาพแบบอนาล็อก แต่ที่สำคัญที่สุดคือมันกำหนดมวลชนสังคมนีออนและเป็นกลางของมนุษย์ มนุษย์เราทุกคนเชื่อและต้องการที่จะแตกต่าง แต่ลึกๆลงไปแล้วนั้นเราเหมือนกันทุกคน เรามีความรู้สึก เรามีจิตใจ

4. ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิ่มเสมอ

รูปภาพที่ 7 ศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิ่มเสมอ

ที่มา : <https://mpics.mgonline.com/pics/Images/558000006543301.JPEG>

ศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิ่มเสมอ ที่มีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตลอดเวลาในทุกประเภท ซึ่งหนึ่งในผลงานของท่านที่มีชื่อเสียงอย่างมากเป็นผลงานประติมากรรมสื่อผสมสามมิติ รูปแบบศิลปะการจัดวาง อีกทั้งยังเป็นผลงานที่เป็นการบันทึกเรื่องราวความทรงจำ ผลงานที่เกี่ยวกับชนบท ล้วนแต่นำวัสดุสิ่งของที่หลากหลายมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิ่มเสมอ เป็นบุคคลสำคัญด้านการศึกษาศิลปะของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นบุคคลสำคัญแห่งวงการศิลปะของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิ่มเสมอ เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่หลากหลาย ทั้งวาดเส้น จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม รวมถึงศิลปะสมัยใหม่อย่างศิลปะการจัดวาง(installation art) ท่านเป็นศิลปินที่อยู่ในยุครอยต่อของยุคใหม่ของวงการศิลปะสมัยใหม่ของไทย เป็นผู้ที่มีความคิดก้าวหน้าร่วมสมัย โดยท่านมีความเชื่อว่า ศิลปะคือสิ่งที่แสดงออกซึ่งแก่นแท้ของความเป็นมนุษย์ เพื่อความเป็นมนุษย์ที่ขึ้นของมนุษยชาติ

ผลงานของศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิ่มเสมอ มีการใช้เทคนิคประติมากรรมสื่อผสมศิลปะรูปแบบศิลปะการจัดวาง ด้วยการประกอบ ประสม วัสดุที่หลากหลายและผลงานศิลปะแสดงออกถึงความรักความผูกพันเกี่ยวกับลูกสาว เช่น ผลงานชุดบันทึกประจำวัน (พ.ศ.2523-2527) ผลงานชุดประติมากรรมจากชนบท (2525-2527) ผลงานชุดวาดเส้นลูกสาว(พ.ศ.2528) ผลงานดังกล่าวของศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิ่มเสมอ ล้วนเป็นผลงานศิลปะที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาศิลปะของนักศึกษาศิลปะ ผู้สร้างสรรค์จึงคัดเลือกผลงานที่สร้างแรงบันดาลใจและศึกษาผลงานที่มีความใกล้เคียงทั้งด้านแนวความคิดและด้านกายภาพของผลงาน ดังนี้

รูปภาพที่ 8 ผลงานของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิ่มเสมอ ชื่อผลงาน “นั่งดูน้ำ”
ที่มา http://www.bameeofart.com/images/product/product_2470_1.jpg

ผลงานประติมากรรมที่ทำให้ผู้รับชมเกิดความรู้สึกเหมือนได้ทวนนึกถึงความสุขสงบของชีวิตที่เรียบง่ายที่ผ่านมาในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต และใกล้ขีดธรรมชาติแต่ในขณะเดียวกันก็สะท้อนถึงความแตกต่างกับวิถีชีวิตของสังคมเมืองปัจจุบัน ที่เต็มไปด้วยความเร่งรีบจนผู้คนลืมช่วงเวลาที่สามารถสงบนิ่งและชื่นชมธรรมชาติรอบตัว ขาดโอกาสได้สงบนิ่งกับธรรมชาติและสายน้ำ

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ผลงานศิลปกรรม

ผลงานของศิลปิน	อิทธิพลทางด้าน รูปแบบ	อิทธิพลทางด้าน เทคนิค	อิทธิพล ทางด้าน แนวคิด/ เนื้อหา	สรุปผลที่มี ต่อการ สร้างสรรค์
 <p>The Thinker</p>	<p>การสร้างรูปแบบ สรีระ อริยาบถของ การจัดวางสัดส่วน ของมนุษย์ องค์ประกอบใน การจัดวางท่า ทางการแสดงออก</p>	<p>การวัดสัดส่วนใน การจัด องค์ประกอบของ อริยาบถ ขั้นตอน การสร้างการปั้น และการหล่อ พื้นผิวและสีของ ประติมากรรม</p>	<p>การสร้าง ผลงาน สะท้อน อารมณ์ ความรู้สึก ผ่านการ แสดงออก ทางร่างกาย</p>	<p>ขั้นตอนการทำ โครงสร้าง รูปแบบ สร้างพื้นผิว ของผลงานให้ เกิดความรู้สึก หยาบของ กล้ามเนื้อ</p>
 <p>Dying Slave</p>	<p>การสร้าง ประติมากรรมตาม สัดส่วนมาตรฐาน และลายละเอียด ของกล้ามเนื้อ รูปแบบกล้ามเนื้อ ลักษณะเปลือย และการจัดวาง สรีระที่เผยสัดส่วน และกล้ามเนื้อที่ สมบูรณ์</p>	<p>เทคนิคการใช้การ ขึ้นแกะสลักและ โดดเด่นใน รายละเอียดของ พื้นผิวและสัดส่วน</p>	<p>การนำความ เพื่อความรู้สึก ปล่อยวางเพื่อ หลุดพ้นทาง ความคิด แสดงออกถึง อริยาบถที่ อ่อนล้าแม้ ร่างกายจะ แข็งแรง</p>	<p>รูปแบบการให้ ความสำคัญใน รายละเอียด การวัดสัดส่วน ที่ถูกต้องตาม มาตรฐาน</p>

ผลงานของศิลปิน	อิทธิพลทางด้าน รูปแบบ	อิทธิพลทางด้าน เทคนิค	อิทธิพล ทางด้าน แนวคิด/ เนื้อหา	สรุปผลที่มี ต่อการ สร้างสรรค์
 <p>The Gray Man</p>	<p>ประติมากรรมที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของผู้คนอื่นและตนเอง ผ่านการประกอบกับวัตถุและรูปลักษณ์ที่ถ่ายทอดอารมณ์อย่างชัดเจน</p>	<p>การใช้วัสดุหรือวัตถุอื่นๆเข้าร่วมกับประติมากรรม การจัดองค์ประกอบ การจัดวางเพื่อตอบสนองการถ่ายทอดความรู้สึก</p>	<p>การแสดงออกทางอิริยาบถและสีหน้า เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ที่หลากหลายมีทั้งความแตกต่างและความเหมือน</p>	<p>การนำวัสดุที่สื่อความหมายมาประกอบประติมากรรมเพื่อถ่ายทอดอารมณ์</p>
 <p>นั่งดูน้ำ</p>	<p>รายละเอียดการสร้างพื้นผิวและสีของงานประติมากรรมที่ส่งผลต่อความรู้สึกอิริยาบถการจัดวาง การแสดงออกทางร่างกายที่น่าสนใจและการสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกของผลงาน</p>	<p>การวัดสัดส่วนที่สมมาตรฐานเพื่อการลดตัดทอนความสมจริงของสัดส่วนแต่ยังคงความถูกต้องและการสร้างพื้นผิวของงานประติมากรรม</p>	<p>การจัดวางองค์ประกอบของลักษณะอิริยาบถที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดอยู่ในหัวอารมณ์ใดอารมณ์หนึ่ง</p>	<p>การนำแนวคิดในการสื่อสารอารมณ์ของประติมากรรม การจัดวางอิริยาบถแสดงออก ความรู้สึกและหลักการใช้สัดส่วน</p>

สรุปอิทธิพลที่ได้รับจากศิลปินและผลงานของศิลปิน

จากการได้ศึกษาทางทฤษฎีและงานของศิลปินหลายๆ ท่านข้าพเจ้าได้นำแนวคิดในการสร้างสรรค์ประติมากรรมสื่อผสมมาพัฒนางานวิทยานิพนธ์ “ตัวตนที่หายไป” จากการศึกษาเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลของศิลปิน ศึกษาเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ การสร้างสรรค์

ประติมากรรม การวัดสัดส่วนตามมาตรฐาน ศึกษาขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของ
โครงสร้างและสัดส่วนตามมาตรฐาน และการศึกษาศรีระร่างกาย หรือการเลือกวัสดุ วัตถุ ที่เกี่ยวข้อง
หรือให้ความรู้สึกที่ต้องการถ่ายทอดหรือของใช้ นำมาสื่อสารถึงการแสดงออกในการจัดวางพื้นที่ หรือ
ให้ความรู้สึกที่ต้องการถ่ายทอด นำมาสื่อสารถึงการแสดงออกในการจัดวางพื้นที่ รวมถึงแนวคิดที่
ศิลปินได้ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานในรูปแบบของตนเอง นำมาพัฒนาสร้างสรรค์ในงานศิลปนิพนธ์
ชุดนี้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานและกระบวนการสร้างสรรค์

จากการศึกษาเอกสาร การศึกษาข้อมูลเพื่อการสร้างสรรค์ผลงาน ได้ศึกษาจากแหล่งข้อมูล และศึกษาจากสถานที่จริงสภาพแวดล้อม การสังเกตพฤติกรรมบุคคลรอบข้างที่ส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึก รวบรวมเป็นข้อมูลเบื้องต้น ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลสถานที่จริง ผ่านการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้า เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบประติมากรรมโดยมีวัสดุเป็นตัวสื่อสัญลักษณ์ วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน ดังต่อไปนี้

3.1 แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

ปัจจุบันในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกๆด้านในการใช้ชีวิตประจำวัน การทำงาน การอยู่อาศัย การสื่อสาร สิ่งเหล่านี้ได้ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่แปรเปลี่ยนไปจนเป็นกฎเกณฑ์หรือบรรทัดฐานของสังคมโดยไม่รู้ตัว ข้าพเจ้าได้เห็นถึงสังคมปัจจุบันที่มีมักจะตัดสินผู้คนจากความเป็นอยู่ หน้าที่การงาน รูปลักษณ์ภายนอกเช่น ภาพลักษณ์ บุคลิกการแต่งกาย พฤติกรรมการใช้ชีวิต รสนิยม รวมถึงการแสดงออกทางความคิดและทัศนคติ สิ่งเหล่านี้ได้ถูกนำไปใช้ในการตัดสินว่าดีงามและหรือเลวร้ายและมีผลกระทบต่อเอ็งไปจนถึงครอบครัว ที่มีวิธีการ ในลักษณะเดียวกัน ใช้วิธีคิดส่วนตัวของตนเองซึ่งนำไปสู่คนปฏิบัติตามและให้ผู้อื่นเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งที่ตนเองคิดว่าควรจะเป็น ซึ่งสามารถพบเจออยู่เสมอตามสังคมปัจจุบัน แม้ข้าพเจ้าประสบกับสถานการณ์เช่นนี้บ่อยครั้ง ทั้งจากครอบครัว สังคม และคนรอบข้างต่างคิดและกำหนดบทบาท และการตัดสินใจ โดยที่ข้าพเจ้าไม่สามารถหลีกเลี่ยงและปฏิเสธได้ ทำให้เกิดสภาพของการสูญเสียตัวตนและความเครียดอยู่ตลอดเวลาในปัจจุบัน

3.2 รูปแบบของงานสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดผลงานที่เกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกและประสบการณ์โดยตรงจากตัวข้าพเจ้าเองและหลักการในการใช้ชีวิตที่ส่งผลต่ออารมณ์ในสภาวะการสูญเสียตัวตนนี้ เก็บเป็นความทรงจำ และสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก ในรูปแบบของประติมากรรม ที่แสดงสีหน้าถ่ายทอดอารมณ์ หรือลักษณะอารมณ์ของบุคลิกอิริยาบถต่างๆ ที่แสดงอารมณ์ ในช่วง ณ เวลานั้น รวมถึงการหยิบยกวัสดุให้เกิดเป็นเอกลักษณ์เชื่อมโยงระหว่างอารมณ์และกับสภาวะที่พบเจอในชีวิตของข้าพเจ้าเอง ประกอบไปด้วย 3 ชิ้นงาน

3.3 วิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอนการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลโดยหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการสูญเสียตัวตน ความความกดดันจากหนังสือ บทความ งานวิจัย ประสบการณ์ ฯลฯ ศึกษาค้นคว้ารูปแบบผลงานศิลปะที่จะสามารถตอบโจทย์ต่อความรู้สึกที่ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอด ศึกษาค้นคว้าหาเทคนิคที่เหมาะสมกับรูปแบบผลงานของข้าพเจ้า ทดลองเทคนิควิธีการที่หลากหลายจนได้เทคนิคประติมากรรม (sculpture) ที่สามารถสื่ออารมณ์ ความรู้สึกของข้าพเจ้าได้ดีที่สุดและสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดได้อย่างสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม(ด้วยวิธีการจากสถานที่จริง) โดยวิธีการเก็บบันทึกข้อมูลปัจจุบันของข้าพเจ้า

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาข้อมูลรูปแบบผลงานของศิลปินที่มีลักษณะเรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าในรูปแบบประติมากรรมและศึกษา รูปแบบการสร้างสรรค์งานศิลปะ และเนื้อหาการสร้างสรรค์ผลงานตามวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 4 ร่างแบบและขยายงานจริงตามแนวที่ร่างไว้ จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ วางแผนโครงร่างของผลงานจนเป็นที่น่าพึงพอใจ แล้วจึงปฏิบัติการตามแบบแผนที่วางไว้ พัฒนาสู่ผลงานจริงตามแนวความคิดและแรงบันดาลใจ สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม (sculpture)

ขั้นตอนที่ 5 หลังจากกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานแล้วเสร็จ ข้าพเจ้าได้คำนึงถึงรายละเอียดในผลงานแต่ละชิ้นตรวจสอบให้ครบถ้วนสมบูรณ์ หลังจากนั้นจึงนำผลงานแต่ละชิ้นมาจัดวางรวมกันเพื่อดูภาพรวมแล้วหาสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาจนงานเสร็จสมบูรณ์

3.4 วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานสร้างสรรค์

วัสดุ

- กล้องถ่ายรูป สมุดบันทึก ดินสอ ปากกา คอมพิวเตอร์

อุปกรณ์ที่ใช้สร้างสรรค์ผลงาน

- อุปกรณ์การปั้น แท่นปั้น โครงเหล็ก ลวด คีมตัดเหล็ก เครื่องตัดเหล็ก เครื่องเจียรไฟฟ้า

วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

- ดินน้ำมัน ขี้ผึ้ง เรซินและน้ำยาตัวเร่งเรซิน อีพ็อกซี ยางซิลิโคน เชือก เหล็กเส้น ไม้ สีสเปรย์ สีอะครีลิค กาว แผ่นเหล็ก ลีว วาสลิน

3.5 รายละเอียดของระยะการดำเนินงาน

ตารางที่ 2 ระยะเวลาในการดำเนินงานศิลปะนิพนธ์

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดดำเนินงาน
11 ธ.ค. 64	รายละเอียดของการสร้างสรรค์งาน
18 ธ.ค. 64	เตรียมนำเสนอโครงการและการสร้างสรรค์ผลงาน
25 ธ.ค. 64	นำเสนอหัวข้อสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ แนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานต่อคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา
15 ม.ค. 64	เตรียมออกแบบร่างเพื่อนำเสนอในการพัฒนาผลงานไปสู่การสร้างสรรค์
12 ก.พ. 65	ส่งผลงานประเมิน รอบที่ 1 ชั้นที่ 1 และนำเสนอแบบร่างผลงานชั้นที่ 2
5 มี.ค.65	ส่งผลงานประเมิน รอบที่ 2 ชั้นที่ 2 และนำเสนอแบบร่างผลงานชั้นที่ 3
26 มี.ค.65	ส่งผลงานประเมิน รอบที่ 3 ชั้นที่ 3 และการประเมินสรุปผลงาน

ตารางที่ 2 ระยะเวลาในการดำเนินงานศิลปะนิพนธ์ (ต่อ)

รายละเอียดดำเนินงาน	เดือน / 2564 -2565						
	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65
เสนอหัวข้อสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ แนวคิด และแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ต่อ คณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา							
เสนอแบบร่างชิ้นที่ 1 ต่อคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา และปฏิบัติงานชิ้นที่ 1							
เสนอแบบร่างชิ้นที่ 2 ต่อคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา และปฏิบัติงานชิ้นที่ 2							
เสนอแบบร่างชิ้นที่ 3 ต่อคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา และปฏิบัติงานชิ้นที่ 3							
คณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา คัดเลือกผลงานที่ใช้ในการแสดงผลงานนิทรรศการ							
แสดงผลงานนิทรรศการของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาทัศนศิลป์ศึกษา รุ่นที่ 12							
สอบวิทยานิพนธ์โดยคณะกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก							
ประมวลองค์ความรู้ปรับปรุงรูปเล่มวิทยานิพนธ์ นำเข้าสู่วิทยานิพนธ์							

3.6 ขั้นตอน และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

การเข้าสู่การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ได้มีการนำเสนอแนวความคิด แรงบันดาลใจในเรื่องการสูญเสียตัวตนและความกดดัน เพื่อคณาจารย์พิจารณา มีการทดลอง ค้นคว้าหาเทคนิคทดลองกระบวนการสร้างและศึกษาขั้นตอน รวมถึงศึกษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างต่อเนื่อง เมื่อได้เทคนิควิธีการที่เหมาะสมและรับต่อแนวความคิด แรงบันดาลใจแล้ว ข้าพเจ้าจึงศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องเทคนิควิธีการนั้น ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วนอีกครั้ง มีการพัฒนาผลงานมาอย่างต่อเนื่องนำทุกคำวิจารณ์ คำชี้แนะ ข้อคิดเห็นของคณาจารย์มาปรับปรุงแก้ไขในผลงานให้เกิดความสมบูรณ์ต่อไป ขั้นตอนกระบวนการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

รูปภาพที่ 9 เตรียมชิ้นงาน

รูปภาพที่ 10 อุปกรณ์เครื่องมือปั้น

รูปภาพที่ 11 เรซินและน้ำยาตัวเร่งเรซิน

รูปภาพที่ 12 อีพ็อกซี่สำหรับการปั้น

รูปภาพที่ 13 สีสเปรย์และสีอะครีลิค

รูปภาพที่ 14 น้ำยาผสมยางซิลิโคน

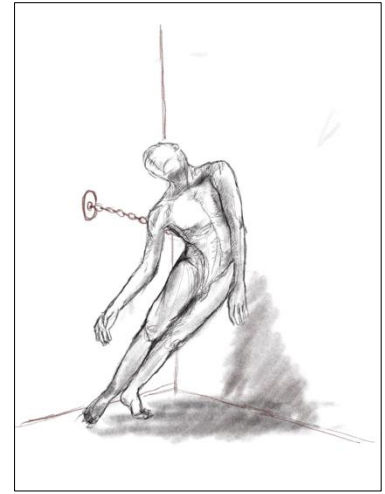
รูปภาพที่ 15 อุปกรณ์เครื่องตัดเหล็ก

รูปภาพที่ 18 ภาพร่างชิ้นที่1

รูปภาพที่ 17 ภาพร่างชิ้นที่2

รูปภาพที่ 16 ภาพร่างชิ้นที่3

การสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำไปสู่ผลงานทัศนศิลป์ที่สมบูรณ์ จากแบบโครงร่างที่สมบูรณ์นั้นมีวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนี้

1. การประกอบขึ้นรูปโครงร่างสัดส่วน การวัดสัดส่วนตามมาตรฐานเพื่อความถูกต้องสมส่วนวัดขนาดและการคำนวณการลดขนาดเพื่อให้สมส่วนตามสัดส่วนจริง และนำโครงร่างสัดส่วนที่วัดขนาดตามแบบร่างของชิ้นงาน นำมายึดติดกับฐานและโครงสร้างเพื่อเข้าสู่กระบวนการปั้น เพื่อประกอบขึ้นรูป

รูปภาพที่ 19 นำโครงร่างตามสัดส่วนยึดกับตัวฐาน

2. การประกอบขึ้นรูปโครงสร้างสัดส่วนโดยใช้ขี้ผึ้งในการปั้นขึ้นรูปตามแบบร่าง

รูปภาพที่ 20 การขึ้นโครงสร้างขั้นที่ 1

รูปภาพที่ 21 การขึ้นโครงสร้างขั้นที่ 2

รูปภาพที่ 22 การขึ้นโครงสร้างชั้นที่ 3

3. การเก็บร่างละเอียดสัดส่วนและการเก็บรายละเอียดอิริยาบถลักษณะกายวิภาคตามแบบ

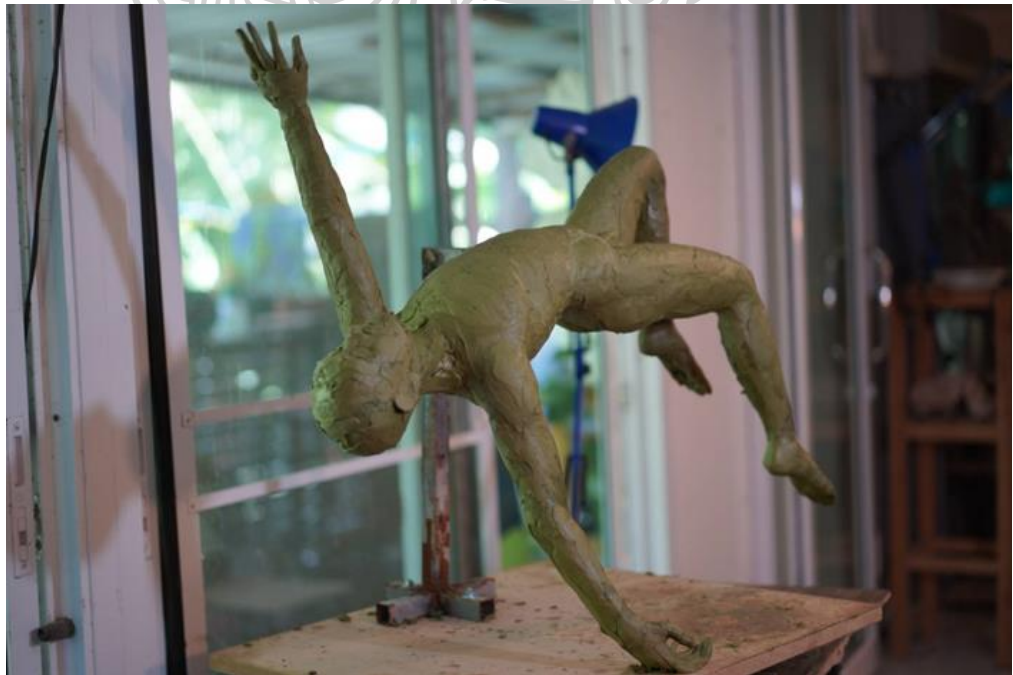
ร่าง

รูปภาพที่ 23 แกะไขตัวงานชั้นที่ 1

รูปภาพที่ 24 แกะไขตัวงานชิ้นที่ 2

รูปภาพที่ 25 แกะไขตัวงานชิ้นที่ 3

4. เมื่อสร้างรูปปั้นต้นแบบสมบูรณ์ตามสัดส่วนกายวิภาคที่ถูกต้องและลักษณะอิริยาบถที่ถูกต้องตามแบบร่างนำเข้าสู่กระบวนการขึ้นเตรียมทำพิมพ์ยางซิลิโคนแบบประกบ

รูปภาพที่ 27 ต้นแบบชิ้นที่ 1

รูปภาพที่ 26 ต้นแบบชิ้นที่ 1

รูปภาพที่ 29 ต้นแบบชิ้นที่ 2

รูปภาพที่ 28 ต้นแบบชิ้นที่ 2

รูปภาพที่ 30 ต้นแบบชิ้นที่ 3

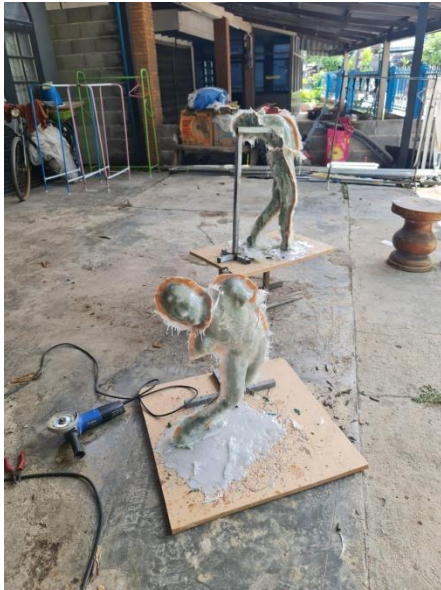
5. ขั้นตอนกระบวนการทำแม่พิมพ์แบบประกบจากรูปปั้นต้นแบบ เริ่มทาวาสลินและใช้ดินน้ำมันกั้นแม่พิมพ์ แล้วจึงทาเรซินแบบผสมตัวเร่งน้ำยาที่รูปปั้นต้นแบบที่เตรียมไว้

รูปภาพที่ 32 การทำพิมพ์

รูปภาพที่ 31 การทำพิมพ์

รูปภาพที่ 34 การทำพิมพ์

รูปภาพที่ 33 การทำพิมพ์

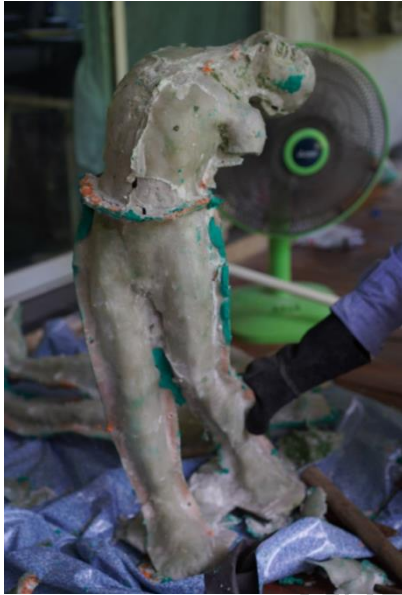
6. ขั้นตอนการถอดพิมพ์ทั้ง 3 ชิ้น โดยใช้เวลาการรอชิ้นงานให้แห้งจากการแข็งตัวของเรซิน ประมาณ 1 วัน และแกะแม่พิมพ์ชิ้นงานโดยใช้ส้อมและอุปกรณ์เครื่องเจียร ค่อย ๆ เสาหตามรอยกันแม่พิมพ์และสังเกตรายละเอียดหรือการชำรุดของแม่พิมพ์ และการแข็งตัวของเรซินจนครบทั้ง 3 ชิ้นงาน และเก็บรายละเอียดการขัดพื้นผิวของชิ้นงานให้สมบูรณ์

รูปภาพที่ 36 การถอดพิมพ์ ชิ้นที่ 1

รูปภาพที่ 35 การถอดพิมพ์ ชิ้นที่ 2

รูปภาพที่ 37 การถอดพิมพ์ ชั้นที่ 2

รูปภาพที่ 38 การถอดพิมพ์ ชั้นที่ 3

7. ขั้นตอนการทำสีของชิ้นงานเริ่มการพ่นสีสเปรย์สีดำเพื่อเป็นการรองพื้นชิ้นงานรอให้แห้งสนิท และใช้สีอะครีลิคสีเขียวก้านทองผสมน้ำเล็กน้อยทาทัพอีกครั้งให้ทั่วและเช็ดเบาๆ ด้วยผ้าทันทีขณะที่สียังไม่แห้ง รอจนสีแห้งหลังจากนั้นขั้นต่อไป ใช้สีสเปรย์อะครีลิคไนโตรแล็คเกอร์สีมันปูมุกซ์ทองแดงพ่นบางๆ เว้นระยะห่างจากตัวชิ้นงานให้ติดชิ้นงานโดยทั่วเพียงเล็กน้อยเพื่อให้เป็นประกายของตัวชิ้นงาน

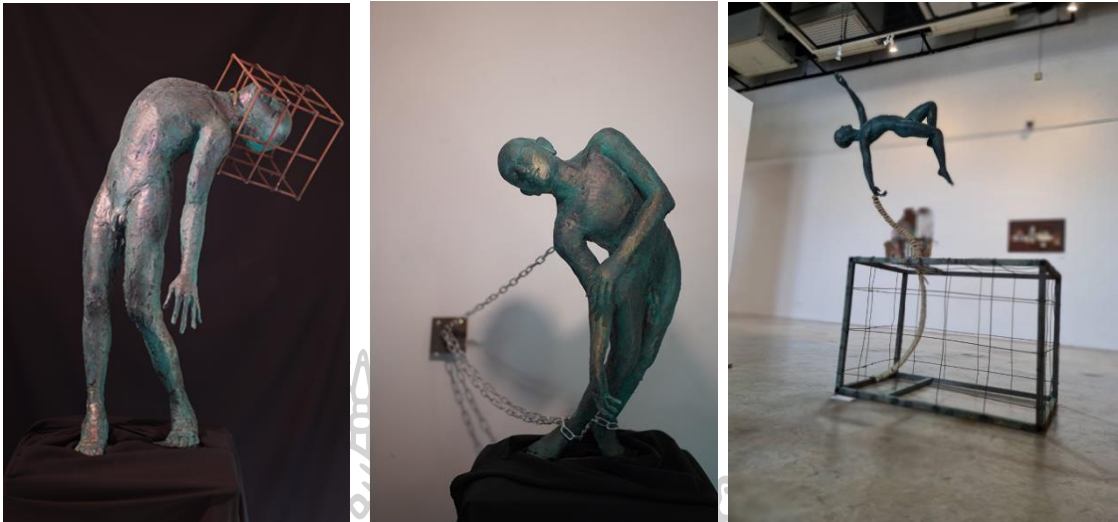

รูปภาพที่ 40 การตกแต่งพิมพ์

รูปภาพที่ 39 การตกแต่งพิมพ์

8. เมื่อประติมากรรมสมบูรณ์แล้ว เตรียมวัสดุอุปกรณ์การใช้เหล็กเส้นและแผ่นเหล็กเป็นสื่อผสม การวัดขนาด และรูปทรงที่เหมาะสมการประติมากรรมและตรงตามแบบร่าง รวมถึงการคำนึงถึงการจัดวางสื่อผสมและขนาดในชิ้นงาน

รูปภาพที่ 41 ผลงานสำเร็จขั้นที่ 1 รูปภาพที่ 43 ผลงานสำเร็จขั้นที่ 2 รูปภาพที่ 42 ผลงานสำเร็จขั้นที่ 3

การแสดงผลงาน

การจัดวางการแสดงผลงานถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสารกับผู้ชมผลงานเพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่ต้องการ การจัดวางองค์ประกอบและการจัดสรรพื้นที่ในสถานที่แสดงผลงานโดยคำนึงถึงโครงสร้างผลงานเป็นหลัก การจัดตั้งชิ้นงาน พื้นหลังถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการติดตั้งผลงานชุดนี้และการจัดตั้งผลงานในจุดที่แสงสว่างเพียงพอเพื่อสร้างจุดเด่นให้แก่ผลงานและฐานการติดตั้งผลงานมีส่วนในการสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของผู้รับชมและตัวผลงาน การเดินชมผลงาน รวมถึงการสัมผัสในด้านต่างๆ เช่น การมองเห็น การมีส่วนร่วมในพื้นที่ผลงานของผู้ชมผลงาน

ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 1

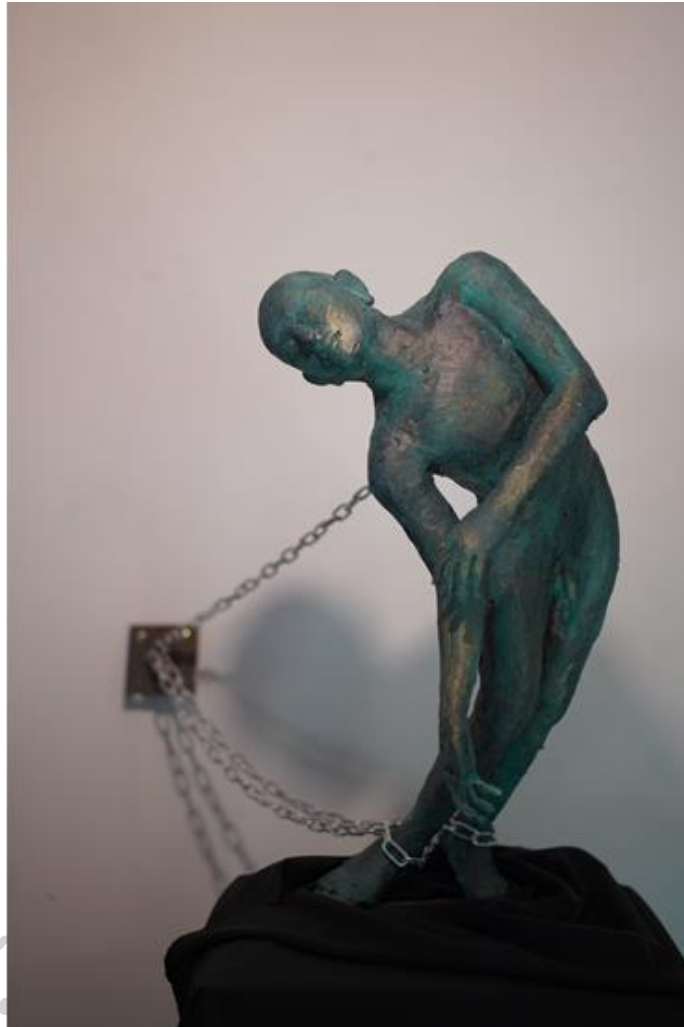

รูปภาพที่ 44 ชื่อผลงาน “กักขัง” ขนาด 80*30*30

แนวคิดผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 1

ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานนี้ขึ้นมาเพื่อแสดงความเป็นมนุษย์ มนุษย์เราเกิดมาล้วนอยากมีอิสระเสรี มีความคิดของตัวเอง มนุษย์หลายคนถูกกักขังทางความคิด ขาดความอิสระ ไม่ว่าจะเป็นภาระหน้าที่การงาน ครอบครัว การตีกรอบ การกำหนดบทบาทเพื่อให้คนอื่นๆ หนึ่งทำอย่างที่เราคาดหวังไว้ กรงเหล็กที่ที่ศีรษะสะท้อนถึงความขาดอิสระในการเป็นตัวตน จนความเป็นตัวเองได้หายไป

ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 2

รูปภาพที่ 45 ชื่อผลงาน “จ้องจำ” ขนาด 80*30*30

แนวคิดผลงานศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 2

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานนี้เพื่อสะท้อนความรู้สึกของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนอยากเป็นอิสระ แต่มีห่วงภาระ หน้าที่ ตีกรอบผูกมัดตัวเองไว้ ถูกพันธนาการเหล่านี้จ้องจำตัวเราไปตลอด จนออกมาจากตรงนั้นไม่ได้ สุดท้ายก็ได้แต่ความอยากเป็นอิสระ ไว้เพื่อฝันอยู่คนเดียว

ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 3

รูปภาพที่ 46 ชื่อผลงาน “ล่องลอย” ขนาด 50*80*30

แนวคิดผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 3

ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานนี้ขึ้นมาเพื่อสะท้อนปัญหาของชีวิตของมนุษย์ คนเราเกิดมาเพื่อมีเป้าหมายในชีวิต และทำเป้าหมายนั้นให้สำเร็จ แต่ระหว่างทางอาจประสบพบเจอปัญหามากมาย ปัญหาเล็กน้อย จนไปถึงปัญหาใหญ่ๆ บางคนก็แก้ไขได้ แต่กับบางคนก็เหมือนเจอทางตันที่แก้ปัญหาไม่ได้ เควังคว้าง ไม่รู้จะไปทางไหนดี ไม่มีที่ยึดเหนี่ยว ความรู้สึกนี้เหมือนล่องลอย ติดอยู่ในห้วงความคิดที่หาทางออกไม่ได้

บทที่ 4

ผลวิเคราะห์การสร้างสรรค์

วิทยานิพนธ์หัวข้อ “ตัวตนที่หายไป” มาจากที่ช่วง ณ เวลาหนึ่งของการใช้ชีวิตและทำงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้มีประสบการณ์ชีวิตที่ได้ร่วมงานกับผู้คนมากมายหลากหลายรูปแบบหลายหลายความคิด ตกอยู่ในสถานการณ์ถูกกดดัน บังคับ กำหนดบทบาท กฎเกณฑ์ ให้อยู่ในกรอบที่บุคคลนั้นได้สร้างขึ้นมา จนข้าพเจ้าไม่มีโอกาสได้สัมผัสอย่างอื่นเลย ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมานั้นทำให้จนข้าพเจ้ารู้สึกความเป็นตัวตนของข้าพเจ้าเริ่มจางหายไป จนเกิดแรงบัลดาลใจ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ขึ้นมา และได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล เอกสาร ผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ของข้าพเจ้า รวมถึงเทคนิควิธีการ โดยผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ การเลือกใช้วัสดุในการสื่อสาร การทดลองเทคนิค จัดองค์ประกอบ รูปแบบ และทักษะในการสร้างสรรค์ โดยผ่านผลงานประติมากรรม

4.1 ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์

1. วิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ช่วงที่ 1
2. วิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ช่วงที่ 2
3. วิเคราะห์ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ช่วงที่ 3

4.2 ผลงานสร้างสรรค์ช่วงศิลปะนิพนธ์

1. วิเคราะห์ผลงานศิลปะนิพนธ์ ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน กักขัง
2. วิเคราะห์ผลงานศิลปะนิพนธ์ ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน จองจำ
3. วิเคราะห์ผลงานศิลปะนิพนธ์ ชั้นที่ 3 ชื่อผลงาน ล่องลอย

4.1 ผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

รูปภาพที่ 47 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่ 1 ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “ความสุข” เทคนิค ประติมากรรม

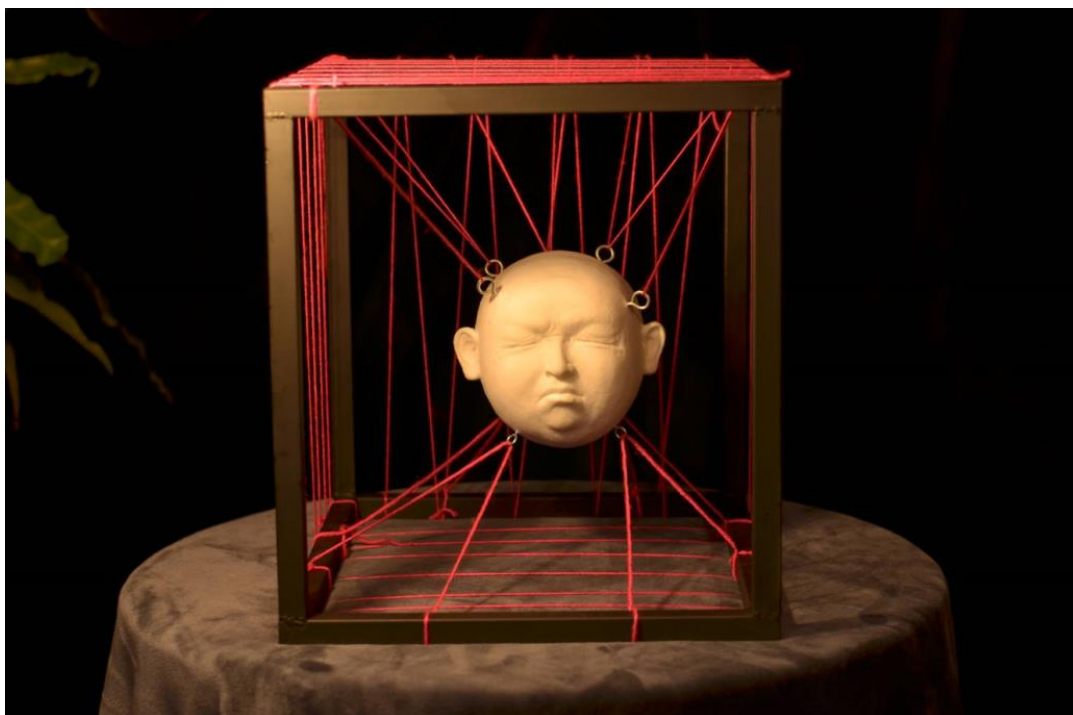
รูปภาพที่ 48 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่ 1 ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “รอคอย” เทคนิค ประติมากรรม

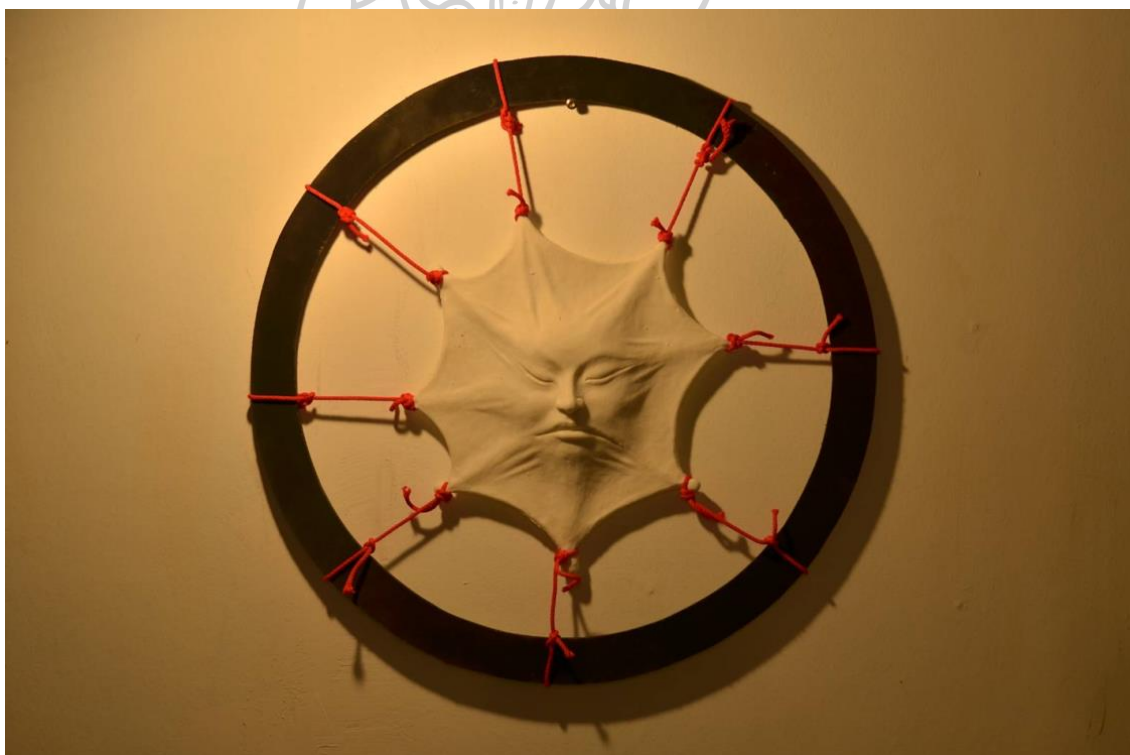
รูปภาพที่ 49 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่ 1 ชั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ย่อสลาย” เทคนิค ประติมากรรม

1. วิเคราะห์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่ 1 จำนวน 3 ชั้น

การสร้างสรรคผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ในช่วงนี้เป็นการพัฒนาการทางด้านศึกษาค้นคว้า ทดลองด้านเทคนิคและการศึกษาด้านวัสดุอุปกรณ์ เนื้อหาเรื่องราวและทดลองเทคนิคต่าง ๆ พร้อมทั้งถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานประติมากรรมแบบลอยตัว การสะท้อนถึงการถ่ายทอดผลงานศิลปะ ผลงานนี้เป็นเพียงการค้นคว้าข้อมูลและทดลองเพื่อส่งผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะครั้งนี้ จึงเป็นที่มาของแรงบันดาลใจของข้าพเจ้า ในการสร้างสรรค์รูปแบบประติมากรรม ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ช่วงที่ 1 เพื่อต้องการถ่ายทอดมุมมองความสุข ความทุกข์ การ เกิด แก่ เจ็บตาย ต้องการความรู้สึกนี้ผ่านผลงานศิลปะ ตามจินตนาการ เพื่อให้ผลงานที่ต้องการนำเสนอให้สอดคล้องกับจินตนาการและอารมณ์ความรู้สึก การสู่ผลงานศิลปะให้เข้ากับเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอให้มากที่สุด เป็นช่วงระยะแห่งการทดลองการหารูปแบบลักษณะประติมากรรมนำเสนอสัดส่วนคนในช่วงวัยเด็ก เพื่อสะท้อนถึงการสร้างตัวตนตามการดำรงชีวิตตามช่วงวัยสู่การเสียดตัวตนไปตามกาลเวลาและแนวทางการพัฒนาของผลงานของทางด้านเทคนิคประติมากรรม การปล่อยพื้นผิวรายละเอียดเพื่อให้ความรู้สึกของตัวงาน ช่วงนี้จึงเป็นช่วงที่สำคัญที่ต้องหาความลงตัวของชิ้นงานให้ได้ เพื่อนำไปสู่พัฒนาชิ้นงานวิทยานิพนธ์ในขั้นต่อไป

รูปภาพที่ 50 ผลงานก่อนศิลปินนิพนธ์ช่วงที่ 2 ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “ดักฝัน” 2เทคนิค ประติมากรรม

รูปภาพที่ 51 ผลงานก่อนศิลปินนิพนธ์ช่วงที่2 ชั้นที่3 ชื่อผลงาน “ภาวะ” เทคนิค ประติมากรรม

2. วิเคราะห์ผลงานก่อนศิลปินพจน์ช่วงที่ 2 จำนวน 2 ชิ้น

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ช่วงที่ 2 ข้าพเจ้าจึงมีความต้องการถ่ายทอดงานที่เกี่ยวกับ อารมณ์ ความรู้สึกและประสบการณ์โดยตรงจากตัวข้าพเจ้าเองและหลักการในการใช้ชีวิตที่ส่งผลต่อ อารมณ์ในสภาวะการสูญเสียตัวตนนี้ เก็บเป็นความทรงจำ และสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก ในรูปแบบ ของประติมากรรมสื่อผสม ในรูปแบบลอยตัวและรูปแบบนูนสูงเป็นการทดลองรูปแบบเพื่อเป็นการ เน้นการแสดงออกทางสีหน้า อารมณ์ หรือลักษณะของใบหน้าที่บ่งบอกถึงความรู้สึกต่างๆผ่านการทำ สีหน้า หรือแสดงออกทางความรู้สึกทางใบหน้าเพียงอย่างเดียว ที่แสดงอารมณ์ ในช่วง ณ เวลานั้น รวมถึงการทดลองใช้วัสดุหยาบยักวัสดุประเภทเชือกให้เกิดเป็นเอกลักษณ์เชื่อมโยงสื่อถึงการโดนฉุครั้ง ระหว่างอารมณ์และกับสภาวะที่พบเจอในชีวิตของข้าพเจ้าเอง

รูปภาพที่ 52 ผลงานก่อนศิลปินพจน์ช่วงที่ 3 ชิ้นที่ 1 เทคนิค ประติมากรรม

รูปภาพที่ 53 ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่ 3 ชั้นที่ 2 เทคนิค ประติมากรรม

3. วิเคราะห์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ช่วงที่ 3 จำนวน 2 ชิ้น

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ช่วงที่ 3 เป็นช่วงที่ต้องปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมจากผลงานเก่า จึงมีความต้องการถ่ายทอดงานที่เกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกและประสบการณ์โดยตรงจากตัวข้าพเจ้าเองและหลักการในการใช้ชีวิตที่ส่งผลต่ออารมณ์ในสภาวะการสูญเสียตัวตนนี้ เก็บเป็นความทรงจำ ในรูปแบบของประติมากรรมสื่อผสม ที่แสดงสีหน้าถ่ายทอดอารมณ์ หรือลักษณะอิริยาบถตามธรรมชาติของมนุษย์การศึกษารูปแบบการแสดงออกทางร่างกายที่มาจากอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกต่างๆที่สอดคล้องกับสภาวะการสูญเสียตัวตน โดยทดลองสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบประติมากรรมลอยตัวสัดส่วนมนุษย์ตามมาตรฐานและทดลองสร้างพื้นผิวที่ค่อนข้างหยาบกระด้างสื่อถึงความตึงตันที่ไม่สมบูรณ์ทางอารมณ์ ในช่วง ณ เวลานั้น รวมถึงการหยิบยกวัสตุที่นำมาใช้ ทดลองใช้กระจกเงาเข้ากับการจัดอิริยาบถการก้มลงมองพิจารณาตัวเองสื่อถึงการทบทวนอารมณ์ความรู้สึกการมองหาตัวตนที่หายไปของตัวเอง การจัดวางสื่อผสมที่ใช้การกำหนดแสงเงาให้เกิดเป็นเอกลักษณ์เชื่อมโยงระหว่างอารมณ์และกับสภาวะที่พบเจอในชีวิตของข้าพเจ้าเอง

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ผลงานผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

วิเคราะห์ผลงาน ผลงานก่อน สร้างสรรค์ศิลป นิพนธ์	ผลงานก่อน สร้างสรรค์ศิลป นิพนธ์ช่วงที่ 1	ผลงานก่อน สร้างสรรค์ศิลป นิพนธ์ช่วงที่ 2	ผลงานก่อนสร้างสรรค์ ศิลปนิพนธ์ช่วงที่ 3
แนวความคิดแรง บันดาลใจ	เริ่มจากการค้นหาแรงบันดาลใจเป็นการพูดถึงการสร้างตัวตนเป็นไปตามช่วงวัยการมีความเป็นตัวของตัวเองที่อาจถูกกาลเวลา สังคม สิ่งแวดล้อม การเติบโตนำมาพาให้เกิดการสูญเสียตัวตน	เป็นการนำเสนอตามอารมณ์และความรู้สึกที่ได้กลิ่นกรองมาจากความรู้สึก และประสบการณ์ตรง การสังเกตสังคมคนรอบข้าง การแสดงออกทางสีหน้าของผู้คนที่มีสภาวะอารมณ์ตึงเครียดขาดความสุขและกดดันจากสิ่งรอบข้าง	เป็นการกล่าวถึงการสูญเสียตัวตนที่ต้องการกลับมาที่มีความเป็นอัตลักษณ์ของตัวเองเพื่อการดำรงชีวิตต่อไปและการพิจารณาสภาวะอารมณ์ที่ขาดหายไป การให้ความสำคัญกับความ เป็นอัตลักษณ์ของ ตนเองที่ขาดหาย
ลักษณะทางกายภาพ ของ ผลงาน	รูปแบบประติมากรรมลอยตัว จากการปั้นดินน้ำมันและซีเมนต์การสร้างพื้นผิวของผลงาน	รูปแบบประติมากรรมแบบลอยตัวและหนุนสูงจากปั้นและหล่อผนวกกับการใช้สื่อวัสดุ	รูปแบบประติมากรรมลอยตัวการสร้างพื้นผิวของผลงานและการใช้แสงและเงา
รูปทรง	รูปทรงประติมากรรมลอยตัว แบบสัดส่วนตามมาตรฐานและการตัดทอนรูปทรง	รูปทรงประติมากรรมลอยตัว และแบบหนุนสูง รูปทรงใบหน้าตามสัดส่วนมาตรฐานและการตัดทอนจากการใช้วัสดุอื่นประกอบ	รูปทรงประติมากรรมลอยตัว แบบสัดส่วนมาตรฐานและอริยะบทในท่าก้มลงโค้งทั้งลำตัว

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ผลงานผลงานก่อนสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ (ต่อ)

วิเคราะห์ผลงาน ผลงานก่อน สร้างสรรค์ศิลปะ นิพนธ์	ผลงานก่อน สร้างสรรค์ศิลปะ นิพนธ์ช่วงที่ 1	ผลงานก่อน สร้างสรรค์ศิลปะ นิพนธ์ช่วงที่ 2	ผลงานก่อนสร้างสรรค์ ศิลปะนิพนธ์ช่วงที่ 3
สี	สีของตัวงาน ประติมากรรมเป็นสี น้ำตาล ที่ให้ความรู้สึก ถึงพื้นผิวเดิมของเนื้อ วัสดุดินน้ำมัน	ประติมากรรมสีขาว จากการหล่ออย่าง ซิลิโคน และสีแดง จากวัสดุเชือก	ประติมากรรมสีเขียว สนิมสีถึงโลหะที่ผุ กร่อนไปตามกาลเวลา และถูกกัดกร่อนจาก สิ่งแวดล้อมและการใช้ การจัดวางให้มีแสงเงา ค่อนข้างทึบ
จุดเด่น	การใช้อารมณ์ของสี หน้า ที่สามารถบ่ง บอกอารมณ์ของตัว ผลงาน	การใช้อารมณ์ของสี หน้า และการใช้สื่อ วัสดุเชือกการมัดขึง ดึงของตัวเชือกกับ ประติมากรรม	การใช้สัดส่วนตาม มาตรฐานและอริยาบถ ท่าทางของตัว ประติมากรรมและสื่อ วัสดุกระจกเงาที่วาง สะท้อนตัวผลงาน ประติมากรรม
จุดด้อย	การศึกษากายวิภาคที่ ถูกต้องของอริยาบถ ท่าทางและสัดส่วน ของช่วงวัยของมนุษย์	การศึกษากายการ แสดงออกอารมณ์ ผ่านสีหน้า	การศึกษาการใช้วัสดุที่ นำเข้ามามีส่วนกับ ผลงานประติมากรรม และการศึกษา
แนวทางการพัฒนา	การปรับปรุงในเรื่อง กายวิภาคสัดส่วน มาตรฐานของร่างกาย ตามช่วงวัย	การปรับปรุงในเรื่อง กายวิภาคสัดส่วนการ แสดงสีหน้า และ จังหวะการดึงของเนื้อ หนัง ศึกษาการใช้ วัสดุที่นำเข้ามามีส่วน ร่วมกับประติมากรรม	การนำรูปแบบอริยาบถ การแสดงออกทาง ร่างกายสื่อสารอารมณ์ ความรู้สึกนำไปศึกษา ค้นความเพิ่มเติม

สรุปผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์

ผลงานช่วงก่อนศิลปะนิพนธ์เป็นช่วงที่ข้าพเจ้าศึกษาค้นคว้าหาตัวตน วิเคราะห์ความรู้สึกจาก การความสุข ความทุกข์ การเวียนหัวตายเกิด ที่ทุกคนต้องเผชิญ มาเป็นเรื่องราวของแรงบันดาลใจใน แนวคิดการสร้างผลงาน เริ่มจากการค้นหาแรงบันดาลใจและแนวคิดที่มาของการสร้างสรรค์ผลงาน จากสิ่งที่เกิดขึ้นกับข้าพเจ้าการสังเกตพฤติกรรมการใช้วิถีชีวิตประจำวันและทัศนคติ จากตัวข้าพเจ้า เองและคนรอบข้าง ที่ข้าพเจ้าต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมและสังคม ผ่านการสร้างสรรคผลงาน ผลงานประติมากรรม ผ่านแนวคิด แรงบันดาลใจของข้าพเจ้า

จนได้มีการพัฒนาสรุปแบบผลงานในช่วงที่ 2 ในแนวคิดของความกดดันการสูญเสียตัวตน สภาวะความเครียด ที่ต้องเผชิญอยู่เสมอมาของชีวิตของข้าพเจ้าเอง ผลกระทบทางสภาวะทางอารมณ์ ที่ต้องเจอจากสังคม คนรอบข้าง ข้าพเจ้าต้องการสะท้อนความรู้สึกนึกคิด โดยใช้ประติมากรรมมาเป็น ตัวสะท้อนอารมณ์ ของความรู้สึกของข้าพเจ้า และทุกครั้งที่ข้าพเจ้าได้ไตร่ตรองและนำข้อบกพร่อง ร่วมถึงคำแนะนำชี้แนะแนวทางจากคณาจารย์ จากผลงานชิ้นที่ผ่านมาข้าพเจ้าก็ได้แรงบันดาลใจใน การสร้างสรรค์ผลงานช่วงที่ 3 สร้างสรรคผลงานในรูปแบบการเสียดชีวิตที่สะท้อนอารมณ์ของตัวงาน ได้มากขึ้น ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากหลายๆแหล่งข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลองค์ความรู้ใหม่ที่ศึกษาและ เพื่อนำไปสร้างสรรค์พัฒนาในผลงานชิ้นต่อไป

ข้าพเจ้าได้ทำการทดลอง การเลือกวัสดุหลายประเภท เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เข้าถึงและ ชำนาญ ส่งผลสะท้อนมายังผลงานการสร้างสรรค์จนกว่าจะตรงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แม้ จะบรรลุวัตถุประสงค์ครั้งนั้นแล้วข้าพเจ้าเองก็ยังไม่อาจหยุดพัฒนาตัวเองได้เพื่อความสมบูรณ์แบบทั้ง ด้านกระบวนการคิดและการสร้างสรรค์ต่อไป

4.2 ผลงานสร้างสรรค์ช่วงศิลปินพันธ์

ศิลปินพันธ์ หัวข้อเรื่อง ตัวตนที่หายไป มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์สิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวข้าพเจ้า อารมณ์ ความรู้สึกกดดันและความเครียดในตัวข้าพเจ้าขณะพบเจอบรรยากาศ สถานที่ วัตถุ และเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ศึกษาค้นคว้า หลักการ วิธีการทฤษฎีทางศิลปะ จากศิลปิน ผลงานของศิลปิน แล้วนำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน สร้างสรรค์ผลงานที่ตอบสนองและรองรับต่อแรงบันดาลใจ แนวความคิดโดยใช้บรรยากาศ สถานที่ วัตถุมาประกอบสร้างรูปของความจริงใหม่ สะท้อนเป็นผลงานประติมากรรมสื่อผสม โดยนำแรงบันดาลใจจากช่วงเวลาที่ย้ำพเจ้าเครียดและกดดัน ในภาวะการทำงานและการใช้ชีวิต บรรยากาศรอบข้าง สถานที่ วัตถุ ที่เข้ามากระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกข้าพเจ้าทำให้เกิดความเครียดและกดดัน ทั้งยังเป็นสื่อสะท้อนให้ผู้รับชมที่ตกอยู่ในสภาวะเดียวกับข้าพเจ้าตระหนักถึงธรรมชาติอารมณ์ของความกดดันและความเครียด นั้นสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน ในห้วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น ผลงานสร้างสรรค์แสดงออกถึงการเผชิญกับธรรมชาติของสภาวะอารมณ์เครียดและกดดัน ผ่านผลงานประติมากรรมสื่อผสม โดยใช้บุคลิกลักษณะ หน้าตาและท่าทาง ด้วยเทคนิคประติมากรรมสื่อผสมจำนวน 3 ชิ้น

รูปภาพที่ 54 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ช่วงศิลปินพันธ์ งานชิ้นที่1

ชื่อผลงาน กักขัง

ขนาด 80*30*30

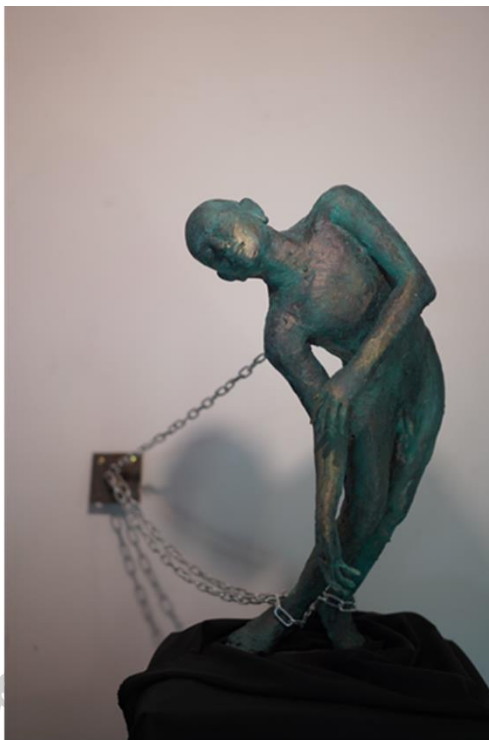
เทคนิค ประติมากรรม

1. วิเคราะห์ผลงานศิลปินขั้นที่ 1

ผลงานศิลปินขั้นนี้เป็นการต่อยอดมาจากผลงานก่อนศิลปินขั้น โดยนำจุดที่ควรพัฒนาจากผลงานชุดก่อนมาปรับใช้ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ ในเรื่องอารมณ์หรือระบบท่าทาง ที่บ่งบอกถึงความอ่อนแรง ความเครียด ความกดดัน จากการถูกตีกรอบมีข้อจำกัดทางความคิด ความเหนื่อยล้า รวมถึงการหิบบกอุปกรณ์เพื่อเป็นตัวสื่อแนวคิด ให้ผลงานดูมีมิติมากขึ้น รวมทั้งเป็นการแสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ในตัวข้าพเจ้า

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ผลงานศิลปินขั้นที่ 1

แนวคิด	จุดเด่น	รูปแบบ	แนวทางพัฒนา
ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานนี้ขึ้นมาเพื่อแสดงความเป็นมนุษย์ มนุษย์เราเกิดมาล้วนอยากรู้ อิสระเสรีในการดำรงชีวิต การมีความคิดที่เสรีภาพตามที่ควรจะได้รับ ได้มีความคิด แนวคิดของตัวเอง มนุษย์หลายคนถูกกักขังทางความคิด ขาดความอิสระ ไม่ว่าจะเป็นภาระหน้าที่การงาน ครอบครัว การตีกรอบ การกำหนดบทบาทเพื่อให้เป็นไปตามที่ผู้อื่นกำหนดไว้ให้ ต้องเป็นอย่างที่คาดหวังไว้ กรงเหล็กที่ศิระสะท้อนถึงความขาดอิสระในการเป็นตัวตน จนความเป็นตัวเองได้หายไป	ลักษณะอิริยาบถที่สะท้อนถึงความสูญเสียสิ้นหวังนั้นเป็นการสื่อสารออกมาอย่างตรงไปตรงมาโดยใช้สัญลักษณ์ การแสดงออกในรูปแบบกรงเหล็กในส่วนศิระสะท้อนถึงการกักขังด้านความคิด	รูปแบบของผลประติมากรรม ลายตัวนั้น ได้ถ่ายทอดแรงบัลดาลใจจากชีวิตที่ผ่านความกดดันความเครียด ณ ช่วงเวลาหนึ่งของชีวิตผสมผสานเข้ากับแนวคิดของการเลือกใช้วัสดุที่จะสื่อในตัวองงาน	การพัฒนาในชิ้นงานต่อไปปรับเปลี่ยนการออกแบบอิริยาบถให้มีจินตนาการมากขึ้น อาจตัดทอนจากสิ่งที่มองเห็น หรือการเติมแต่งสร้างสรรค์ในการสื่อความ ให้มีสัญลักษณ์ในผลงานมากขึ้น

รูปภาพที่ 55 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ช่วงศิลปนิพนธ์ งานชิ้นที่2

ชื่อผลงาน จองจำ

ขนาด 80*30*30

เทคนิค ประติมากรรม

2. วิเคราะห์ผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 2 ชื่อผลงาน

เป็นผลงานศิลปนิพนธ์ที่ได้รับการพัฒนาต่อจากผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ นำรายละเอียด คำแนะนำแนะแนวทางจากอาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์นำเข้ามาพัฒนาทุกจุดของรายละเอียดชิ้นงาน และได้วิเคราะห์จากคำแนะนำและคำวิจารณ์ ทั้งในด้านของเนื้อหา การจัดองค์ประกอบ การให้ความสำคัญกับอริยาบถ ท่าทาง การแสดงอารมณ์ การให้ความสำคัญกับรายละเอียดทุกส่วนของการสร้างสรรค์ผลงาน และได้ศึกษาทดลองเกี่ยวกับวัสดุที่นำมาใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับผลงานในแต่ละชิ้นให้มากที่สุด การถ่ายทอดอารมณ์ลงไปในงานด้วยตามความรู้สึกอันแท้จริงของข้าพเจ้าเอง ความตรงไปตรงมาของความรู้สึก ที่สะท้อนสู่ตัวงานประติมากรรม เป็นรูปแบบความจริงใหม่จากจินตนาการความรู้สึกอันแท้จริงเท่านั้น ผลงานชิ้นที่ 2 นี้ เล่าเรื่องราวความรู้สึกจากการถูกตีกรอบ ต่อจากชุดที่ 1 ในชิ้นที่ 2 นี้ได้แสดงถึงเรื่องราวจินตนาการการถูกจำกัดขอบเขต ที่ข้าพเจ้าได้เผชิญถ่ายทอดผลงานผ่านการนำอารมณ์ความรู้สึก โดยใช้เทคนิค ประติมากรรมเป็นเทคนิคที่ข้าพเจ้าต้องการจะสะท้อนอารมณ์ สอดคล้องกับการแสดงออกตามวัตถุประสงค์ของข้าพเจ้า

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ผลงานศิลปินพินธ์ชั้นที่ 2

แนวคิด	จุดเด่น	รูปแบบ	แนวทางพัฒนา
<p>ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานนี้เพื่อสะท้อนความรู้สึกของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนอยากเป็นอิสระ แต่มีห่วงภาระหน้าที่ บ่วงมัดตัวเองไว้ ถูกพันธนาการเหล่านี้ จงจำตัวเราไปตลอด อาจไม่สามารถหลุดพ้นจากสถานการณ์ตรงนั้น ไม่ได้ สุดท้ายมีเพียงการโยยหาความเป็นอิสระที่ต้องการหลุดพ้นจากพันธนาการจะแม่เพียงร่างกายอ่อนล้ากับสภาวะนี้เพียงใดก็ยังไม่สามารถพ้นออกมาได้</p>	<p>ลักษณะประติมากรรม การจัดองค์ประกอบแบบ อสมมาตร สะท้อนถึงการสูญเสียการทรงตัวอ่อนล้า เป็นการสื่อสารออกมา อย่างตรงไปตรงมาโดยใช้สัญลักษณ์ การแสดงออกในรูปแบบโซ่ตรวน ที่สื่อถึงพันธนาการแห่งการกักขังจงจำ</p>	<p>รูปแบบของผลงานถ่ายทอดแรงบัลดาลใจจากชีวิตที่ผ่านความกดดัน ความเครียด ณ ช่วงเวลาหนึ่งของชีวิตผสมผสานเข้ากับแนวคิดของการเลือกใช้วัสดุที่จะสื่อผสมในตัวองงาน</p>	<p>หากจะพัฒนาในขั้นถัดไป การศึกษาอิริยาบถตามอารมณ์ความรู้สึกที่มีสภาวะอารมณ์ที่ต้องการจะถ่ายทอดให้หลากหลาย อิริยาบถและเลือกตรงตามที่ต้องการจะถ่ายทอดในผลงาน และการเลือกใช้สื่อ วัสดุ ในการสื่อสัญลักษณ์ที่หลากหลายและเหมาะสม สอดคล้องกับจินตนาการความรู้สึก</p>

รูปภาพที่ 56 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ช่วงศิลปินพินธ์ งานชิ้นที่ 3

ชื่อผลงาน ลอยลอย

ขนาด 50*80*30

เทคนิค ประติมากรรม

3. วิเคราะห์ผลงานศิลปินพินธ์ชิ้นที่ 3

นำเป็นผลงานศิลปินพินธ์ที่ได้รับการพัฒนาต่อจากผลงานก่อนศิลปินพินธ์ เป็นการรวบรวม คำแนะนำ คำวิจารณ์ และการพัฒนาทางแนวคิดและการรวบรวมองค์ความรู้ และการวิเคราะห์ที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ให้จากการผ่านการทดลองวัสดุและอุปกรณ์ และศึกษาจากคำแนะนำชี้แนะให้แนวทางจาก คณะอาจารย์ทุกท่าน การรวบรวมต่อยอดจินตนาการสะท้อนความรู้สึกสู่การพัฒนาผลงานและ กระบวนการสร้างผลงาน ในส่วนผลงานชิ้นที่ 3 นี้เล่าเรื่องราวที่สอดคล้องกับความรู้สึกที่เผชิญกับ สถานการณ์ปัจจุบัน และความรู้สึกการแบกรับสภาวะความตึงเครียดที่เพิ่มมากขึ้นของข้าพเจ้า ทำให้ ข้าพเจ้าได้ทบทวนความรู้สึกที่มีต่อ แนวคิดการถูกตีกรอบ ความกดดัน ความรู้สึกอารมณ์เหล่านี้ ถ่ายทอดผลงานผ่าน ผลงานประติมากรรมสื่อผสม ในหัวข้อเรื่อง ตัวตนที่หายไป

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ผลงานศิลปินพจน์ชั้นที่ 3

แนวคิด	จุดเด่น	รูปแบบ	แนวทางพัฒนา
ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานนี้ขึ้นมาเพื่อสะท้อนปัญหาของชีวิตของมนุษย์ คนเราเกิดมาเพื่อมีเป้าหมายในชีวิต และทำเป้าหมายนั้นให้สำเร็จ แต่ระหว่างทางอาจประสบพบเจอปัญหามากมาย ปัญหาเล็กน้อย จนไปถึงปัญหาใหญ่ๆ บางคนก็แก้ไขได้ แต่กับบางคนก็เหมือนเจอทางตันที่แก้ปัญหาไม่ได้ เคืองกว้าง ไม่รู้จะไปทางไหนดี ไม่มีที่ยึดเหนี่ยวความรู้สึกนี้เหมือนล่องลอย ติดอยู่ในห้วงความคิดที่หาทางออกไม่ได้	ลักษณะประติมากรรม แสดงอิริยาบถ ท่าทาง แห่งการล่องลอย เคืองกว้าง และการต้องการไขว่คว้า และมีการใช้สัญลักษณ์ การแสดงออกในรูปแบบ เชือกและอารมณ์ที่ล่องลอย ที่แสดงให้เห็นถึงการจงจำและล่องลอยจากความคิดที่หาทางออกไม่ได้	รูปแบบประติมากรรม เนื้อหาของผลงานถ่ายทอดแรงบันดาลใจจากการใช้ชีวิตที่ผ่านความกดดันความเครียด ณ ช่วงเวลาหนึ่งของชีวิต ผสมผสานเข้ากับแนวคิดของการเลือกใช้วัสดุที่จะสื่อในตัวองงาน	การนำสื่อวัสดุที่มาใช้ เป็น สัญลักษณ์แห่งห้วงอารมณ์ ศึกษาการจัดวางร่วมกับ ประติมากรรมและศึกษาพื้นที่บริเวณการจัดตั้งผลงาน ประกอบด้วยเพื่อส่งผลต่อการมองเห็นสีของประติมากรรมและองค์ประกอบอื่นๆ

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ผลงานศิลปนิพนธ์

รายการวิเคราะห์	ผลการวิเคราะห์
แนวคิด	“ตัวตนที่หายไป” มาจากที่ช่วง ณ เวลาหนึ่งของการใช้ชีวิตและทำงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ร่วมงานกับผู้คนมากมายหลายตา ถูกคน กัดต้น บังคับ กำหนดบทบาท กฎเกณฑ์ ให้อยู่ในกรอบที่เขานั้นได้สร้างขึ้นมา จนข้าพเจ้าไม่มีโอกาสได้สัมผัสอย่างอื่นเสมอมา เมื่อเวลาผ่านไป จึงทำให้ข้าพเจ้ารู้สึก ความเป็นตัวตนของข้าพเจ้าเริ่มจางหายไป และนำมาสร้างเป็นผลงานแนวคิด การเสริมจินตนาการ
ทัศนธาตุ	การออกแบบท่าทางอิริยาบถให้ดูโดยรอบแล้ว การออกแบบลายเส้นของ สัดส่วนรูปร่างรูปทรงของประติมากรรม และการสร้างพื้นผิว ให้มีมิติ เพื่อ ต้องการให้ดูคล้ายคลึงกับงานจิตรกรรมที่ใช้ความฉิวไวหรืออิมเพรสชันนิสม์ นำมาสร้างสรรค์ตัวงานที่เป็นประติมากรรม และใช้สีที่คล้ายสนิมเพื่อให้ดู สอดคล้องกับแนวคิดการถูกกัดกร่อน ผุกร่อน ของตัวงานเพื่อสะท้อน อารมณ์ความรู้สึก
องค์ประกอบ	การจัดวางของตัวงาน การออกแบบเป็นงาน3มิติ การจัดทำทางให้มี ลักษณะที่โดดเด่นมองเห็นได้หลายมุมและสามารถมองเห็นได้รอบด้าน และ สื่อสารให้เข้าใจถึงแนวคิดที่มาและความสำคัญ โดยไม่ต้องวิเคราะห์ องค์ประกอบของงานเลยมีวัสดุที่เป็นตัวสื่อของงานเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น
เทคนิควิธีการ	เลือกใช้วัสดุเรซินที่เป็นงานสำเร็จเพราะมีน้ำหนักที่เบาสามารถถ่ายต่อการ ลงสีที่ต้องการถ่ายทอดลงไปในงาน และเพื่อให้ง่ายต่อการแก้ไข การขัด แต่ง เพื่อให้ผลงานได้มีความสมบูรณ์ที่สุด และทำออกมาสะท้อนอารมณ์ ของตัวงานมากที่สุด
รูปแบบ	รูปแบบการจัดวางของตัวชิ้นงาน การเลือกวัสดุ ที่เป็นตัวสื่อสัญลักษณ์ สะท้อน ถึงความกดดัน การถูกกักขัง ความกดดัน ความเครียด และการจัดวางการ ประกอบงานโดยมีความสอดคล้องในการสื่อความหมายของวัสดุสื่อผสม

สรุปผลงานศิลปนิพนธ์

ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกกตัญญู ความเครียดและการถูกตีกรอบ ในตัวข้าพเจ้าขณะพบเจอบรรยากาศ สถานที่ วัตถุ และเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่ง อันเนื่องมาจากที่ข้าพเจ้าได้ทำงานกับคนและพบความเครียด ความกดดันอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดความรู้สึกเหล่านี้ขึ้นมาจนถึงทุกวันนี้

ภาพผลงานศิลปนิพนธ์โดยรวมมีความลงตัวในเรื่องรูปแบบ เนื้อหา เทคนิคที่แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่สำคัญมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของข้าพเจ้าในการที่จะถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกเครียดและกดดันของข้าพเจ้าให้ผู้รับชมได้รับรู้ ทั้งยังตระหนักถึงธรรมชาติของสิ่งเหล่านี้ว่าสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคนไม่เฉพาะเพียงแค่ข้าพเจ้าเท่านั้น

การนำเสนอผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้เป็นการนำเสนอในรูปแบบ ผลงานประติมากรรม ในการนำเสนอผลงานจำเป็นต้องตั้งไว้ในพื้นที่กว้าง เพื่อให้ผลงานทั้งหมดแสดงผลออกมาพอที่จะสะกดผู้ชมให้อยู่ในห้วงเวลาแห่งความกดดันและความเครียด หากจ้องมองในแต่ละชิ้นงานก็จะได้รับรู้ถึงรายละเอียดที่ลึกลงไปในชิ้นงานเหล่านั้นด้วย

บทที่ 5

สรุปอภิปรายและเสนอแนะ

ศิลปินพินธ์เรื่อง “ตัวตอนที่หายไป” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์สภาวะอารมณ์จากสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับตัวข้าพเจ้า อารมณ์ ความรู้สึกกดดันและความเครียดในตัวข้าพเจ้าขณะพบเจอบรรยากาศ สถานที่ วัตถุ และเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ศึกษา ค้นคว้า หลักการ วิธีการทฤษฎีทางศิลปะ จากศิลปิน ผลงานของศิลปิน แล้วนำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน สร้างสรรค์ผลงานที่ตอบสนองและรองรับต่อแรงบันดาลใจ แนวความคิดโดยใช้บรรยากาศ สถานที่ วัตถุ มาประกอบสร้างรูปของความจริงใหม่ สะท้อนเป็นผลงานประติมากรรม โดยนำแรงบันดาลใจจากช่วงเวลาที่ข้าพเจ้าเครียดและกดดัน ในภาวะการทำงานและการใช้ชีวิต บรรยากาศรอบข้าง สถานที่ วัตถุ ที่เข้ามากระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก ข้าพเจ้าทำให้เกิดความเครียดและกดดัน ทั้งยังเป็นสื่อสะท้อนให้ผู้รับชมที่ตกอยู่ในสภาวะเดียวกับข้าพเจ้าตระหนักถึงธรรมชาติอารมณ์ของความกดดันและความเครียด นั้นสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน ในห้วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น ผลงานสร้างสรรค์แสดงออกถึงการเผชิญกับธรรมชาติของสภาวะอารมณ์เครียดและกดดัน ผ่านผลงานประติมากรรม โดยใช้บุคลิกลักษณะ หน้าตาและท่าทาง ด้วยเทคนิคประติมากรรมจำนวน 3 ชิ้น

สรุป

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานศิลปินพินธ์ชุดนี้ขึ้นเพื่อให้ตัวข้าพเจ้าเองได้วิเคราะห์สิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวข้าพเจ้า ทราบถึงที่มาแนวคิด แรงบันดาลใจอีกทั้งวิธีการรับมือ ในการสร้างสรรค์ผลงานข้าพเจ้าศึกษาค้นคว้าหาวิธีการ หลักการ ทฤษฎีทางศิลปะจากศิลปินและผลงานศิลปะเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และทำความเข้าใจในองค์ความรู้จากการศึกษาและทดลองผ่านทุกกระบวนการขั้นตอนการสร้างผลงานอยู่เสมอตลอดมา การนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดเหมาะสมกับผลงานของข้าพเจ้าได้มากที่สุด แล้วจึงถ่ายทอดผลงานสู่สาธารณชนให้เกิดความตระหนักถึงเรื่องห้วงเวลาแห่งความรู้สึกกดดันและความเครียดว่าสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคนทั่วไป และหนึ่งในนั้นก็มีตัวข้าพเจ้าเองที่ตกอยู่ในสภาวะนั้นอยู่ เป็นเรื่องธรรมชาติของอารมณ์ความรู้สึกมนุษย์ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปินพินธ์เรื่อง “ตัวตอนที่หายไป”

การสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์มีจำนวน 3 ชิ้นงาน ในผลงานชิ้นที่ 1 “กักขัง” การถูกกักขังทางความคิดที่ทุกคนต้องเผชิญในช่วงเวลาของชีวิต ผลงานชิ้นที่ 2 “จองจำ” เมื่อการเกิดมามีชีวิตของทุกคนคือการใช้ชีวิต การมีภาระหน้าที่พันธนาการจากสิ่งรอบตัวเป็นเองที่ต้องพบเจอกันอยู่เสมอในการดำรงชีวิตอยู่ ผลงานชิ้นที่ 3 “ล่องลอย” หากการใช้ชีวิตของมนุษย์ทำให้บางเวลาต้องประสบกับปัญหาที่หาหนทางแก้ไขได้ยาก การละทิ้งปัญหาเหล่านั้นออกจากชีวิตได้ยาก อาจทำให้เกิดสภาวะอารมณ์ล่องลอยแว้งคว้างอยู่ท่ามกลางปัญหาเหล่านั้น โดยนำเสนอในเรื่องราวเหล่านี้ที่สะท้อนถึงชีวิตของข้าพเจ้า

อภิปรายเทคนิคการสร้างสรรคผลงาน

1. รูปแบบ เทคนิค เนื้อหา การสร้างสรรคผลงาน

การสร้างสรรคผลงานชุดนี้นั้นเริ่มต้นด้วยการที่ข้าพเจ้าวิเคราะห์สิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวข้าพเจ้า โดยนำลักษณะอาการที่เกิดขึ้นกับตนเอง เช่น การถูกตีกรอบ ความกดดัน และความเครียด รำพึงหาถึงสิ่งที่เคยมีอยู่ ฯลฯ ไปค้นคว้าหาข้อเท็จจริง หาสาเหตุที่ทำให้เกิดความรู้สึกเหล่านั้น จนข้าพเจ้าได้คำตอบว่าสิ่งเหล่านี้ที่ตนเองกำลังเผชิญอยู่นั้นเรียกว่า ความเครียดและความกดดัน เมื่อทราบเช่นนี้แล้วข้าพเจ้าได้การค้นคว้าหาข้อมูลเรื่องความเหงาและความคิดถึงความเครียดและความกดดันที่เกิดจากบรรยากาศ สถานที่ วัตถุที่เฝ้าอำนวยความสะดวกในบางเวลา ผนวกกับหาทฤษฎี รูปแบบของผลงานทางศิลปะที่สอดคล้องกับสิ่งที่ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ออกมาข้างต้นนี้

จนได้รูปแบบผลงานศิลปะรูปแบบหนึ่งที่มีความเป็นไปได้ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ก็คือ ศิลปะรูปแบบประติมากรรม คือการเก็บเกี่ยวบรรยากาศความรู้สึก สภาวะอารมณ์ในห้วงเวลานั้น ๆ ใส่ลงไปในผลงานโดยไม่เน้นสมส่วนความเหมือนจริงมากนักแต่จะเน้นเรื่องของการถ่ายทอดอารมณ์ ณ เวลานั้นเสียมากกว่า จากการศึกษาค้นคว้าผลงานศิลปกรรม “The Thinker” ของศิลปิน โอกุสต์ รอดแต็ง (Auguste Rodin) ซึ่งค่อนข้างจะสอดคล้องกับแนวทางและสิ่งที่ข้าพเจ้ากำลังเผชิญอยู่ ก็คือ สภาวะทางอารมณ์ความรู้สึกห้วงเวลาหนึ่ง ๆ ที่กระทบต่อจิตใจจนทำให้เกิดความเครียดความกดดัน ศิลปะประติมากรรมสื่อผสมจึงเป็นรูปแบบที่ข้าพเจ้าเลือกศึกษาค้นคว้าและนำมาประยุกต์ใช้ในผลงานศิลปนิพนธ์ ผ่านเทคนิคประติมากรรม เพราะศิลปะประติมากรรม ส่วนมากที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาผลงานของศิลปินและตัวศิลปินเอง จะใช้การถ่ายทอดภาพด้วยอุปกรณ์หรือเทคนิคต่างๆการนำเทคนิคการถ่ายทอดอารมณ์ผ่านอริยาบถทางร่างกายและการใช้สื่อ วัสดุ ในงานประติมากรรม ข้าพเจ้าได้ศึกษาจากผลงานศิลปกรรม ผลงาน "The Gray Man" ศิลปิน เคย์เตาโน เฟร์รานเดซ (Cayetano Ferrandez) นำแนวคิดวิธีการของศิลปินมาพัฒนาต่อยอดสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์ และผนวกกับความเป็นอัตลักษณ์ของข้าพเจ้าที่มีพื้นฐาน

ทักษะและความถนัดด้านเทคนิคการปั้น ด้วยวิธีการประติมากรรม สามารถสื่อสารทางอารมณ์ ความรู้สึก 3 มิติ และยังสามารถให้ความรู้สึกมิติในตัวผลงานสามารถจับต้องได้อีกด้วย ข้าพเจ้าจึงได้มีการศึกษาผลงานศิลปกรรม ผลงาน “Dying Slave” ประติมากรรมผลงานของไมเคิลแองเจโล (Michelangelo) การวัดสัดส่วนมนุษย์ เทคนิค กระบวนการ การจัดโครงสร้างมนุษย์และการศึกษา ลักษณะกายวิภาค และพื้นผิวกล้ามเนื้อที่ปรากฏต่อการจัดลักษณะท่าทางของมวลร่างกาย ศึกษา ลักษณะกายภาพรูปลักษณะของประติมากรรมมนุษย์ที่สมบูรณ์ และการสะท้อนอารมณ์ ความรู้สึกจาก งานประติมากรรมเพื่อถ่ายทอดต่อผู้รับชมให้เกิดจินตนาการและเพื่อสะท้อนอารมณ์อันแท้จริงของ ข้าพเจ้า จึงได้มีการศึกษาจากผลงานศิลปกรรม ผลงาน “นั่งดูน้ำ” ผลงานของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิมเสมอ อิริยาบถการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านการแสดงออกทางร่างกายนั้น จาก การศึกษาศิลปกรรมของศิลปินนั้นข้าพเจ้าจึงได้ตัดสินใจนำเทคนิคและรูปแบบดังกล่าวมาผสมผสาน กันให้แสดงออกถึงความเป็นตัวตนของข้าพเจ้ามากที่สุด เพื่อสามารถถ่ายทอดสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการ สื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์แบบผลงานศิลปินชูลุดนี้ข้าพเจ้ามีการนำเรื่องของ องค์ประกอบศิลป์เข้ามาใช้ภายในผลงานทุกชิ้นงาน การใช้วัสดุต่าง ๆ มาประกอบกันเป็นรูปร่าง รูปทรงภายในผลงาน โดยรูปร่างรูปทรงที่สร้างขึ้นมาจากเส้นนั้นได้กลายมาเป็นวัตถุ สถานที่ ที่เป็นสัญลักษณ์ในงานแต่ละชิ้น ส่งเสริมจุดเด่นของภาพให้เป็นจุดสนใจ มีการใช้วัสดุ ๓ ทั่วเวลานั้น ผสมผสานกับสีของอารมณ์ความรู้สึกเครียดและกดดันภายในจิตใจข้าพเจ้า เน้นน้ำหนัก ให้เกิดมิติ ภายในผลงานทุกภาพเพื่อทำหน้าที่แสงเงา สะท้อนอารมณ์ของงานออกมาตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การจัดองค์ประกอบจะเป็นมุมมองจากสายตาของข้าพเจ้าที่มองสถานที่ วัตถุนั้น เพราะผลงานศิลป นิพนธ์ชุดนี้ แสดงออกถึงสภาวะภายในจิตใจของข้าพเจ้าด้วย เส้น รูปร่างรูปทรง สี แสงเงา และพื้นที่ว่าง ประกอบกันเป็นสัญลักษณ์สร้างออกมาเป็นภาพความจริงใหม่ที่สมบูรณ์ด้วยเทคนิคและวิธีการ ดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าได้พบถึงปัญหาในการนำเสนอผลงาน คือผลงานประติมากรรมลอยตัว ขณะนำเสนอ พบว่ามีติ่มมอง อาจยังส่งผลให้ผลงานเด่นชัดนัก ความรู้สึกที่ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอด เป็นสิ่งที่บอกถึงความเป็นอัตลักษณ์ในตัวข้าพเจ้า ถือว่าเป็นจุดเด่นในผลงานศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้า และพบว่าการจัดองค์ประกอบของการจัดวางอิริยาบถของประติมากรรมและสื่อวัสดุที่ใช้ขาด ความสัมพันธ์ในการสื่อสาร และการส่องไฟให้เข้าถึงตัวผลงานเพื่อเพิ่มความเด่นชัดของผลงาน และ เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ที่ข้าพเจ้าต้องการจะถ่ายทอด หลังจากทราบอย่างนั้นจึงได้นำปัญหาการศึกษาหา วิธีการแก้ไขและศึกษาจากคำแนะนำ ชี้แนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์ทุกท่าน ข้าพเจ้าจึง เร่งดำเนินการแก้ไขด้วยการประการจัดวางวัสดุสื่อผสม และเพิ่มแสงไฟในการนำเสนอผลงาน ปรากฏว่าสิ่งที่เด่นชัดในผลงานศิลปนิพนธ์ของข้าพเจ้าก็ได้ปรากฏขึ้นอย่างเด่นชัด บ่งบอกอารมณ์ ความรู้สึก ความเป็นตัวตนของข้าพเจ้าได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 1 “กักขัง”

ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้เป็นการต่อยอดมาจากผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ โดยนำจุดที่ควรพัฒนาจากผลงานชุดช่วงก่อนศิลปนิพนธ์มาปรับพัฒนากระบวนการในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ ในเรื่องอารมณ์อิริยาบถท่าทาง ที่เป็นเอกลักษณ์สื่อถึงสภาวะความอ่อนแรง ความเครียด ความกดดัน รวมถึงการเลือกหยิบยกอุปกรณ์เพื่อเป็นตัวสื่อแนวคิด ให้ผลงานดูมีมิติและการสะท้อนอารมณ์มากขึ้น รวมทั้งเป็นการแสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ในตัวข้าพเจ้า เป็นการสื่อสารออกมาอย่างตรงไปตรงมา โดยใช้สัญลักษณ์ การแสดงออกในรูปแบบกรงขังที่ให้ความรู้สึกของความคิดที่โดนกักขัง ขาดความอิสระในความคิด การแสดงความคิดเห็น รูปแบบของผลงานถ่ายทอดแรงบันดาลใจจากชีวิตที่ผ่านความกดดันความเครียด ณ ช่วงเวลาหนึ่งของชีวิตผสมผสานเข้ากับแนวคิดของการเลือกใช้วัสดุที่จะสื่อในตัวผลงาน ศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 1 ล้วนแต่มี สัญลักษณ์ ที่เข้ามากระทบต่อสภาวะจิตใจของข้าพเจ้าในช่วงนั้น ในส่วนพื้นผิวประติมากรรมนั้นสื่อถึงอารมณ์ของตัวชิ้นงาน ที่แสดงออกถึงความรู้สึกที่ถูกกีดกัน ครอบงำ หนีบกระด้าง และสีของประติมากรรมใช้เป็นลักษณะสีของสนิมที่เกิดขึ้นจากโลหะที่ผุกร่อน สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกจากจิตใต้สำนึกของอารมณ์โดยตรงไม่มีการปรุงแต่งแต่อย่างใด

ผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 2 “จงจำ”

ทางด้านของเนื้อหา การจัดองค์ประกอบ การให้ความสำคัญกับอิริยาบถ ท่าทาง การแสดงอารมณ์ ให้ความสำคัญกับรายละเอียดทุกส่วนของผลงานและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทุกขั้นตอน และยังเกิดการทดลองเกี่ยวกับวัสดุที่นำมาใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับผลงานมากที่สุดเพื่อการถ่ายทอดสู่ผู้รับชมผลงาน การถ่ายทอดอารมณ์ลงไปในงานด้วยความรู้สึกอันแท้จริง การแสดงออกความรู้สึกอันแท้จริงส่วนตัวของข้าพเจ้า ที่นำมาสู่การสร้างสรรค์ชิ้นงานประติมากรรม เป็นรูปแบบความจริงใหม่จากจินตนาการความรู้สึกจริง ๆ เท่านั้น ผลงานชิ้นที่ 2 นี้ เล่าเรื่องราวความรู้สึกจากการถูกจำกัดขอบเขต ต่อจากชุดที่ 1 ในชิ้นที่ 2 นี้ได้แสดงถึงเรื่องราวจินตนาการการถูกตีกรอบ ที่ข้าพเจ้าได้เผชิญ ถ่ายทอดผลงานผ่านการนำอารมณ์ความรู้สึก โดยใช้เทคนิค ประติมากรรมเป็นเทคนิคที่ข้าพเจ้าต้องการจะสะท้อนอารมณ์ สอดคล้องกับการแสดงออกตามวัตถุประสงค์ของข้าพเจ้า เป็นการสื่อสารออกมา อย่างตรงไปตรงมาโดยใช้สัญลักษณ์ การแสดงออกในรูปแบบประติมากรรมที่และได้นำโซ่ตรวนมาผนวกด้วยเป็นวัตถุที่ให้ สัญลักษณ์ ถึงการถูกจองจำ จากพันธนาการ ถูกกดทกดคุณค่าทางความคิด รูปแบบของผลงานถ่ายทอดแรงบันดาลใจจากชีวิตที่ผ่านความกดดันความเครียด ณ ช่วงเวลาหนึ่งของชีวิตผสมผสานเข้ากับแนวคิดของการเลือกใช้วัสดุที่จะสื่อในตัวงานประติมากรรม

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 3 “ล่องลอย”

การพัฒนาทางด้านแนวคิดและการรวบรวมองค์ความรู้ และการวิเคราะห์ที่ให้เกิดองค์ความรู้ ให้จากการผ่านการทดลองวัสดุและอุปกรณ์ และศึกษาจากคำแนะนำชี้แนะให้แนวทาง การรวบรวม ต่อยอดจินตนาการสะท้อนความรู้สู่การพัฒนาผลงานและกระบวนการสร้างผลงาน ในส่วนผลงาน ชิ้นที่ 3 นี้ เล่าเรื่องราวที่สอดคล้องกับสภาวะความรู้สึกที่เผชิญกับสถานการณ์ที่พบเจออยู่เสมอตลอด มา และความรู้สึกการแบกรับสภาวะความตึงเครียดที่เพิ่มมากขึ้นของข้าพเจ้า จึงทำให้ข้าพเจ้าได้ ทบทวนความรู้สึกที่มีต่อ แนวคิดการถูกตีกรอบ ความกดดัน ความรู้สึกอารมณ์เหล่านี้ ถ่ายทอด ผลงานผ่านผลงานประติมากรรมสื่อผสม เรื่อง “ตัวตนที่หายไป” เป็นการสื่อสารออกมาอย่าง ตรงไปตรงมาโดยใช้สัญลักษณ์ การแสดงออกในรูปแบบเชือกและอารมณ์ที่ล่องลอย ที่แสดงให้เห็นถึงการ การมีหวังของปัญหา ภาวะ พันธนาการและแรงกดดันจากสังคมแวดล้อม และสภาวะการล่องลอย เคว้งคว้างจากปัญหาและความรู้สึกเหล่านั้นที่หาทางออกไม่ได้ อารมณ์ที่เคว้งคว้าง อยู่อย่างโดดเดี่ยว รูปแบบของผลงานถ่ายทอดแรงบันดาลใจจากชีวิตที่ผ่านสภาวะทางอารมณ์ความกดดัน ความเครียด ณ ช่วงเวลาหนึ่งของชีวิตผสมผสานเข้ากับแนวคิดเทคนิคการเลือกใช้วัสดุที่จะสื่อในผลงาน โดยใช้ กรงขัง และ เชือกที่ผูกมัดตัวไว้ไม่สามารถหลุดพ้นออกมาได้อย่างแท้จริงชิ้นงานไว้

2. สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

สัญลักษณ์เป็นสิ่งที่แทนความหมาย แทนคุณค่า ของสิ่งต่าง ๆ โดยไม่ต้องกล่าวถึงสิ่งนั้นโดยตรง เช่นเดียวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้นำสัญลักษณ์มาใช้ในงานแต่ละชุดด้วย เรียกได้ว่าสิ่งที่ข้าพเจ้าจะเล่าถึงต่อไปนี้เป็นสัญลักษณ์ที่แทนความรู้สึกความเครียดความกดดันในตัว ข้าพเจ้าในผลงาน

ศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 1 การกล่าวถึงการถูกกักขังทางความคิด การมีข้อจำกัด มีขอบเขตทาง ความคิด เปรียบได้เสมือนการมี กรอบจำกัด เป็นสัญลักษณ์ แห่งการกักขัง ข้าพเจ้าจึงใช้วัสดุสื่อผสม วัสดุทรงเหลี่ยมขนาดตามสี่ระในส่วนของสี่ระ การถูกตีกรอบทางความคิดเปรียบเสมือนการมี ความคิดอยู่ในกรอบในกรงขัง การถูกจำกัด การถูกกำหนดขอบเขต และการนำความคิดของผู้คนรอบข้างนำมาดำรงชีวิตในการทำงาน หรือการใช้ชีวิตตามความคิดความคาดหวังจากคนในครอบครัวนั้นก็ เปรียบเสมือนการถูกกักขังความคิดเช่นกัน จึงเป็นที่มาของสัญลักษณ์ประติมากรรมชิ้นนี้

ศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 2 การกล่าวถึงการถูกจองจำจากพันธนาการทางสภาวะอารมณ์ของคนรอบข้าง ปัญหาภาวะ ต่างๆเปรียบเสมือนสายใยแห่งพันธะในการจองจำ ข้าพเจ้าได้เลือกใช้วัสดุโซ่ ตรวนเป็นสัญลักษณ์ทดแทนที่สื่อถึงการผูกมัดจากปัญหาเหมือนเช่นการถูกจองจำของชีวิต หากการมี ปัญหาที่โยงใยกับการดำรงชีวิตในแต่ละวันเหมือนมีเส้นใยแห่งพันธะคอยเหนี่ยวรั้ง ปัญหาที่หนักหน่วง

ที่ต้องพบเจอที่ตามติดและผูกพันก็เปรียบเสมือนสายโซ่ที่หนักแน่นและยากนักที่จะตัดขาด ยิ่งปัญหามากมายเท่าไรยิ่งเหมือนกับมีสายโซ่เพิ่มขึ้นผูกมัดเสียจนเหมือนถูกจองจำ

ศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 3 การกล่าวถึงการใช้ชีวิตท่ามกลางการประสบพบเจอปัญหาที่ยากแก่การหาหนทางแก้ไขอยู่เสมอมา ปัญหาที่ถูกสะสม ทับถมทางความรู้สึกส่งผลสู่สภาวะความเครียด ความกดดัน และการอยู่ท่ามกลางปัญหาเหล่านั้นอย่างโดดเดี่ยว การหาหนทางหลุดพ้น แต่ไม่สามารถหลุดพ้นจากสิ่งเหล่านั้นได้อย่างแท้จริง เปรียบเสมือนการพยายามหลุดออกจากสิ่งกักขังแต่ก็ยังมีปัญหาคอยเป็นบ่วงผูกมัดติดตาม การเลือกใช้ สัญลักษณ์ ในผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าจึงเลือกใช้สีอัสตุ เชือกที่ผูกมัดกับประติมากรรมรูปร่างรูปทรงของคนทีล่องลอยแว้งคว้าง

ศิลปะนิพนธ์ “ตัวตนที่หายไป” ผลงานทั้ง 3 ชิ้น ข้าพเจ้าต้องการสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกที่ถวิลภายในของข้าพเจ้าอย่างแท้จริง การเลือกสรรวัสดุที่นำมาเป็นสัญลักษณ์ในประติมากรรมนั้น ข้าพเจ้าเพียงต้องการถ่ายทอดความรู้สึกเหล่านั้นผ่านสัญลักษณ์เป็นตัวแปรส่วนหนึ่งในผลงาน ให้ผู้ชมได้รับชมและเกิดความรู้สึกจินตนาการตามมุมมองความรู้สึกของข้าพเจ้าและผู้รับชมเอง

ข้อเสนอแนะในการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ครั้งต่อไป

1. การศึกษาข้อมูลการทำศิลปะนิพนธ์ครั้งนี้ของข้าพเจ้าเป็นการศึกษาสภาวะอารมณ์ความรู้สึก เครียดและกดดัน จากจินตนาการที่ได้รับจากการทำงานและใช้ชีวิตในสภาพแวดล้อมเหล่านี้ ตามวิถีชีวิตของข้าพเจ้า หากนำเอาอารมณ์ความรู้เหล่านี้มาวิเคราะห์เพิ่มเติมหรือสามารถเกิดมุมมองความรู้สึกในด้านอื่นภายใต้สภาวะสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน อาจจะใช้หลักการนี้ในการศึกษาค้นคว้าและทำศิลปนิพนธ์ชุดต่อไปสำหรับผู้สนใจได้

2. ข้อมูลที่ได้ศึกษา และกระบวนการสร้างสรรค์จากวิทยานิพนธ์ชุดนี้ สามารถนำไปพัฒนาแนวคิดศึกษาปรับปรุงต่อยอดกับรูปแบบ ให้เหมาะสม ตามที่ต้องการได้พัฒนาเพิ่มมากขึ้น โดยไม่ต้องค้นคว้าเนื้อหาใหม่ แต่ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปลักษณะของความเครียดความกดดัน เพิ่มเติมในเชิงลึกเสริมสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานให้ดียิ่งขึ้น

3. สามารถนำไปทดลองกับเทคนิคในรูปแบบอื่น ๆ เช่น รูปแบบงานทัศนศิลป์แบบสองมิติ หรือรูปแบบงานศิลปะสะท้อนผลงานเชิงนามธรรม เพื่อสามารถสร้างสรรค์ผลงาน ที่มีความหลากหลายและบรรลุกับเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

Raksa Content Team, **ความเครียด(stress)** , เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2565 ,

เข้าถึงได้จาก <https://www.doctoraksa.com/th-TH/blog/stress.html>

ชูทิตย์ ปานปรีชา, **สภาวะใต้ความกดดัน** ,หน้าที่6 , เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2565 , เข้าถึงได้จาก

<http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/bachelor/p22559016/p22559016.pdf>

กนกรัตน์ สุขตุงคะ, **ความเครียด**, วารสารจิตวิทยาคลินิก

สุปราณี ผลชีวิน, **อยู่อย่างไรจึงจะไม่เครียด** , กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา

ชูทิตย์ปานปรีชา, **จิตวิทยาทั่วไป** , นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มุกดา ศรียงค์และคณะ, **จิตวิทยาทั่วไป** , กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อัตลักษณ์, **เอกลักษณ์-อัตลักษณ์-ความเหมือนและความต่างที่ต้องใช้ให้ถูกต้อง**, เข้าถึงเมื่อ 28

พฤษภาคม 2565 , เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/450615>

ดำรงค์ ฐานดี, **ความรู้เรื่องสังคมและวัฒนธรรม** , คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ยุรฉัตร บุญสนิท , **ลักษณะความสัมพันธ์ของวรรณกรรมกับสังคม** , พัฒนาการวรรณคดีนันทบุรี ,

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ฉลาดชาย รมิตานนท์, **แนวคิดในการศึกษาอัตลักษณ์ความเป็นไทย** , กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

อภิญา เพ็ญฟูสกุล , **อัตลักษณ์** , การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิดกรุงเทพฯ , คณะกรรมการสภา

วิจัย แห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา

วารสารวิทยาตาาสตร์และเทคโนโลยีทิพย์สุดา สำเนียงเสนาะ , **การสูญเสีย** , คณะพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประติมากรรม , เข้าถึงเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565 , เข้าถึงได้จาก

<https://www.trueplookpanya.com/learning/detail/18051#>

Tony labat , **ศิลปะสื่อผสม (mixed media) คืออะไร ?** , เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน 2565 , เข้าถึงได้

จาก ศิลปะสื่อผสม (mixed media) คืออะไร ? – นำเสนอ ประวัติและ ผลงานของ Tony

Labat

อารี สุทธิพันธุ์, **ศิลปะนิยม, สื่อผสม (Mixed Media)** ,บทความ โดย พิษณุ มะโนชัย , เข้าถึงเมื่อ 2

มิถุนายน 2565 , เข้าถึงได้จากศิลปนิพนธ์สื่อประสม 10.pdf

วิรุณ ตั้งเจริญ , **สื่อประสม (Mixed Media)** , บทความ โดย พิษณุ มะโนชัย , เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน 2565, เข้าถึงจาก ศิลปนิพนธ์สื่อประสม 10_2.pdf

ARTISTIC MOVEMENT , เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน 2565 , เข้าถึงจาก Mixed Media - DESIGNER **สมพร บุญรอด**, บทความสุจิตร์ศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 37, เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน 2565, เข้าถึงได้จาก <https://issuu.com/artcentre/docs/cff2045517cd57>

ส. ศิษย์คณิศ , **ศิลปะเข้าใจง่าย** , กรุงเทพฯ โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.

ชลุด นิมเสมอ , **องค์ประกอบของศิลปะ** , กรุงเทพฯ บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

กীরติ บุญเจือ , **ปรัชญาศิลปะ** , กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช.

สุรศักดิ์ สุขวิเศษ , **เรื่อง การสร้างสรรค์ประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผา เรื่อง ร่องรอยของความงามในธรรมชาติ** , รายงานการวิจัย , มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม , เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน , เข้าถึงจาก Sukvises Surasak.pdf

ก้องเกียรติ มหาอินทร , **สัญญาที่ปรากฏในงานออกแบบแฟชั่นกับการสะท้อนวัฒนธรรมหลังสมัยใหม่** , วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.เอภิง พัฒโนภาส , **สัญศาสตร์กับภาพแทนความ** , จาก บทความ Semiotics and Visual Representation โดย อาจารย์ ดร. Brian Anthony Curtin , เข้าถึงเมื่อ 2 มิถุนายน 2565 , เข้าถึงจาก qyYaZ1mab3Sun103124.pdf

ไอคุสต์ รอดแต็ง , เข้าถึงเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565 , เข้าถึงจากไอคุสต์ รอดแต็ง - วิกีพีเดีย (wikipedia.org)

มีเกลันเจโล , เข้าถึงเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565 , เข้าถึงจาก มีเกลันเจโล - วิกีพีเดีย (wikipedia.org)

กระบวนการทำพิมพ์และการหล่อมีความสำคัญต่อการปั้นรูปประติมากรรมจริงหรือ , การทำพิมพ์และการหล่อของมนุษย์ยุคประวัติศาสตร์ , ชัยชาญ จันทร์ศรี , มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

กรุงเทพ , เข้าถึงเมื่อ 18 มิถุนายน 2565 , เข้าถึงจาก <https://repository.rmutr.ac.th/bitstream/handle/123456789/560/Fulltext.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

ภาษาอังกฤษ

Cooper, C. L, & Davidson, M. J. , **The Stress** , Survivors.London: Gratton.

Cayetano Ferrandez , GRAY BRINGING COLOUR TO THE HUMAN CONDITION. เข้าถึงเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565 , เข้าถึงจาก CAYETANO FERRANDEZ-GRAY BRINGING COLOUR TO THE HUMAN CONDITION. - ITCHY SILK

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายธนวิษณุ มีเนตรทิพย์
วัน เดือน ปี เกิด	25 สิงหาคม 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดราชบุรี
วุฒิการศึกษา	ศิลปบัณฑิต สาขาวิชาประติมากรรมไทย ภาควิชาศิลปะประจำชาติ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	3 หมู่ 13 ตำบลสระกะเทียม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
ผลงานตีพิมพ์	นิทรรศการอัตลักษณ์งานช่าง สร้างสรรค์งานศิลปะไทย

